National Library
Bibliothèque Nationale
SEP 14 1979
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES

LATVIJA AMERIKĀ

NR. 35 SESTDIENA, 1979. GADA 8. SEPTEMBRĪ 29. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 70 centu

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York; Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466; V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave, Racina, Wis. 53403; — California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

SATURDAY, SEPTEMBER 8, 1979

Padomju gaisa spēki apdraud Eiropu

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Kubas galvaspilsētā Havanā aizvadītā nedēļa sākās tā dēvētā bezpolitiskās noslieces valstu onference. Tajā pārstāvētas 96 valstis, to starā arī vairākas „nacionālās atbrīvošanas kustības". Pagājuši jau 10 gadi, kopš Dienvidslavijas Tito radīja šo laika tecējumā politiski pretrunīgo tautu forumu. Sākumā bezpolitiskās noslieces kodolu veidoja 25 valstis, kas deklarēja atteikšanos no piesliešanās lielvarām, t.i. Pad. savienībai vai ASV. Pēdējos gados šī šķietamā politiskā neitrālitāte ir soli pa solim ieslīdējusi Maskavas klēpī.

Havanas konferences atklāšanas dienā mājastēvs — Kubas diktātors Kastro nolamāja ASV un tās jauno sabiedroto Ķīnu par politiskiem imperiālistiem un pasaules miera apdraudētājiem.. Viņš uzbruka arī Izraēlai un Ēģiptei. Tanī pašā laikā Kastro vissiltākiem vārdiem uzslavēja Pad. savienību. Bārdainais Kubas diktātors apgalvoja, ka Pad. savienība ar lielu pašuzupurēšanos esot palīdzējusi pēdējos 20 gados Kubas visgrūtākajos brīžos. Mēs varam piezīmēt, ka komūnistiskā režīma uzturēšana Kubā Maskavai izmaksā pāri par 1 milj. dolaru katru dienu.

Nākamajā dienā 87 gadu vecais Dienvidslavijas diktātors Tito delegātiem atgādināja pieturēties pie tiem pašiem principiem, uz kuriem šī dažādo politisko novirzienu alianse tika dibināta. Viņš brīdināja no neattaisnojamas ieslīdēšanas Maskavas politiskā iespaidā. Diemžēl, pēdējais jau tāpat kā noticis. Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs Kurts Valdheims, acis nepamirkšķinājis par Kastro uzbrukumu ASV, savā runā ierosināja Vidējo austrumu un citas sasāpējušas starptautiskas problēmas steidzami pārcelt uz Apvienoto Nāciju foruma. Protams, ka tur Maskavai un tās politiski „neitrāliem" līdzskrējējiem būtu balsu vairākums.

Vidējos austrumos patlaban Ēģiptes prezidents Sadats vairākas dienas apspriežas ar Izraēlas premjēru Beginu. Sarunas notiek draudzīgā atmosfairā, un tajās skarti arī principi par palestīniešu jautājuma atrisināšanu.

Bijušais ASV ārlietu ministrs Kisingers Briselē notikušajā NATO tālākās izveidošanas konferencē no jauna brīdināja rietumus, ka tie pieļauj pieaugt Pad. savienības militāram pārākumam. ASV ir atļāvušas Pad. savienībai aizsteigties priekšā taktisko atomieroču katēgorijā. Tās atteikušās no B-1 bumbvežu un ņūtrona bumbu produkcijas, nesaņemot no Kremļa pretī nekādas koncesijas. Kamēr Pad. savienība drudžaini izveido tradicionālos militāros spēkus, amerikāņi vienpusīgi palaižas tikai uz savu atmaksas ieroču arsenālu. Pēdējos Pad. savienība tagad spējot izšķirīgā brīdī dažu stundu laikā paralizēt.

Arī Internacionālais stratēģisko studiju institūts ziņo par padomju militārā spēka pieaugumu aizvadītajā gadā. Tagad katra padomju atomraķete esot apbruņota ar vairākgalvainiem lādiņiem. Vakardienas militārās ierīces Maskava esot pārvietojusi uz Varšavas pakta valstīm, kur apmāca ar tām rīkoties milzu rezervistu armijas. Tāpat vecāka parauga ieročus Pad. savienība bagātīgi piedāvā tā dēvētās Trešās pasaules sabiedrotiem. ASV būšot nepieciešami 8 — 10 gadi, lai aizpildītu radušos robu. Internacionālo stratēģisko studiju institūts darbojas Londonā, un tajā iesaistīti 60 pasaules ievērojamākie militārie lietpratēji.

Pagājušajā nedēļā Rietumvācijas aizsardzības ministrija savukārt deklarēja, ka tieši pagājušā gadā Pad. savienība aizsteigusies priekšā rietumiem vidējo distanču atomieroču un bumbvežu katēgorijā. Pad. savienībai tagad esot pāri ar 1000 šīs katēgorijas ieroču, un tie bez liela riska jau tagad spējot apdraudēt ikvienu Eiropas mētropoli. Rietumvācijas aizsardzības ministrs Hans Apels paziņoja, ka decembrī Briselē paredzētajā NATO valstu apspriedē vācieši prasīs radikālu rietumu stratēģijas maiņu.

Kārtera politiskās akcijas ASV arvien vēl slīd lejup. Nav līdzējis viņa propagandas brauciens pa Misisipi upi. Nav līdzējušas arī personālās pārmaiņas administrācijā. Par jauno ASV sūtni Apvienotajās Nācijās Kārters iecēlis 42 g. veco karjēras diplomātu Donaldu Makhenriju. Tāpat kā Jangs, viņš ir melnās rases izcelsmes. Ar to Kārters droši vien cer nodrošināt melno vēlētāju atbalstu nākošajās prezidenta vēlēšanās. Makhenrijs bija amerikāņu galvenais

BALTĀS MARGRIETIŅAS

sarunu kārtotājs pārbēgušā krievu baletdejotāja Godunova sievas Vlasovas atgriešanās akcijā uz Pad. savienību.

Makhenrijam ir pieredze Tālo austrumu un Dienvidafrikas diplomātiskā laukā. Viņš izteicies, ka Apvienoto Nāciju sūtņa pienākumus veikšot pēc paša sprieduma un paša izvēlētā veidā. Cerams, ka ne tāpat kā Jangs. Andrjū Janga politiskā karjēra vēl nebūt nav beigusies. Patlaban viņš atrodas 19 Afrikas valstu apmeklējuma ceļojumā, kuŗa oficiālais iemesls ir atrisināt saimnieciskas problēmas. Cerams, ka Jangs saviem Afrikas ciltsbrāļiem no jauna neatgādinās, cik smieklīga ir amerikāņu ārpolitika. Baltā nama algu sarakstos jau labu laiku figurē arī Kārtera dēla Čipa vārds. Viņam nav uzticēti nekādi īpaši uzdevumi, un pagaidām viņš veicis prezidenta propagandista pienākumus dažādos provinču centros. Čips saņem 22.000 dol. gadā. Runā, ka algu sarakstos viņa amats ir atzīmēts kā „prezidenta dēls".

Interesantas ziņas nāk no Polijas. Atzīmējot Otrā pasaules kaŗa izcelšanās 40. gadadienu, Varšavā noticis politisko aktīvistu lāpu gājiens. Gājiena beigās notikušā mītiņā paziņots, ka poļu patrioti nodibinjuši jaunu politisku partiju ar nosaukumu Neatkarīgās Polijas konfederācija. Ja atceramies nupat notikušo Baltijas valstu patriotu iesniegumu par brīvības pieprasījumu Pad. savienībai, tad jāsecina, ka Austrumeiropā patiešām parādījušies brīvības cerību vēji.

Nobeigumā pieminēsim nupat Maskavā notikušo starptautisko grāmatu izstādi — mesi. Tajā piedalās ap 800 grāmatu izdevēji, un Maskava šo notikumu uzskata par patiesā brīvā vārda respektēšanas demonstrāciju Pad. savienībā. Cik liela ir šī brīvība", to norāda Pad. savienības iestāžu liegtās vīzas vairākiem izdevējiem, kā arī vairāku rietumos publicēto darbu konfiscēšana. Aizliegto darbu vidū ir pieci ASV publicēti Aleksandra Solžeņicina sacerējumi, tāpat Orvela Dzīvnieku farma u. c. Aizliegtas arī pirms 12 gadiem uz ASV izceļojušās Staļina meitas Svetlānas (Lānas Pītrs) divas grāmatas — Divas vēstules un Tikai viens gads. Tāpat aizliegta grāmata par Ļeņina līdzgaitnieku Buchārinu. Nežēlastībā kritusi arī Izraēlas premjēra Begina autentiskā atmiņu grāmata par Staļina soda nometnēs pavadīto laiku. Mūs var interesēt, ka aizliegto darbu vidū ir arī uz rietumiem pārbēgušā Kirova baleta zvaigznes biografija — Bravo Barišņikov. Kā zināms, viņa māte ir latviete.. Protestējot pret notikušo grāmatu sijāšanu, ASV sūtnis Maskavā Tūns atsaucis nedēļas nogalē paredzēto banketu, kuŗā bija ielūgti arī izstādes namatēvi — padomju funkcionāri.

Aleksandrs Ķegumnieks

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1979. G. 8. SEPTEMBRIS, 35. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Smugajs, 28, Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktā doma ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 30 dol., 6 mēnešiem — 16 dol., 3 mēnešiem — 8.50 dol. Atsevišķa numura cena 70 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, teketā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514

Vanagu Kārlis

Pirms 40 gadiem

Viss tas sākās 1939. gada 1. septembrī pulksten 4.40 no rīta, kad tika atvērti kaŗa elles vārti. Pēc tam, kad priekš 40 gadiem, 1939. g. 23. augustā Staļins bija vienojies ar Hitleru par kopēju agresiju pret Poliju un Baltijas valstīm, Vācija, nodrošinājusi sev neitrālitāti austrumu pierobežā, varēja sākt īstenot savu, tā paša gada martā jau iesākto kaŗa plāna metu pret Poliju un vispār austrumiem: „Drang nach Osten!" Atlika cienīgi atrast ieganstu Polijas „vainai". Tādu inscenēja. Krievi ar līdzīgu ideju mēģināja radīt robežsadursmi, 1940. g. 15. jūn. iebrūkot mūsu robežsargu mītnē Maslenkos, lai gan viņi jau bija izgudrojuši bažu līguma „laušanu" un Baltijas valstu „sazvērestību" pret Pad. savienību.

Tērpušies poļu kaŗavīru uniformās, vācieši „iebruka" pierobežas pilsētiņā Gleivicā, kur 31. augusta rītā nošāva kādu vācu kaŗavīru un sāka noraidīt pret Vāciju vērstu propagandu. Šo paša inscenēto incidentu tad nu Hitlers savā 1. septembŗa kaŗa pieteikšanas runā reichstagā apzīmēja par atklātu uzbrukumu Vācijai un 4.40 no rīta devis pavēli armijai iesoļot Polijā, lai to „pārmācītu". Hitleram „dadzis acī" bija arī „Poļu koridors", kas atdalīja Austrumvāciju, no pārējās Vācijas un ko izveidoja pēc Pirmā pasaules kaŗa.

Kad Francijas un Anglijas aicinājums pārtraukt kaŗa darbību palika neievērots, Anglija 3. septembrī pl. 9 no rīta iesniedza Hitleram divu stundu ultimātu — atvilkt no Polijas savu kaŗaspēku. Kad tas nenotika, Anglija, kas tikai 24. augustā bija ar Poliju noslēgusi militāru palīdzības līgumu, paziņoja Vācijai, ka ar 3. septembri pl. 11 atrodas kaŗa stāvoklī. Tās pašas dienas pl. 17 to pašu darīja arī Francija

Bija sācies Otrs pasaules kaŗš!

Tajā pašā dienā vācu bumbveži uzlidoja Varšavai, bet 17. septembrī sarkanarmija no otras puses iebruka Polijas austrumu apgabalos. Otrā pasaules kaŗa liesmās ierāva visu pasauli, Āziju un Ziemeļafriku ieskaitot. Tas asiņaini pārveidoja visas pasaules karti un izraisīja tagadējā draudošā atomkaŗa briesmas. Sešos gados kaŗa ugunīs sadega vai pazuda 16 miljoni dzīvību: 10 milj. sabiedrotajiem un 6 milj. ass valstīm.

Ja tagad, pēc 40 gadiem, jautājam, kas īsti radīja auglīgo augsni šim kaŗam, tad jāsaka — Pirmā pasaules kaŗa nenokārtotās problēmas, diktātorisko režīmu nodibināšanās (komūnisms 1917. g., fašisms 1922. g. un nacisms 1933. g.) un to tiekšanās pēc jaunām territorijām savai „dzīves telpai".

Bet vai stāvoklis tagad, 34 gadus pēc Otra pasaules kaŗa, ir daudz ko mainījies? Diktatūras režīms nenosodīts joprojām pastāv Pad. savienībā, agresīvāks un draudošāks nekā jebkad! Otrā pasaules kaŗa izraisīto problēmu atrisināšanā rietumu sabiedrotie, pāniskās bailēs no Pad. savienības, ir atturīgas. Vēl pat nav oficiāla miera līguma ar Vāciju, bet Kremlis nemaz vairs nemēģina slēpt savu alkatību pēc citām zemēm, pēc visaŗ pasaules sagrābšanas savās ķetnās!

Mūsu nacionālās intereses un smagie upuŗi Otrā pasaules kaŗā Latvijas brīvībai mums pavēl izmantot katru izdevību, lai atgādinātu snaudulojošās rietumu pasaules sirdsapziņai vēsturiskos notikumus pirms 40 gadiem, kas spilgti brīdina, jo nokautās dvēseles vēl vienmēr brēc pēc debesīm! Atcerēsimies, kā toreiz visa mūsu nelaime sākās un kas pie tās bija galvenie vainīgie!

Lasītāju vēstules

KĀ IR PAREIZI?

Sakarā ar 3. Jelgavas kājn. pulka 60 gadu dibināšanas atceri K. Bencons LA 11. augusta numurā raksta, ka pulka karogā bijusi devīze: „Mēs iesim tur, kur tēvu zeme sauks." Zviedrijas latviešu laikraksta Latvju Vārds (tagad vairs neiznāk) 1958. g. 18. decembŗa 34. (849.) numurā bija ievietota H. Tepfera (kalpakietis, bij. kaŗa virsprokurors, ģenerālis) apcere, veltīta Kalpaka bataljona atsevišķās (studentu) rotas 40 g. dibināšanas atcerei 20. decembrī, kur pulka devīze minēta: „Es iešu turp, kur Tēvuzeme sauc!" Šī pulka pamatā bija 3. Atsevišķais (studentu) bataljons, kas savukārt izauga no 1918. g. 20. decembrī dibinātās Atsevišķās (studentu) rotas.

Pēc manām domām būtu ļoti svarīgi noskaidrot, kāda īsti bija pulka devīze? Nevar būt, ka šī pulka karogā būtu divas devīzes. Kaut kur ir kļūda, un kādam ir misējies. Būtu ļoti svarīgi noskaidrot, kāda ir īstā šī pulka devīze?

K. Bencona sacerējums labi uzrakstīts, tikai nezināšanas vai citu apsvērumu dēļ tajā nav pieminēts, ka 3. Jelgavas kājnieku pulkam bija liela nozīme 1934. g. 15. maija notikumos. Daļa no šī pulka, izejot manevros, pēc 8 stundu pārgājiena, kaujas ieterpā, sasniedza Rīgu un novietojās Tautas namā (vēlākajā Aizsargu namā) un kopīgi ar aizsargu vienībām, kas ieplūda no visiem Latvijas novadiem, veica sardžu dienestu Rīgā. Īsi pēc 15. maija notikumiem pulka komandieri LKOK plkv. H. Rozenšteinu paaugstināja par ģenerāli.

Arvīds Ešmanis Grand Rapidos

VĒL PAR VĒSTURI

LA 32. numurā parādījās T. Puisāna vēstule, kuŗā viņš izteica savas domas par vēsturi. Kopš pēdējā ietilpst manu interešu lokā, vēlos minēt dažus aspektus un definīcijas, kas atrodamas B.A. vēstures kursā. Prof. Kars (E. H. Carr) savā lekciju kopojumā Kas ir vēsture, attieksmē uz t.s. faktiem norāda, ka tie „paši par sevi nerunā." Viņš ieteic uzzināt kaut ko vairāk par pašu vēsturnieku, kas attiecīgos materiālus sakopojis. Vēsturnieks „rādot" vēsturi! Tātad subjektīvitāte ir nenovēršama. Bez tam, vēsturnieki aizvien aprakstījuši notikumus tā, kā to „vēlējušies viņu maizes devēji — valdnieki un valstu vadītāji." (Reti ir dzirdēts, ka kāds valdnieks būtu spējis valdīt bez kaŗa, vienmēr vēlēdamies pēdējo attaisnot pasaules priekšā!)

Pēc profesora Kara domām vēsturniekus un zinātniekus vieno kopējs jautājums — kāpēc? Abām grupām ir fundamentāla interese studēt cilvēku un viņa dzīves apstākļus. „Vēstures tēvs" Herodots vēstures uzdevumu definējis šādi: „... uzglabāt atmiņu (par kaŗu?) ... un izskaidrot iemeslus, kāpēc tie cīnījās ..."

Vēsturnieki parasti studē pagātni no sava laikmeta perspektīvas, tātad no pavisam citas politiskas vai sociālas bazes. Chronisti, kas vecos laikos sakrāja informāciju par kādu notikumu, vadījušies no zināmas pārliecības (reliģiskas, etc.) un, protams, vēlējās, lai arī citi pieslietos viņu uztverei.

Personiski nesaredzu nekādu „aŏgārnību" Gunāra Janovska secinājumos par vēstures funkcijām. Iespējams, ka viņš iepazinies ar franču filozofu Voltēru, jo pēc pēdējā domām „vēsture neesot nekas cits kā „noziegumu apraksts". Arī L. Tolstojs ir līdzīgās domās — vēsture esot „vardarbības attaisnojums". Līdzīgas domas pauž Ž. Ž. Ruso, kas saka, ka daudzi no aprakstītiem notikumiem esot nesvarīgi, tikai „jaunumi", no kuŗiem nekā laba nevarot mācīties!

Paliek jautājums — vai viss ir pieņemams un noderīgs, vai nepieciešama diskrēcija? Katrs laikmets ir vienreizējs, īpatnējs, gluži kā mūsu eksistence, kas nekad neatkārtosies.

Elmārs Dambergs Ruso, Ont.

ATBILDE ALEKSANDRAM ZAUBEM ČIKAGĀ

uz viņa rakstu: Tikai viena latviešu vāloda (LA 25. aug.).

Man nav nekas pret vienu latviešu valodu, es tikai gribu uzsvērt, ka ir arī tikai viena latgaļu valoda. Ja nu kāds pētīs objektīvu Latvijas vēsturi, tas atradīs, ka Latviju apvienojot, latgaļu valodai bija dotas neierobežotas tiesības. Tur arī atradīs, ka latgaļi bija pirmie, kas 1917. gada 9. un 10. maijā Rēzeknē sasauca speciālu kongresu, lai lemtu par Latvijas apvienošanu un pieņemtu nosacījumus, uz kuŗu pamatiem var apvienošanās notikt.

Lēmumu pirmais pants nosacīja, ka Kurzeme, Vidzeme un Latgale apvienojama vienā autonomā vienībā. Otrs pants nosacīja, kādas tiesības latgaļi patur, un tās bija: valodas tiesības, zemes, pašpārvaldes, skolu un ticības tiesības.

Par vispārējo tiesisko pamatlicēju pie Latvijas apvienošanas uzskatāms 1917. gada 30. jūlija apvienotais kongress Rīgā, kur piedalījās pārstāvji no visām tā laika vadošām organizācijām, partijām un iestādēm, ieskaitot visu triju apgabalu Zemes padomes. Šis kongress apstiprināja to pašu, kas bija lemts Rēzeknes kongresā, un proti — Latgalei kā atsevišķai Latvijas sastāvuļai piešķirama pilnīga patstāvība vietējās pašvaldības, valodas, zemes, skolu un baznīcas lietās. (M. Bukšs — Latgaļu Atmūda.)

Uz šīs vienotības, uz divu valodu principa Latviju apvienoja. Uz šiem principiem jāpastāv, ar ignoranci un noliegšanu neko nevar apvienot. Sūtnis Bīlmanis, tulkojot šos apvienošanās noteikumus angļu valodā, izlaidis pašu galveno — latgaļu valodas tiesības.

Latgaļu valoda nav latviešu valodas dialekts, ne izloksne, bet patstāvīga valoda, ar saviem valodas likumiem un vēsturi. (M. Bukšs — Latgaļu volūdas gramatika).) Tai arī nav nekā kopēja ar ventiņu un tāmnieku izloksnēm.

O. Zvīdris Toronto

Dziesmu dienu sarīkojumi

MĀKSLAS IZSTĀDE, KONCERTS UN DAIĻDARBU SKATE GAŖEZERĀ

Gaŗezera dziesmu dienās vidusskolas Valdemāra zālē A. Sildegs atklāja tēlotājas mākslas izstādi, klāt esot ap 100 mākslas cienītājiem. Viņš norādīja, ka izstādē pārstāvēti 14 mākslinieki ar 43 darbiem. Tie galvenokārt nāk no Ilinojas, Viskonsinas un Mičigenas. Darbus bija izstādījuši Viestarts Aistars, Lilita Austriņa, Jānis Balks, Anna Grosberga, Arvīds Lapsiņš, Maija Miesniece-Bērziņa, Voldemārs Ozoliņš, Ilga Reķe-Andersone, Nikolajs Riške, Arnolds Sildegs, Vitauts Šīmanis, Arvīds Štrāls, Gunārs Stumbris un Helēna Zemjāne. No latviešu vadošo organizāciju vadītājiem izstādes atklāšanas laikā klāt bija arī LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs no Toronto un ALA vicepriekšsēži K. Ritums no Baltimoras un V. Miķelsons no Kalamazū.

Alfrēda un Jāņa Kalniņa skaņdarbu koncerts vidusskolas Kronvalda zālē bija pulcinājis daudz atsaucīgu klausītāju; pietrūka pat vietu. Koncertu ar uzrunu ievadīja Roberts Zuika, sveicot klātesošo tālo viesi komponistu Jāni Kalniņu no Kanadas. Biruta Auziņa pasniedza komponistam ziedus.

Knuts Lesiņš saistošā stāstījumā pakavējās pie šiem divu paaudžu ievērojamiem latviešu skaņražiem. Alfrēds Kalniņš 23. augustā būtu kļuvis simtgadnieks. Jānis Kalniņš 3. novembrī atskatīsies uz 75 mūža gadiem. Pirms pensionēšanās viņš bija nodarbināts par mācībspēku skolotāju seminārā Fredriktonā, Kanadā, un bija arī simfoniskā orķestŗa diriģents.

Koncertā Melita Mičule (mecosoprāns) dziedāja A. Kalniņa komponētās dziesmas pianista P. Zariņa klavieŗu pavadījumā, kā arī duetā ar P. Lielzuiku (tenors). Pēdējais savukārt dziedāja J. Kalniņa darbus. Īpašu sumināJumu saņēma arī autors. Viņa kompoziciju vijolei, alta vijolei un čellam (1978) atskaņoja prof. V. Rušēvics, A. Jansons un Grēse Filda. Pēc atskaņojuma autors uznāca uz skatuves un pateicās mūziķiem. Īpašu pateicību viņš veltīja jaunajai pianistei Andai Zirnītei par Otrās klavieŗu sonātas (1978) pirmatskaņojumu (veltīts A. Zirnītei).

Latviešu daiļdarbu skate bija atvērta 3 dienas. To dziesmu dienas rītā Gaŗezera vidusskolas telpās pēc Gunas Asones ievadvārdiem atklāja mākslinieks A. Sildegs, norādot, ka daiļamatnieku rosme pieaug, lai gan būtu vēlama kuplāka jaunatnes piedalīšanās, kas nav pietiekami pārstāvēta. Arī Gaŗezera muzeja pārzinis O. Grīns aicināja jauno paaudzi vairāk pievērsties mūsu tautas mākslai. Viņš aicināja atbalstīt arī senmantu krātuvi. Darbu skatē piedalījās: A. Alunāns (rotas, dzintari), O. Grīns (rotas), A. un J. Siliņš (kokgriezumi, rotas), A. Telle (rotas), E. Mednis (rotas), Lilija Kluce (rokdarbi), Elza Kauķe (rokdarbi, izšuvumi), Laima Bite (audumi), Emma Kesnere (audumi, keramika), Aina Pūliņa (audumi, vainagi), Ausma Siliņa (audumi, tautas tērpi), Fr. un Vilma Šmidchena (jostas, audumi), Mirdza Štrausa (audumi, tautas tērpi), Gundega Peniķe (keramika), Rūta Puriņa (keramika), Pauline Zadvinska (keramika), Vera Šteinbacha (keramika), Vera Medne (keramika), Rita Kubuliņa (māla figūras), V. Rinkušs (koka darbi), P. Ozoliņš (koka darbi), Ilze Strazdiņa (ādas darbi), Laima Bērziņa (adījumi), Aija Āruma (stīgu darbi), Olga Drigante (cimdi). Vienīgā pārstāve no Kanadas, daiļamatniece Otīlija Mežule bija pārstāvēta ar austām sienas glezuām, mezglu segām un etnografiskiem darbiem. Skates iekārtošanu bija vadījis Osvalds Grīns ar palīgiem R. Kubuliņu, A. Reveliņu un A. Siliņu. Blakus telpās bija iekārtots Viļa Miķelsona grāmatu galda. Tajā darbojās Skaidrīte Meļķe un Alma Deksne.

Svētdienas rītā, putnu pieskandinātā Gaŗezera brīvdabas baznīcā, pulcējās ap 350 dievlūdzēju. Ievada liturģiju vadīja vidienes apgabala prāvests J. Turks, bet sprediķi teica prāvests B. Baginskis no Čikagas. Dievkalpojumu ar 3 dziesmām kuplināja Ciānas latviešu draudzes koris no Čikagas diriģenta R. Kalnmalas vadībā. Ērģeļu mūziku spēlēja brīvmākslinieks Voldemārs Meļķis no Indianapoles.

Gaŗezera dziesmu dienām bija izdots Dziesmu dienu vadonis uz 68 lapusēm, ar mūzikas nedēļas programmu no 12. — 19. augustam, ievietojot arī solistu, mūziķu un diriģentu un komponistu ģimetnes un attēlus no Gaŗezera 5. Dziesmu dienām un aktīvitātēm pēdējā laikā. Grafisko ietērpu bija devis mākslinieks Arnolds Sildegs.

Osvalds Kļavenieks

Daļa no daiļamatniecības izstādes klāsta Dziesmu dienās Gaŗezerā. Foto: V. Namatēva

Pēclaikā

A. SEDASDĒLA SANFRANCISKO IMPRESIJAS

Zelta vārtu pilsēta ar zilajiem līčiem, septiņos pakalnos pacelt-ām gaišajām ēkām un stāvajām ielām, šā milzīga pussala šūpojās latviskās dziesmas skaņās, kas nu pēc gadiem atkal priecināja Amerikas rietumu krastu, saucot vienkopus tajā izkliedētos tautiešus. Ik dziesma atrada ceļu uz viņu sirdīm. Dziļi un redzami. Kaut tālu no dzimtenes, tajās mēs saklausījām arī pašu mežu šalkoņu, sasmaržojām ziediem piebārstītās vasaras pļavas, un kaut kur pie kājām skalojās pašu jūras viļņi. Mēs atkal bijām tur — ar ticību un zināšanu, ka viss vēl nav nokārtojies, vēl neveiksmju un tumšu dienu gana, līdz tiksim atpakaļ no milzu tāluma dziesmās apdziedātā krasta. . .

Nav vajadzība prātnieciski apsvērt, kādēļ jo bieži svešumā skan dziesmas, pulciņos mirgo tautas dejas, rūpīgi kaltas un spodrinātas vizmo latviešu rotas. Viss tas caurausts ar tautisko sentimentu un ticību, ka nāks diena ar brīvībai iezvanītu rītu atceļam uz pašu mājām. Tā nav tikai viegla jūsmošana vai iedoma, bet gan pārliecība ar cementētāju spēku, kāds nepieciešams mūsu tautiskajām saknēm svešumā, kuŗām vēl nepasakāmi ilgam laikam nepieciešama spēku devēja dzīvības sula . . .

Dziesma aicina vienkopus ne tikai dziedātājus: satiekas seni draugi vai paziņas no brīvās Latvijas laikiem un trimdas posma Eiropas zemēs. Gadi un tālumi atšķiruši draugus, kuŗus esi noilgojies redzēt. Un tad tu atrodi, ka viņi nebūt nav tevi aizmirsuši. Ja attālumi vispār bijuši lieli, tad par īsāko ir kļuvis ceļš uz dziesmu svētkiem. Tas par jaunu nostiprina draugu saites, vienību visu to starpā, kas vēl dzīvi svešajās mājās, bet nav atmetuši domu un cerības īstajām. Aujot kājas uz tikšanos dziesmu kalnā, sirds top priekā nemierīga: būs atkal kāds, kas tevi gaidīs satikt!

Bija labi, ka svētku rīkotāji rūpējušies par to, lai neapsiktu dziedātāju pulks, lai tas saņemtu mudinājumu, ka arī nākotnē nepieciešams balsu kuplums. Tam jauku ierosmi deva apbalvojumi un tencinājumi ir vecākam, ir jaunākam koŗa dalībniekam un visiem tiem, kas izcili un ilgstoši dziedājuši daudzajos dziesmu svētkos un tā apliecinājuši ticību un mīlestību latviešu dziesmas skaistumam. Ir arī jādomā par to, lai veco krīvu ierindā iesprauktos jaunie, kas nepārtrauktu uzturētu latviešu dziesmas skaisto un vareno plūsmu. Tas nepieciešams mūsu ticības spēkam.

Neaprakstāma aina, kad koŗi uzsoļoja skatuvē, lai ieņemtu vietas. Tad izšāvās starmešu kūļi, kas spožā gaismā atsedza latvisko rotu mirdzēšanu pie tautu meitu krāšņajiem tērpiem. Kādēļ gan tautai ar tik bagātīgu un skaistu kultūru tās ceļā liktenis cēlis tik smagu aizsprostu? Bet tas nav neiedragājams: gaismas pils reiz atkal uznirs!

Priecināja un pārliecināja koŗa vadoņu jaunā audze, kas rādīja teicamu saskaņu. Laiks nomaina paaudzes: vecākā nodod savu mantojumu un varēšanu tiem, kas nāk aiz viņas un grib kalpot tam pašam mērķim ar savu jaunības sparu, iejūsmu, degsmi un tautisko pārliecību.

Dziesmām skanot, sajūsma kā neredzams vilnis cēlās pār klausītāju rindām. Bieži baltie lakatiņi pieskārās vaigam. Bet kad atskanēja Tēvijai, šī patriotisma gaisotnē nepārspētā dziedātāju un mūzicētāju kopskaņā bangotā lūgsna, miklas kļuva acis. Ikviens šai brīdī vēlēja savai dzimtajai zemei brīvību un pastāvēšanu paaudžu mūžos!

Nākošā dienā zaļais laukums ar kopto dzīvžogu un dienvidu kokiem ielu augstienē, ap 200 soļu no Masoņu auditorijas, kur gājienam pulcējās koŗi ar svētku karogiem, atkal bija kluss. Pierima latviešu soļi, bete ne sirds. Citu gadu un cituviet mēs atkal atgriezīsimies ar dziesmu vilni, tam skanot un liecinot, ka vēl esam, vēl pastāvam — ar savām cerībām un spožām tautiskā skaistuma bruņām!

A. Sedasdēls

Ticiba ar briesmām

EDUARDS FREIMANIS TICĪBA, APGĀDS VAIDAVA, 170 LP.

Pēdējos pāris gados iespiesto latviešu prozas oriģinālDarbu skaits krietni samazinājies, kam varētu būt vairāki iemesli. Latviešu lasītāju skaits sarucis — liela daļa veco lasītāju aizgājuši mūžībā, bet gados jaunākie no latviešu literātūras atsvešinās. Grāmatu cenas pēdējos gados stipri cēlušās, pensionāri var atlicināt mazāk līdzekļu latviešu grāmatu iegādei. Samazinoties lasītāju skaitam, risku nevēlas uzņemties arī grāmatu apgādi. Lai grāmatu varētu izdot, dažkārt jāpiemaksā pašam autoram.

Eduarda Freimaņa sarakstīto darbu skaits visai liels. Daži no tiem jau parādījušies iespiesti, daudzi vēl glabājas galda atvilktnēs, citus autors vēlas pārstrādāt. Viņš raksta rēgulāri, un, kā pats saka: „Uzbāžos arī izdevējiem!"

Freimanis ir īpatnējs rakstnieks. Daudzi no viņa varoņiem dzīvē samērā maz ko sasniedz, tie dažkārt ir nesamierināmi cilvēki. Lasītājiem viņa varoņi bieži paliek nesaprasti. Savā grāmatā Ticība autors risinājis strauju darbību, notikumiem bagātu. Lasītājs par gaŗlaicību nevarētu sūdzēties.

Romānā attēlots jaunsaimnieka dēla Albīna Dabra skološanās laiks no pamatskolas pēdējās klases līdz ģimnazijas absolvēšanai. Albīns vienmēr bijis mācībās priekšzīmīgs, ar labām atzīmēm, bet viņš neiederas citu skolnieku vidū. Rodas konflikti, viņš nodod skolotājam savus skolas biedrus, viņam iespējas tikties ar meitenēm, bet dažādu iemeslu dēļ draudzība vienmēr pārtrūkst.

Kad krogū pie glāzītes nomirst dzērājs tēvs, dēlam sapnis par mācīšanos ģimnazijā jāatliek. Ar brāļu un mātes atbalstu un krietnu darbu Albīnam pēc gada rodas izdevība izglītību turpināt. Šinī laika posmā autors pratis romānā ievīt saistošus lauku dzīves un darba, aprakstus, kā pļaušanu, kulšanas talkas un citus. Attīstās arī kāda romantiska stīga, bet kad liekas, ka īstenojums varētu nākt, autors liek tai pēkšņi pārtrūkt.

Ģimnazijas pēdējais gads iekrīt boļševiku valdīšanas laikā. Albīnam nav pietiekamas gribas pretoties. Viņu iesaista komjaunatnē. Sirdsapziņa tomēr liedz ziņot par biedriem vai kaimiņiem, bet tas sagādā grūtības viņam pašam. Pēdējās nedēļas viņš slapstās pa mežiem, baidoties no aizvešanas, kas jāpiedzīvo viņa brālim un mātei.

Vācu laika notikumus autors tēlo tik strauji, ka lasītājam pat grūti darbībai izsekot. Albīns īsu laikā cīnās vācu pusē. Paliekot frontes aizmugurē, viņš pārģērbjas krievu uniformā un pārnāk pie savējiem, satiek arī savu pamatskolas paziņu Barbaru. Starplaikā vēl vairāki drāmatiski notikumi un bēgšanas, arī uz zviedru zemi. Par gaŗlaicību nevar žēloties, grūti vienīgi visam atrast kādu izteiktāku pamatojumu.

Visam darbam vijas cauri ticība uz Dievu, bet Albīns tic tikai dzīves grūtos brīžos. Kad briesmas pāri, aizmirstas arī ticība. Arī nopietnajos briesmu brīžos autors lasītāju nepārliecina, ka Albīns lūgtu Dievu no sirds, tikai pieminējis, ka viņš lūdz Dievu. Kad tuvojas katastrofa un varoņim draud nošaušana, tikai tad lasītājs gūst pārliecību, ka Albīnam radusies ticība.

Autors ir īpanējs dzīves notikumu vērotājs, viņam ir labas novērošanas spējas, atzīstama valodas izjūta. Autors ir arī rūpīgs pareizrakstības ievērotājs, piem. mīkstinātā „r" lietošanā, kas ne katreiz par visiem autoriem sakāms. Savādi tikai, ka burts „o" dažkārt rakstīts ar gaŗumzīmi, ko latviešu valodā svešvārdos nepraktizē. Tas varbūt ieviesies no ALA Žurnāla, ko arī izdod Vaidava.

V. Irbe

Dziesmu un deju svētki Anglijā

KONCERTS ĀLFRĒDA KALNIŅA ATCEREI

Straumēnos 25. un 26. aug. atzīmēja Alfrēda Kalniņa simtgadi ar Londonas latviešu koncertu. Nākošajā dienā priecājāmies par mūsu jaunās paaudzes raitajiem un vieglajiem tautas deju soļiem. „Dziesmā un dejā — dāvināsim mūsu mīļajai Latvijai mūsu neatlaidīgo ticību tās brīvībai", sarīkojuma programmas ievadā aicināja rīcības komitejas priekšsēde Marianna Zariņa.

Rudenīgais laiks nebija kavējis turpat pus tūkstoti tautiešu ierasties sestdienas pievakarē Straumēnos, kur brīvdabas skatuvē pulcējās Londonas latviešu koŗu dziedātāji. Programmu ievadīja J. Andrupa piemiņas vārdi Alfrēdam Kalniņam. Koncerta pirmajā daļā dzirdēja gan Kalniņa laika biedru kompozicijas, Jāzepa Vītola un Emīļa Dārziņa, gan arī nākošās paaudzes latviešu komponistu dziesmas — Jēkaba Graubiņa, Helmera Pavasara un Jāņa Norviļa.

Programmas otrā daļa bija veltīta vienīgi Alfrēda Kalniņa darbiem. Ievadam dzirdējām jau 1903. g. komponēto Andreja Pumpura Imantu, ko Latvijā dziedāja jo bieži koncertos, Sena aukles dziesma, ar Raiņa vārdiem, komponēta 1930. gadā, tātad „Amerikas laikā" — viena no skaistākajām A. Kalniņa koŗa dziesmām, līdz ar Ata Ķeniņa Ūdensrožu vainagu, kas deva ieskatu komponista liriskajos darbos. Tiešas Amerikas laika liecinieces ir trīs indiāņu tautasdziesmas, kuŗu tekstus atdzejojusi komponista meita Biruta: Sarkanratu putekļi, Neskaties un Ai, kādēļ? Šīs dziesmas liecina par komponista spējām iejusties arī citu tautu garīgajā un mākslas pasaulē.

Savu mīlestību Latvijai un latviešu tautai Alfrēds Kalniņš apliecina 1927. gadā komponētajā Jāņa Poruka Tēvijai un jau 1917. gadā rakstītajā Viļa Plūdoņa Latvju himnā.

Diriģenta zizli pārmaiņus turēja Ziedonis Āboliņš un Līlija Zobena. Dziedāt brīvā dabā nevienam korim nav viegls uzdevums. Ja ir tik liels dziedātāju skaits, kā bija Visbijas svētkos, tad grūtības ir pārvaramas. Straumēnos Londonas korim bija jācīnās ne tikai ar vēju, kas nesa skaņas prom, bet arī ar tuvējā autoceļa brīvdienu satiksmes troksni.

Izņemot dažas nejaušības un neparasto apstākļu traucējumus, koris sniedza skaistu sumināmu latviešu dziesmai un tās izcilajam radītājam Alfrēdam Kalniņam.

Svētdienas rīts bija vēss un miglains, bet kad visi devās uz dievkalpojumu lielajā teltī, saulīte jau siltiem stariem sagaidīja Straumēnu ciemiņus. Dievkalpojumu vadīja māc. J. Jurģis, svētrunu teica prāv. R. Mužiks, lūgšanu — prāv. J. Savickis, bet evaņģelija tekstu lasīja priesteris A. Černijs. Prāvests R. Mužiks apcerēja domu par mūsu tautas uzdevumiem šajā laikā, kad kristīgai ticībai ir jāatspēko tik daudzi uzbrukumi un ticīgajiem jācieš tik smagi pārbaudījumi. Kā Visbijā, Gotlandē, latviešu saime bija uz salas jūŗas vidū, tā šeit, svešajās zemēs, katra latviešu saime par sevi ir it kā maza sala svešo tautu jūŗā.

Londonas latviešu koris dziedāja Andreja Jurjāna Uz augšu un Mūsu Tēvs.

Tūliņ pēc dievkalpojuma DVF vanadžu saime aicināja piedalīties balvu izsniegšanā bērniem, kas piedalījušies vanadžu izsludinātajā rakstu darbu un zīmējumu sacensībā par tematu Mana ģimene. Bērnu darbus ar interesi bija jau apskatījuši un lasījuši lielie un mazie Straumēnu ciemiņi. Balvas un atzinības apliecības saņēma 13 bērni, vecumā no 6 līdz 14 gadiem. Kāds zēns bija atsūtījis rakstu darbu pat no Minsteres latviešu ģimnazijas. Centīgie bērni bija Anita un Zinta Zaķes, Dace Jostiņa, Zane Dambīte, Jana Tetere, Andris Tamsons, Līvija Uskale, Zaiga Martina, Dainis Mjartāns, Džeraldīne Brice, Tamija Dempseja, Leons Malikovskis un Daina Smukule.

Balvas pasniedza vanadžu priekšniece A. Liepiņa un DVF Vidusanglijas vanadžu pārstāve Z. Lazdiņa.

Pēc pusdienām sekoja galvenā svētku daļa — tautas deju lieluzvedums. Dejotāji pulcējās zaļā pļavā, lielo koku pavēnī, kur jo sevišķi skaisti izcēlās tautas tērpu krāsas un rotas. Piedalījās visas Anglijas latviešu tautas deju kopas Auseklītis un Kamoliņš no Līdsas, Sakta un Saktiņa no Bradfordas. Pērkonītis no Korbijas un Sprīdītis no Halifaksas un Metieniņš no Londonas. Uzvedumu vadīja Viktors Grigulis ar vairākiem palīgiem, starp tiem arī Līlija Zobena, kas ne tikai vadīja mūzikālo ansambli, bet arī pati priecīgi dejoja dažās dejās līdz.

Pirms deju sākuma rīcības komitejas priekšsēde M. Zariņa apsveica viesus un dalībniekus, izteikdama pateicību visiem, kas palīdzējuši šos priecīgos svētkus sarīkot.

Programmā bija 17 dejas ko dejoja gan atsevišķās deju kopas, gan visas kopā. Bija dažas jau pazīstamās dejas, bet bija arī jaunājumi.

Daļu deju pavadīja akordeoni, daļu — mūzikālais ansamblis: klarnetes — Inta Āboliņa, Māra Ozoliņa un Juris Svilis; flauta Zinta Ozoliņa; oboja — Ivars Svilis; fagots — Andris Heisters un ģitara — Pēteris Pētersons, Līlijas Zobenas vadībā. Puišu deju Zakalipš pavadīja arī dziedāšana.

Dejas beidzās, bet vēl ilgi Straumēnu pagalmā, dārzos un telpās skanēja sarunas un priecīgas čalas.

A. Liepiņa

Bērnu vasaras nometne Almelijā, Anglijā, šogad ilga trīs nedēļas, līdz 18. augustam. Nometni vadīja Laima Zaķe. Vadībā vēl darbojās Gunta Tauriņa, Agris Krūmiņš, Helmuts Lībietis, Pēteris Pētersons, Jānis un Zane Zaķi, visi no Anglijas, kā arī Uldis Grasis no Zviedrijas. Izpalīdzes bija Zīle Dreifelde, Ieva Purmale un Ruta Zaķe. Nometnē apgrozījās 30 dalībnieku. Attēlā nometnotāji un vadītāji. Foto: H. Blezūrs

Diriģentu Valdi Aldiņu izvadot

Mančestras latviešu draudzes baznīcā Konektikatā 25. augusta vakarā pulcējās daudz izvadītāju, pat no Kanadas, Ņujorkas un citām tālām vietām, lai teiktu pēdējās ardievas aizsaules ceļiniekam diriģentam un sabiedriskam darbiniekam Valdim Aldiņam, kas aizsaukts no dzīves 23. aug. agrā rīta stundā savā ģimenes mājā Vernonā. Izvadīšanas svētbrīdi vadīja mācītājs K. Freimanis. Viņš pateicās aizgājējam arī par nenogurstošo darbību draudzes un sabiedrības labā. Ērģelniece Silvija Zeidenberga atskaņoja aizgājušajam dziesmu draugam tik iemīļotās tautasdziesmas melodijas. Ilga Paupe (mecosoprāns), Jozefs Kalismans (čells) un Tālivaldis Paups (vijole) ērģelnieces pavadījumā atskaņoja S. Bacha Āriju, bet soliste Ilga Paupe dziedāja Hendeļa Ļaujiet man sērot.

Rotas koris atvadījās no sava diriģenta ar viņa paša harmonizēto tautasdziesmu Jūdziet bērus diriģenta J. Mintāla vadībā.

Atvadvārdus Mančesteras un Vilimantikas draudžu vārdā teica šo draudžu priekšnieki A. Ozols un L. Pukinskis, tad skolas vadītāja G. Skudra, Konektikatas latviešu biedrības valdes priekšsēdis P. Upītis, Rotas koŗa vārdā — V. Strazds. Pianiste I. Štrāle-Didrichsone atvadījās Toronto koncertapvienības vārdā. Viņa nodeva arī Latviešu dziesmu svētku biedrības Kanadā valdes priekšsēža Žaņa Šmita atvadu sveicienu. Hamiltonas latviešu biedrības pēdējos sveicienus teica komponista Imanta Saksa dzīvesbiedre Austra. Bostonas Līgas koŗa vārdā atvadījās O. Ozols un Ņujorkas koŗa — S. Abens. Dziesmu svētku valdes vārdā — A. Kalniņš. Vēstījumus nosūtīja arī Kanadas latviešu koŗi.

Mančesteras latviešu draudzes vārdā runāja Ā. Kalniņš, Konektikatas latviešu biedrības vārdā — A. Ozols, Mančesteras latviešu biedrības vārdā — A. Kalniņš, Vilimantikas draudzes vārdā — A. Ozols, Rotas koŗa vārdā — A. Kalniņš, Mančesteras latviešu draudzes locekļu vārdā — A

Longīns Apkalns

Alfrēda Kalniņa simtgade

(1. turpinājums)

Rudenīga diena Rīgas vecpilsētā. Pa Šķūņu vai Skārņu ielu nāk viens otram pretī divi kungi. Abi tērpušies ļoti smalki, pat eleganti: labi piegriezti melni mēteļi, balti kaklauti (toreiz teica kašnē). Atšķirības galvas segās — vienam melna platmale, otram t.s. katliņš. Pašaurajā ielā pamaz gājēju, auto tur neiemaldās, tikai rets ormanis. Abi kungi, iedami katrs pa savu ielas pusi, pa gabalu pamana viens otru un savlaicīgi sagatavojas sveicināšanas rituālam, ko tagad neviens vairs nepazīst, tikai režisori mēģina neveiksmīgi attēlot žanra filmās. Tas nebija tikai veids, kā roka pacēla galvas segu un turēja to vairākos vieglos mājienos, atsperīgā vairākkārtīgā paklanīšanās, pavēršoties vienam pret otru, palēninot soli, apmainoties labdienas frazēm, taču gluži nemaz neapstājoties. Tas bija savstarpējas patiesas cieņas apliecinājums, kas izpaudās abu sveicinātāju it kā bruņnieciski galantajā stājā un nosvērtajās kustīgās, kuŗas izdevās pārliecinošas un dabiskas.

Tā atmiņā iegriezusies mana tēva sastapšanās ar Alfrēdu Kalniņu Rīgas ielās, kuŗas liecinieks es biju. Arī es, protams, itin satraukts sveicināju slaveno vīru, bet manā ģimnazista cepurītes pacēlienā nebija ne vēsts no abu kungu sirsnīgās elegances, tikai četrpadsmitgadnieka stīvums un apmierinājums, ka šoreiz rudens mētelis apsedz neglīto uniformu, kādā toreiz mūsu valdība bija ietērpusi skolniekus.

Dzīvīgums, ar kādu gribas attēlot šo mazo ainu, liecina, cik dziļi tā iespiedusies atmiņā, cik liels bija pārdzīvojums satikties ar Alfrēdu Kalniņu. Tikko kā Nacionālajā operā bija atjaunota viņa Baņuta — lielska, spoža. Uz premjēru bija ieradies pats prezidents un valdība frakās un ordeņos. Tā latviešu mūzikai bija liela goda diena.

Aspazijas bulvārī — Neldnera nošu tirgotavas skatlogā stāvēja izliktas Baņutas teksta grāmatiņas un meldiju virkne klavierēm. Nopirku abas. Tekstu ar visu tā pseudolatvisko olimpu drīz zināju no galvas. Tāpat meldiju virkni, kuŗas trūkstošās pasāžas mēģināju pie klavierēm atveidot pēc atmiņas, kā operā biju dzirdējis — visumā neveiksmīgi, jo nav viegli imitēt Alfrēdu Kalniņu.

Kad iekrājās kabatas nauda, gāju turpat pie Neldnera pirkt Alfrēda Kalniņa dziesmu burtnīcas. Tie vēl bija pirmiespiedumi, kuŗus autors pats uz sava rēķina bija liķis gatavot Roedera firmai Leipcigā pirmklasīgā tipografiskā apdarē, bet uz tik slikta papīra, kā pēc Otrā pasaules kaŗa mēs Vācijā iespiedām savas pirms avīzes. (Savādi, ka papīrfabrikas kaŗu pazaudēja kā pēdējās . . .) Dziesmu burtnīcās pētīju neparastās kadencas, apbrīnoju žilbīgos, sarežģītos pavadījumus un reibu šīs mūzikas vienreizējā skaistumā. Satikšanās ar Alfrēdu Kalniņu Rīgas ielās tātad bija pārdzīvojums.

Mans tēvs pazinās ar A. Kalniņu jau sen. Laikam jau kopš agrīnajiem Cēsu laikiem. Tiešā kontaktā abi bija nonākuši 1934. — 1935. gados, kad tēvs bija mācītājs un A. Kalniņš ērģelnieks Archibīskapa katedrālē. Drīz pēc pārnākšanas uz Rīgu tēvs lūdza A. Kalniņu, lai tas viens spēlē viņa vadītajos dievkalpojumos. A. Kalniņš šim lūgumam paklausīja un vienojās ar pārējiem katedrāles ērģelniekiem par attiecīgu darba sadali. Toreiz mums bija „valsts baznīca". Visos lielajos svētkos dievkalpojums Archibīskapa katedrālē tika ieplānots svētku oficiālajā norisē. To pārraidīja arī radiofons. Dievkalpojumam vajadzēja noritēt stingri terminētā laikā, tā sakot, uz minūti. Parasti tā arī notika, jo par precīzo norisi gādājā Alfrēds Kalniņš pie ērģelēm un mans tēvs no kanceles.

Reiz ap to pašu laiku, kad notika aprakstītā sastapšanās, tēvs bija uzrakstījis dažus paskaidrojumus Alfrēdam Kalniņam par svētdien paredzētā dievkalpojuma oficiālo un sarežģīto norisi. Bija sestdienas vakars, un, kā parasti, radiofona programmā bija iespiesta norāde, ka vakarā notiks kārtējā, tiešā ērģeļmūzikas pārraide no Archibīskapa katedrāles. Es sadūšojos, paņēmu tēva vēstuli un devos uz baznīcu. Priekštelpā, kur gar mūri līkumoja platās, bezgala garās akmens kāpnes augšup uz ērģelēm, apjautājos baznīcas apteksnei, vai profesora kungs jau atnācis. Jā, Kalniņa kungs jau esot augšā, bet šodien esot durvis aiz sevis noslēdzis. Tā gadoties. Paņēmusi vēstuli savā ziņā, apteksne vēl piekodināja, lai es nesaucot Kalniņa kungu par profesoru, tas viņam nemaz nepatīkot.

Ar profesora titulu bija tā. Nesen visās lielajās Rīgas avīzēs bija iespiests Alfrēda Kalniņa attēls ar informāciju, ka Latvijas valsts konservātorija ievēlējusi viņu par ērģeļu klases profesoru. Pēc dažām dienām parādījās otra informācija, šoreiz bez attēla, proti, Atfrēds Kalniņš iecelšanas diplomu nosūtījis konservātorijai atpakaļ. Savādi, ka daudzajos memuāros, kas par tiem laikiem rakstīti trimdā, par šīs profesūras lietu nekas nav lasāms. Pārrunāju šo lietu ar tēvu. „To no viņa varēja sagaidīt," noteica tēvs un veltīja dažas ļoti sarkastiskas piezīmes toreizējās Rīgas personālpolitikai. Ko īsti tēva teikums nozīmēja, par to toreiz nepadomāju. Arī viņš sajuta un saprata, ka Alfrēdu Kalniņu pie mums nepietiekami novērtēja.

Bezgala manu jauno sirdi pacilāja Tēvzemes balvas piešķiršana Alfrēdam Kalniņam. Tā notika 15. maija aktā Nacionālajā operā, un laureātu vārdus neviens iepriekš nezināja. Alfrēds Kalniņš paklanījās laureātu ložā vingrs un elegants savā frakā. Tagad gan visu uzmanību sev piesaistīja Aspazija, kas saņēma Tēvzemes balvu kopā ar Alfrēdu Kalniņu. Es arī biju iekļuvis operā un no kādas ložas dibena varēju visu noskatīties. Alfrēds Kalniņš sēdēja ložā Aspazijai aiz muguras un stoiskā mierā vēroja sekojošos notikumus.

Melniem kupliem matiem, sniegbaltā vaidelotes tērpā Aspazija ar dziļu nopietnību un svinīgumu sejā paklanījās publikas suminājumiem. Laureātu ložā bija novietots mikrofons. Kad visu laureātu vārdi bija nosaukti, Aspazija tuvojās mikrofonam. Taču veikli viņai priekšā nostājās sirmais Bebŗu Juris un kā vecākais laureāts izteica pateicību par apbalvojumu. Sekojošajos aplausos Aspazija piecēlās un atkal nostājās pie mikrofona. Aplausi uzkūsāja, jo visiem bija skaidrs, ka valdības ložā Aspazijai iepretī sēdošais Kārlis Ulmanis nu saņems tādu suminājumu kā vēl nekad. Par to bija pārliecināti visi klātesošie — izņemot pašu prezidentu. Pamanījis Aspaziju atkal pie mikrofona — viņš nevarēja to nepamanīt — Vadonis atsperīgi pielēca kājās, paķēra lielo sarkano rožu pušķi, savicināja to publikai un izsteidzās no ložas. Svīta sekoja, jo bija paredzēts starpbrīdis.

Nav aizmirstams Aspazijas skatiens, pilns nožēlas un sašutuma, ar kādu viņa noraudzījās pakaļ bēgošajai valdībai. Pēc starpbrīža Aspazijas operā vairs neredzēja, un nacionālā Rīga toreiz vēl ilgi grozīja galvas par notikumu.

Nāca vasara, kad krievi okupēja Latviju. Tagad liekas, ka mūzika man kaut kā palīdzēja tikt pāri Latvijas bojā ejai. Rudenī un ziemā daudz gāju uz koncertiem. Operas premjērsolisti dziedāja klasisko latviešu solo dziesmu repertuāru, kuŗā ļoti daudz bija Alfrēda Kalniņa darbu (A. Žilinskis un J. Ķepītis vēl īsti nebija iesākuši savu produkciju, kas ievērojami pazemināja Rīgas koncertu līmeni). Krievu režīms vēl nebija atvēzējies lielajam triecienam pret vēl visās malās dzīvo latvju nacionālismu.

Es biju aizvadījis savu septiņpadsmito dzimumdienu un jutos nu jau daudz patstāvīgāks. Archibīskapa katedrālē dievkalpojumu stundās vestibilā varēja vēl arvien sastapt to pašu veco apteksni. Sestdienu vai svētdienu vakaros toziem tur iegriezos un apjautājos, vai Kalniņa kungs ir augšā. Kad bija, kāpu atelsdamies garās kāpnes un allaž apbrīnoju vecā kunga ķermenisko kondiciju. Pirmo reizi uzkāpis un atradis durvis nenoslēgtas, līdu ap lielās

(Turpinājums 16. lp.)

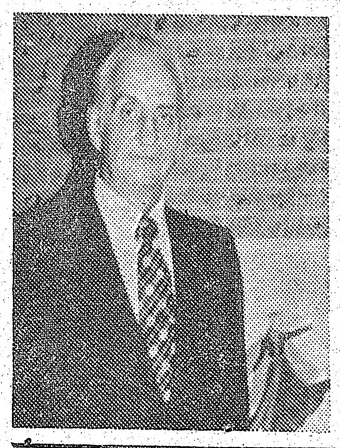

DV apvienības ASV ziemeļrietumos saimnieces gaida ciemiņus pie sagādātā ēdienu galda. Vidū vanadžu priekšniece Alise Felzenberga — apakšā pa kreisi — DV apvienības ziemeļrietumos jaunais sekretārs Austris Ķirsis.

Ar kopējiem spēkiem

DV apvienībai Ziemeļrietumos, Takomā, izraudzīts jauns sekretārs un vanadžu kopai jauna priekšniece, jo apvienības aktīvo darbinieku rindas atstāj Arvīds Āboliņš un vanadžu priekšniece Elza Simsone.

Sekretārs A. Āboliņš savus pienākumus veicis septiņus gadus, savstarpējā uzticībā, labā saskaņā un sadarbībā. Viņš atvadoties pateicās priekšniekam Vilim Žumburim, kā arī pārējiem valdes locekļiem, par sadarbību, kas sekmējusi apvienības darbu un kopējos mērķus.

Austris Ķirsis, pārņemot sekretāra pienākumus apvienībā, izteica pateicību bijušajam sekretāram A. Āboliņam par amatā nokalpotiem gadiem. Tāpat Elza Simsone, atvadoties no vanadžu vadības, pateicās visiem atbalstītājiem un vanadzēm, kas ar viņu kopā čakli strādājušas desmit gadus un novēlēja jaunajai priekšniecei Alisei Felzenbergai darbu sekmīgi turpināt.

Jaunievēlētā vanadžu kopas priekšniece, kas pēdējos gadus bija priekšnieces vietniece, solījās likt lietā līdzšinējo pieredzi, kas iegūta kopējā darbā, sagaidot atbalstu arī no apvienības priekšnieka un citām amatpersonām. Viņa par svarīgāko uzdevumu uzskatīja jaunatnes iesaistīšanu vanadžu darbā.

A. Pļaviņš

Lasītāju vēstules

VAI BREŽŅEVA SKŪPSTĪŠANA ARĪ IR KALPOŠANA KRISTUM?

Irma Grebzde (LA 25. aug.) jautā, kad reiz A. Ķegumnieks beigs rakstīt par prezidenta Kārtera dzīvi, kas ir uzticēšanās Jēzum Kristum? — Pēc Otrā pasaules kaŗa visi Amerikas prezidenti izdabājuši Pad. savienībai, bet Kārters, kas uzticas Jēzum Kristum, bezdievi Brežņevu vēl sirsnīgi noskūpstīja. Vai arī tā būtu „pļāpu palaista pasaka?"

Paldies A. Ķegumniekam par iedrošināšanos lietas saukt īstos vārdos!

Paulis Zemītis, Reksdēlē, Ont.

SARAKSTS VĒL PAPILDINĀMS

Čekas jaunajos Minchauzena stāstos (LA 25. augustā) minēta Stūŗa mājas brošūra. Lai tās autora Birznieka ražojuma alfabētiskais saraksts būtu pilnīgs un iespaidīgāks, ieteiktu viņam vēl pievienot tam klāt visus tos komūnistu varas upuŗu tūkstošus, kas aizvesti un nomocīti un kuŗu vārdi atrodami alfabētiskā kārtībā 1951. gadā izdotā aizvesto sarakstā. Tas būtu lielisks papildinājums viņa atriebīgajam darbam un laba vēstures mācība mūsu paaudzēm.

E. Rumba Sv. Katrīnās, Ont.

Lūdzu ziedojiet

PATIESĪBAS FONDAM.

Čeki vai naudas pārvedumi rakstāmi uz

TRUTH FUND vārda un nosūtāmi

Latvian Truth Fund, Inc., P. O. Box 1682,

Grand Central Sta., New York, N.Y. 10017.

PATIESĪBAS FONDS

Padomju žurnālista brīdinājums

CIK DROŠI VAR JUSTIES CITU ZEMJU PILSOŅI, KAS AGRĀK DZĪVOJUŠI PAD. SAVIENĪBĀ?

Agrākais Maskavas komūnistu oficioza Pravda līdzstrādnieks un Strādnieku internacionālās kustības institūta pārstāvis Boriss Vinokurs, kas pirms divi ar mus g. emigrēja uz ASV, raksta laikrakstā Chicago Tribune (21. aug.), ka Brežņevs ar savu jauno pavalstniecības likumu, kas stājās spēkā šā gada 1. jūlijā, ,,saņēmis gūstā" divi miljonus krievu izcelsmes amerikāņu. Viņš atgādina, ka tagadējie amerikāņi, kas agrāk dzīvojuši Pad. savienībā vai tās pārvaldītās zemēs, tagad klasificējami par padomju pilsoņiem, tāpat viņu bērni, mazbērni, lai gan tie dzimuši ārpus Pad. savienības.

Pēc Amerikas krievu kongresa statistikas ASV pašreiz dzīvo ap 2 milj. krievu izcelsmes pilsoņu, kas visi ir likumīgi ASV pavalstnieki. Bez tam vēl ir citi ASV pavalstnieki: tūkstošiem ukraiņu, lietuviešu, latviešu, igauņu, žīdu un armēņu, kas pirms daudziem gadiem izbēguši no padomju režīma un kuru status ar padomju likumu tagad ir apdraudēts.

Minot Pad. savienībai ar varu pievienotās zemes, to starpā arī Baltijas valstis, agrākais padomju žurnālists min arī konsekvences, kādas varētu radīt jaunais padomju pavalstniecības likums. Vispirms jau mantojumu lietās, kur Pad. savienība nekad nav gulējusi, medījot ārzemēs atstātos mantojumus, lai it kā nodrošinātu to mantinieku intereses, kas dzīvo Pad. savien., un pievācot daļu sev. Ar jauno pavalstniecības likumu Pad. savienība varēšot pievākt arī to ,,savu pilsoņu" atstāto mantojumu, ja tiem mantinieku nav ne ārzemēs, ne arī pašā Pad. savienībā un ja mirušā persona ietilpst padomju likuma katēgorijā. Mantojuma tīkotājiem vismaz būs it kā ,,likumīgs" iegansts šādu mantojumu pieprasīt.

Žurnālists brīdina, ka nākošā gada olimpiadā Maskavā daudz krievu un citu tautību izcelsmes amerikāņu var nokļūt neapskaužamā stāvoklī, ja ASV stingri neiestāsies par šo savu pavalstnieku aizsardzību. Pat ja padomju valdība garantētu šiem cilvēkiem pilnīgu drošību, kāda tam būtu vērtība? jautā žurnālists un atbild: Nekāda!

,,Es neriskētu uzspiest skūpstu Brežņeva vaigam, pat ja viņš zvērētu tūlītēju SALT līguma parakstīšanu ar visiem ASV senāta labojumiem," saka Boriss Vinokurs Čikagas laikrakstā.

Smaidošā latviešu jaunatne Latviešu centra ēkas priekšā. Šis centrs darbosies viņu latviskajai nākotnei. Foto: J. Liģers

Igauņi atgādina Ribentropa un Molotova līgumu

Amerikāņu laikrakstā Chicago Tribune Igauņu ģenerālkonsuls 23. augustā raksta:

Nekad no vēstures nevarēs izdzēst 1939. g. 23. augustu, kad Hitlers un Staļins vienojās sadalīt Austrumeiropu t. s. iespaidu sfairās. Šis līgums ar saviem slepenajiem protokoliem atstāja Staļinam brīvas rokas Igaunijas, Latvijas un Lietuvas pievienošanai ar varu Pad. savienībai. Tas arī bija tiešs deglis 2. Pasaules kara sākšanai 1939. g. 1. septembrī, kuŗa konsekvences mēs jūtam vēl tagad.

Šis negodīgais līgums, kas pirms 40 gadiem nolīgts starp zināmu savas tautas slepkavu (kā to atklāja Chruščovs) un sajukušu Vācijas diktātoru, kuŗa noziegumi tikai tad sākās, atspoguļo notikumu ķēdes reakciju. Staļina un Hitlera dēļ pazuda miljoniem cilvēku. Baltijas valstis zaudēja simtiem tūkstošu savu cilvēku. Eiropas karti pārveidoja saskaņā ar sarkanarmijas okupētajām zemēm. Kaŗa laika solījumus, ko apstiprināja *Atlantijas charta* un cilvēka pamattiesības, uz kuŗu pamata izveidoja Apvienotās Nācijas, Kremlis pilnīgi ignorēja. Tautu brīvības un pašnoteikšanās tiesības Austrumeiropas tautām bija zaudējušas savu nozīmi.

Tomēr pretestības spēki pastāvīgi pacēla savu balsi padomju militārās varas orbitā. Neskaitāmi tūkstoši politiski ieslodzīto necieta klusu. Drosmīgi cilvēki no visiem sabiedrības slāņiem prasīja cilvēka pamattiesības, bez kuŗām dzīve ir bezjēdzīga. Rietumu sabiedriskās domas atbalsts šiem brīvības cīnītājiem nav jānovērtē par zemu.

Igauņi brīvajā pasaulē pastāvīgi vērsuši uzmanību uz savas *tautas nožēlojamo stāvokli*. Hitleriskās Vācijas un Pad. savienības līguma 40 gadu atcerē igauņi atkal vēlas uzsvērt faktu, ka krievu okupācija Igaunijā, tāpat Latvijā un Lietuvā, ir starptautisko likumu un līgumu saistību rupjs pārkāpums.

SACENSĪBA JAUNIEŠIEM

Lai veicinātu jauniešu literārās intereses un rosinātu jaunu, topošu dzejnieku paaudzi trimdā, Zinaīdas Lazdas piemiņas fonds rīko literāru sacensību jauniešiem. Sacensībai iesūtāmi pašsacerēti dzejoļi šādās katēgorijās: 2. oriģināldzejoļi, b. atbilde Zinaīdai Lazdai, t.i., variācija jeb reakcija kādam Z. Lazdas dzejolim jeb motīvam; jāmin dzejoļa nosaukums un krājums, kuŗā tas publicēts, c. dzejoļu atdzejojumi no svešvalodas; minēt autoru un pievienot tekstu oriģinālvalodā.

Pēc paša izvēles jāiesūta darbi vismaz divās no minētām trim katēgorijām. Katru dzejoli rakstīt uz atsevišķas lapas, aizmugurē jāmin vārds, uzvārds, dzimšanas datums, gads, adrese. Ja sacensības darbs veikts skolā, nometnē vai kādos kursos, jāmin skolas jeb nometnes nosaukums un audzinātāja vārds.

Sacensības terminš: 1979. g. 1. decembŗa pasta zīmogs. Darbus sūtīt ZLPF valdei: Mr. Gvīdo Augusts, 322 Silvia Drive, Los Altos, CA 94022, USA.

Visus iesūtītos darbus publicēs ZLPF izdevumā Vilnis. Labākie darbi saņems naudas balvas 10 līdz 25 dolaru apmērā.

GRAND RAPIDI

● Uz 75 mūža gadiem 18. augustā klusībā atskatījās Lielauces pagastā dzimušais Kārlis Strazds, kas dzimtenē bija lauksaimnieks un veikala darbinieks.

● Kent Community slimnīcā 18. augustā mirusi 81 g. v. Emilija Auziņa, dzimusi Grašu pagastā. Pēc apprecēšanās saimniekojusi vīra lauksaimniecībā Kārzdabas pagastā. 2. Pasaules kaŗa laikā devusies bēgļu gaitās uz Vāciju. Pēc kapitulācijas bijusi spiesta palikt austrumu zonā, vēlāk nokļuvusi Berlīnē un no turienes angļu joslā rietumos. Kopā ar vīru 1950. g. iecelojusi ASV, apmetoties Ziemeļdakotā, vēlāk pārceļoties uz Grand Rapidiem. Nelaiķi izvadīja māc. J. Mednis. Viņa atstāj vīru un citus piederīgos.

● Ingrīda Birze šo vasaru pavadījusi Eiropā, apmeklējot Franciju, Vāciju, Grieķiju, Itāliju u. c. valstis. Viņa beigusi Mičigenas valsts universitāti, bet septembrī iestāsies tulku skolā Kalifornijā. Vēl būdama vidusskolā Grand Rapidos, vienu gadu pavadījusi Francijā, kur mācījusies franču ģimnazijā.

● DV apvienības valde konstatējusi, ka 14. jūnija ziedojumu vākšanas akcijā ziedojušas 50 personas vai ģimeņu vienības, kas nodevušas 284 dol. Lielākais ziedojums saņemts no Rūdolfa Lauša — 20 dol., daži nodevuši pa 10 dol., pārējie mazākas summas.

● Rūdolfs un Irīna Blāķi pārcēlušies uz Kaliforniju, kur paliks divus mēnešus, pēc tam dosies uz pastāvīgu dzīves vietu Havaju salās, kur dzīvo meitas un znots. Blāķi šinī kontinentā dzīvojuši dažādās vietās, Grand Rapidos tikai pāris gadu. Viņu aiziešana no šīs pilsētas būs zaudējums latviešu sabiedrībai, jo abi darbojās gandrīz it visās latviešu organizācijās. Irīna ziedāja arī latviešu korī.

V. Z.

MONTREALA

● DV Montrealas nodaļa 14. jūnija ziedojumu vākšanas akcijā no 38 ziedotājiem savākusi 378 dol., no kuriem 328 dol. novēlēti informācijas darbam un 50 dol. Patiesības fondam.

● Montrealas latviešu biedrība rīko 27. oktobrī Kultūras dienas igauņu Sv. Jāņa baznīcas zālē, 4345 Marcil Ave. ar skati un kultūrālu sarīkojumu. Informācija un eksponātu pieteikšana skatei Andai Hannai, tālr. 697-8431.

Laipni lūdzam apmeklēt Lauksaimniecības biedrības

PĻAUJAS SVĒTKUS

un biedrības 20 gadu atceri

š. g. 15. septembrī ŠELBURNĀ, Leģiona lielajā zālē.

Programmā: mācītāja A. Dūmiņa svētbrīdis,

Ž. Bukovska uzruna,

dubultkvarteta KALVIS koncerts.

Saviesīgs vakars ar Pļaujas svētku loteriju.

E. Zakuļa mūzika.

Ieeja $5,- no personas. Piedalīšanās kopējā azaidā $5. Sākums plkst. 7.30 vakarā.

Valde

Cienītājam mūzibā aizejot

Nepilnu 65 gadu vecumā miris Čikagas DV apvienības biedrs un bij. valdes loceklis Kārlis Miesnieks. Viņš dzimis 1914. g. 21. oktobrī Jaunpiebalgas pag. Lejaspūķos, Gaujas malā, rokpeļņa 4 bērnu ģimenē. Dienējis Vidzemes artilērijas pulkā kā instruktors. Kā Otrā pasaules kaŗa dalībnieks izstaigājis kaŗa laukus Krievijā un citur, sasniedzot leitnanta dienesta pakāpi. Apbalvots ar dzelzs krusta 2. šķiru. Nelaiķis kopā ar dzīves biedri Liju bija redzams latviešu sabiedrībā. Piederēja pie Jāņa draudzes, kuŗas mācītājs G. Straumanis viņu izvadīja no bēŗu nama. Pie šķirsta stāvēja goda sardze. Uz aizgājēja vēlēšanos, ērģeles atskaņoja Dievs, svētī Latviju ērģelnieces Māras Vanagas izpildījumā. Apbedīts Mount Olive kapos, kur no viņa atvadījās DV Čikagas apvienības priekšnieks A. Bārda, bet no vīru koŗa J. Riekstiņš. Iepriekšējā vakarā no viņa ar divām dziesmām atvadījās Ciānas draudzes koris, kuŗā viņš dziedāja. Nelaiķis atstāj dzīves biedri, dēlu un māsas.

V. Zaube

† Kārlis Miesnieks

Indra Gubiņa

GOTLANDES KRASTĀ

Starp akmens dobumiem,
starp mākoņvāliem lieliem
viz sīka saule jūras ūdens lāmā.
Bet tajā skatoties es
savā bērnībā
tik spēji atgriežos, ka
tiešām būtu
apstājusies īstā krastā.
Tad riekšās pasmeļu
es ūdeni ar gaismu,
lai seju skalotu, lai sāļumus
uz vaiga
kā tiešamību un kā sapni
izjustu.
Slīd saulei priekšā
padebesis blāvs,
Un mana plaukstās
pasmeļamā gaisma
ar tālo dienu vizēšanu,
apmācās.
No ūdens lāmas pretim
raugās akmens ciets,
tas svešais krasts
zem skumjiem mākoņiem.

Nu vējā sūrstam jūtu vairāk
nekā vaigus vien,
jo sāļā ūdenī un saulē
biju mazgāj'sies.

Alberts Eglītis

CEĻĀ UZ VISBIJU

Gaisma skrēja,
Sūpojās jūra,
Kuģa logā
mirdzēja ūdens.
Manā sejā skatījās kaijas
acis . . .

Bet aiz ūdens viļņiem,
Aiz akmeņainās salas,
Sūrā sāpju miglā,
Sarkanos tvaikos milst
Važās kaltie, iekaltie —
Kamēr pa
gaisiem, jūrām,
no malu malām
mēs steidzamies
dziesmās atkārtot —
Kurzemes kauju.

Kamēr steidzamies —
Skūpstot nemirstību,
Savai tautai svētās ilgās:
Mājas, mežus, tīrumus,
Cilvēkus uzvarai kopā vīt;
Un ar sauli aizdedzināt —
Sapņus, sirdis, jūrmalas
smiltis.
Čūsku purvā raksim grāvi,
Spēlēsim ienaidniekam —
Projām bēgšanas vaimanas.
— — — — — — — — —
Un nekad vēl tā nebija
Krūtīs plosījies ugunsgrēks
Kā tanīs mīlestības dienās,
Kad gaisma līgodama skrēja
Visbijā atjaunot ticību
Latvijas valstij, latviešu
brīvībai.

Biruta Senkēviča

AR DIEVA SPĒKU

Paviršība, pašprātība —
Celsmē visi — salmi tie,
Pārbaudē tos sadedzina
Dieva spēki varenie.

Ceļi savu dzīves ēku
Tik ar Dieva doto spēku —
Dārgakmeni skaistāko —
Gūsi algu augstāko!

(115. turpinājums)

Dzīvē nepanāktais tiek sublimēts par nesasniegtu un nesasniedzamu iztēles ideālu. Tā fiziskā šķiršanās no Beatričes garā savažojusi visu Dantes dzīvi un viņa dzeju, kuŗas slava ietiecas gadu simteņos. Īsāks mīlas sāpju produkts ir Kārļa Štrāla pazīstamais skaistais sonetu vainags. Sudrabkalns slavināja Klodiju, kad domājās viņu pazaudējis. Un tādu piemēru daudz!

Tagad tikai kļūst redzams, ka Ziemeļniekam, ko kādreiz bija parasts ieskaitīt viegli sentimentālos pantotājos apmēram Elīnas Zālītes kapacitātē, patiesībā piemīt oriģinālitāte un spēks, ar ko tas līdzinās, piemēram, Fricim Bārdam un Antonam Austriņam. Sakopojot moto pantus, kas ievietoti Jāņa Plauža biografiskā romāna nodaļu sākumos, dabūjam labu, ievērojamu krājumu. Dzejnieks nevar saistīt ar formas smalkumu, jo vairumā pieturas pie tradicionāliem četrrindu pantiem, bet viņam ir oriģinālitāte un jūtu dziļums, ko liela daļa latviešu rakstnieku neievēro.

Šo sirdsstīgām savīto pāri kopā ieraudzīju mūsu kultūras dzīvē daudz pieminētajā pirmajā lielākajā jauno rakstnieku vakarā Rīgā, Sieviešu palīdzības korpusa telpās, Blaumaņa ielā 3. Veselis bija sacerējis tēlojumu par tiem, kas tolaik piedalījās. Bija minēts arī Ziemeļnieks, jau draugos ar opiju. Dažas ironiskas piezīmes nolidoja pār Viktoru Eglīti, kas sēdēja publikā. Bija minēta arī Valda Mora! Ievēroju viņas skaisto, ovālo seju, tumšmatei gar vaigiem rotājās gareni onika auskari. Man bija uzdots referēt Latvim, kāds cits referents (Jūlijs Lācis) bija savā lapā izcēlis „eksotisko Valdu Moru." Ko teikt par viņas dzeju pēc gadiem? Tā labi patika, bet nebija tik viegli uztverama kā Ziemeļnieka panti, jo „distance", man šķiet, toreiz bija Valdai raksturīga. Tas palicis tā arī tagad!

„Auna atmiņās" mēģinu saistīt autoru darbus ar dzīvi, tādēļ jāpaskaidro, ka tolaik Valda un Jānis bija attālinājušies viens no otra. Viņu tuvāka pazīšanās bija ilgusi no 1920. — 1922. gada jūlijam. Aizgājušā Ziemeļnieka mūžs tagad jau ir samērā labi izpētīts, noskaidrots, laika biedri iztaujāti, vairāk gan lauku un ciemu ļaudis no Ziemeļlatvijas. Par dzejnieku diezgan rūpīgus datus bija savācis jaunais sociāldemokratu autors un žurnālists Pēteris Ķikuts, kas vēlāk uzstājās pats pret savu agrāko partiju. Viņš bija kļuvis opozicionārs, pēc tam pretvalstiskas avīzītes redaktors (Torņkalnā, Kapu ielā). Viņu sauca pie atbildības par piederību pie komūnistu partijas. Apgabaltiesa notiesāja, bet Tiesu palāta attaisnoja pierādījumu trūkuma dēļ. Baidīdamies, ka politiskā pārvalde varētu savākt jaunus materiālus, Ķikuts pa zemes ceļu pārbēga pār robežu, atstādams sievu Rīgā. Vēlāk Staļina ļaudis Krievijā viņu nošāva.

Savus materiālus Ķikuts nodeva Atpūtas redaktoram Jānim Plaudim, kas bija apciemojis arī Ziemeļnieka māsu Valmierā. Viņš plaši intervēja Valdu. Dzejniece nodeva tam publicēšanai vēstuļu oriģinālus, kas vēl pie viņas glabājas.

Valda izsakās, ka viņu saistījis jaunekļa talants; arī kā raksturs pieci gadi vecākais pašmācībnieks bijis simpatisks, drūms, varbūt „nekopts". Viņš ne tikai „nīcis" pie Moras mājas, viņu gaidīdams, bet kādreiz viņas slimības laikā ielauzies pat pa logu. Citreiz, teātrī blakus sēžot, Valda paģidusi, ka Jānis nemaz neskatās lugu, bet vēro viņas seju.

Valda Mora bija dzimusi Vidzemes skolotāja ģimenē, tāpat kā Edvīns Mednis, un pēc nodarbošanās pati bija skolotāja, tāpēc tādas ārkārtības viņai nevarēja patikt. Instinktīvi varbūt arī nojauta, ka šis pielūdzējs ir slims. Ne velti Šēnfelda nervu klīnikas ārsts, kad Ziemeļnieks tur lāgiem uzturējās, ierakstīja diagnozē psychopatia hereditaris (iedzimta gara slimība). Tāpat arī Zilās puķes meklētāja rokas spiediens viņai dažreiz bija nepatīkams, jo Ziemeļnieka rokas dažreiz — varbūt lietoto zāļu dēļ, bijušas stipri mitras.

Nekad dzejnieks Valdai nebija stāstījis par savu acu slimību. Tuvredzībai bija parakstītas stipras, biezas ačenes, Ziemeļnieks ar tām varēja lasīt, rakstīt. Varbūt viņam bijušas vēl kādas citas ciešanas. Ne velti tas brauca uz Lurdu (Francijā), lai meklētu veselību avotā, pie kuŗa Bernadetei Subirū parādījusies Dievmāte, un kurp pastāvīgi tagad dodas svētceļotāji.

Līdz mūža galam trauslais romantiķis nekad neaizmirsa Valdu, bija vēl laimīgs, kad to dabūja redzēt (viņa to apmeklēja slimnīcā), varbūt šī piekeršanās, bet nu jau pilnīgi garā, iedomās, vēl pieauga. Vai nav traģiski, ka labākais atrisinājums dzejniekam, kas nu jau bija atzīts Kultūras Fonda laureāts, varbūt būtu bijušas precības ar namsaimnieci Leonidu Zaķīti, kas bija praktiska un ar mieru mātišķīgi rūpēties par nelaimīgo, kam ļoti trūka materiālo līdzekļu?

Bija daudz par vēlu, stiprās, nelegāli iegūtās opija devas bija sagrauzušas zemnieka dēla organismu. Vai arī mīlestības laimei un mokām viņš ziedojās, pakļāvās kā liktenīgai indei? — —

Vēl vienu garu, kas bija lepns un ļoti liels, kaut tvērās pasīkā augumā — savaldzināja Lēdurgas skolotāja meita. Tas bija Edvarts Virza, mūsu vulkāniskais mīlestības dzejnieks. Netiku tuvāk pazinis versmīgo zemgalieti, bet iespaids bija, ka viņš nebija radis ne no kā atteikties, arī no skaistām sievietēm ne, kuŗas cienīja ideālos vēl vairāk nekā dzīvē, sākot ar romiešu dievēm un franču jestrās poēzijas grācijām.

Tas bija Edvarta Virzas prestiža augšanas un paša nepārtrauktas augšupejas laiks. Viņš nebija radis, ka viņam atsaka. Te parādījās arī dzejnieka nereālā daba — ko viņš sasniedz, tam vairs neliekas vērtīgs! Rokas klēpī salicis, viņš guģojās: „Nē, nav un nav Latvijas galvaspilsētā īsti lepnas, nepieejamas sievietes! Tāda tik idejā iecerama, kā sapņu tēls!

Rakstnieks tver spalvu un sacer poēmu „Marselīna Nevermor". „Nevermore" ir Edgara Po raksturīgais izsauciens slavenajā poēmā par kraukli. Tas nozīmē: „Nekad!" Un Virzas zemapziņā šis vārds varbūt atskaņojas ar franču dzejnieka vārdu: Marselīna Debord-Valmor. Ko gan piesauc, kuŗa vārdu atgādina šī poētiskā rotaļa mūsu Latvijas apstākļos un dzīvē? Taču Valdu Moru! Par Marselīnu viņš kādreiz sauca arī savu kundzi Elzu Stērsti, kaut tās matronas tēls šim vārdam visai labi nepiederējās.

Ir saglabājušās retas relikvijas — izcilā dzejnieka, kas bija izpelnījies mūsu literātūrā šo titulu ar lielo burtu, steigā rakstītas vēstules, vairāk atgādināja zīmītes, kuŗās viņš lūdz satikšanos neveiklā, gandrīz kā apjukuša zēna valodā. Taču atbildes nenāca.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Latvijas universitātes 60 gadu pastāvēšanas atceri 30. septembrī pl. 17 Latviešu namā rīko Toronto Studentu korporāciju kopa un Studenšu korporāciju kopa. Akadēmisko runu teiks Toronto universitātes prof. Ilze Kalniņa, pēc tam koncerts un tējas vakars.

● Austrumu draudzes lauku īpašumā Tālava draudzes māc. A. Briedis šovasar vadījis piecus dievkalpojumus. Pēc 2. septembra dievkalpojuma brīvdabas baznīcā, dievlūdzēji pulcējās draudzes mājā, kur tālavietes Veltas Frīdbergas un Diānas Tūteres gādībā tos pacienāja ar pankūkām un dažādiem ievārījumiem, tēju un kafiju. Tālavas pārv. priekšnieks H. Jeckalējs pateicās cepējām un visiem, kas bija mērojuši ceļu uz draudzes īpašumu. Tālavas sezonas noslēgums paredzēts 7. oktobrī ar māc. A. Brieža vadītu svētbrīdi, priekšnesumiem un kafijas galdu. Tālavas zemes nomnieku gada sapulce 23. septembrī pl. 11 Tālavā.

● Latviešu biedrības bridža kopas priekšnieks O. Dzērvītis informē, ka kopa atsāk spēles 7. septembrī pl. 18.30 agrākajās telpās Topham un Tiago Ave. stūrī. Tuvākas ziņas un jaunu spēlētāju pieteikšanās pie kopas sekretāra A. Pones, tālr. 466-9225.

● TLB dāmu komiteja 13. oktobrī no pl. 9 līdz pl. 15 Latviešu namā jau otro gadu rīko „blusu tirgu". Darbosies arī bufete ar kafiju un cepumiem. Turpat varēs pirkt arī dārzājus un konservus. Jaunas un lietotas mantas var nodot katru otrdienu no pl. 18 — 20 Latviešu namā un trešdienās no pl. 18 — 20 Latviešu centrā. Lielāku mantu transportam Toronto austrumos zvanīt Dainai Untikai tālr. 491-7878, bet rietumos — Dacei Priedei, tālr. 241-6453. Pagājušo gadu no „blusu tirgus" ienākumiem Latviešu biedrības dāmu komiteja ziedoja 1000 dol. bērnu žurnālam Mazputniņš. Dāmu komiteja aicina tautiešus šo sarīkojumu atbalstīt, pārbaudot savu māju plauktus un pagraba telpas.

● Latviešu gadskārtējie Kapu svētki 9. septembrī pl. 11 Jorkas kapsētā, jaunajā latviešu kapu nodalījumā, netālu no urnu novietnes, kur atrodas Kapu svētku altāris. Piedalīsies visu triju vietējo latviešu ev. lut. draudžu mācītāji. Svētrunu šogad teiks Sv. Andreja draudzes māc. J. Cālītis. Kapu svētkus kuplinās Sv. Andreja draudzes koris diriģenta A. Purva vadībā.

● Gadskārtējais medus tirdziņš 9. septembrī no pl. 10 — 17 S. Vasarāja Ērgļu lizdā. Demonstrēs darbus dravā līdz iezīmošanai un medus izsviešanu. Apmeklētāji varēs iegādāties dažādas medus šķirnes no bišu dravām.

● Pēc vairāku gadu grūtas un ilgstošas slimības 28. augustā mūžībā aizgājusi Māra Cine. Viņa 2. janvārī piedzīvoja tikai 53 mūža gadus. Aizgājējas dzimtā vieta bija Jelgava. Kara laikā bijusi darba dienestā Vācijā, no kurienes izceļojusi uz Angliju un vēlāk ieradusies Kanadā. Rosīgi darbojusies DV nodaļas vanadžu kopā un Latviešu nama dāmu komitejā. Aizgājēju no Rosara apbedīšanas nama 1. septembrī izvadīja māc. Arturs Briedis. Piedalījās ap 100 pavadītāju. Ziediem rotātais šķirsts bija klāts ar Latvijas karogu. Goda sardzē stāvēja vanadzes. Ērģeļu mūziku spēlēja Edite Timermane. Aizgājēju guldīja Jorkas latviešu kapos, atvadvārdus sakot DV Toronto nodaļas priekšsēdim Z. Akotam, no Kanadas vanadzēm Norai Pulciņai un no Latviešu nama valdes un dāmu komitejas atvadījās A. Šterns. Vanadzes DV namā bija izkārtojušas bēru mielastu. Aizgājēja atstāj vīru Verneru, dēlu Bruno un māsu ar piederīgajiem dzimtenē, kā arī radus citās zemēs.

● Ziemeļamerikas baltiešu meistarsacīkstes šaušanā notiks 15. un 16. septembrī lietuviešiem piederošajā šautuvē pie Kaledonijas. Reģistrēšanās sacīkstēm 15. septembrī pl. 8. Sacīkšu sākums precīzi pl. 9. Pirmajā dienā sacensības vieglo un smago šauteņu klasē, otrā dienā ar pistolēm un māla baložu šaušana. Sacīkstēs piedalīsies arī sportisti no ASV. Tuvākai informācijai zvanīt O. Zvirgzdgraudam, tālr. 221-4554.

● Mednieku un makšķernieku kluba makšķerēšanas sacīkstes 14. oktobrī Scuogog ezerā (apm. 50 jūdzes no Toronto, ziemeļaustrumu virzienā).

● Toronto vanadžu kopa atsāks kārtējo vakarēšanu 11. septembrī DV namā no pl. 18 — 20. Nākošā vakarēšana 25. septembrī no l. 21 — 23; pēc tam 6. okt., 20. novembrī un 4. decembrī. Visas interesentes aicinātas piedalīties. Sniegs padomus visāda veida rokdarbos un pareizu tautas tērpu gatavošanā A. Strade. Tuvākai informācijai zvanīt S. Ozolai, tālr. 231-9618 vai A. Strade: 699-2957.

● Vanadžu kopas rudens sarīkojums ar darbu skati notiks 30. septembrī pl. 15. DV namā. Darbus lūdz nodot 11. vai 25. septembrī.

● DV bibliotēka būs atvērta otrdienas vakaros no pl. 18 — 20, sākot ar 18. septembri.

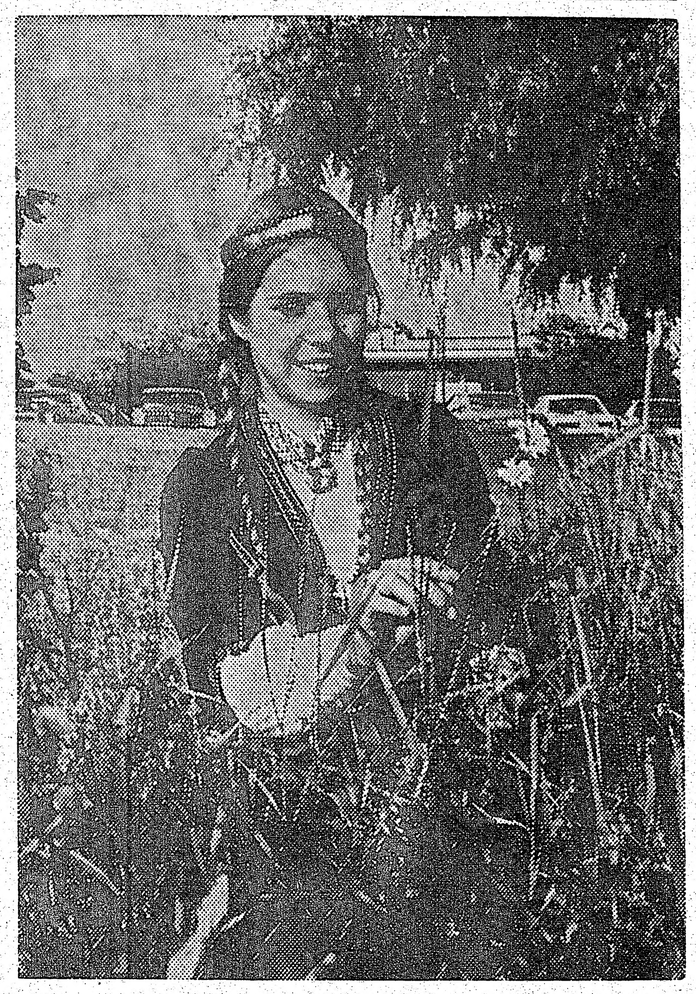

Pie jaunā Latviešu centra Toronto. Aizmugurē redzams mašīnu novietošanas laukums un daļa no sarīkojumu zāles fasādes. Attēlā Ilze Miezīte. **Foto: J. Ligers**

Sacensības Bērzainē

DV Toronto nodaļas rīkotās šaušanas sacensības 18. augustā Bērzainē šauteņu klasē piedalījās 10, bet pistoļu šaušanas sacensībās — 11 dalībnieki. DV Toronto nadaļas meistarnosaukumu ar 577 no 600 p. ieguva Pēteris Grauds. Laura Rūdolfa ar 518 p. ieguva nodaļas vanadžu meistares nosaukumu. Balvas ieguva: 1. v. Osk. Zvirgzdgrauds (550), 2. v. A. Rūdolfs (541) un 3. v. E. Viškers (538). Visi „A" grupas šāvēji. „B" grupā 1. v. L. Rūdolfs (518), 2. v. A. Vjakse (493), 3. v. H. Briksnis (452). „C" grupā: 1. v. A. Ints (410), 2. v. V. Īvāns (404), 3. v. V. Briksne (113). Sacensībās ar pistolēm: „A" klasē — P. Grauds (170), O. Zvirgzdgrauds (163) un K. Šverns (159). „B" klasē: 1. v. E. Ģīmis (89), 2. v. A. Vjakse (72) un 3. v. E. Viškers (68). Šī gada meistarsacīkstes Edmontonā rīkoja Kanadas valsts klubi, kuŗās piedalījās arī P. Grauds no DV Toronto nodaļas. Viņš laikā no 5. līdz 12. augustam ieguva divas otrās un vienu trešo vietu. Vairāku klašu kombinācijā no iespējamiem 2400 punktiem P. Grauds ieguva 2228 punktus. Šaujot kombinācijā pēc 600 punktu sistēmas trijās šaušanas pozicijās, pirmā dienā viņš ieguva 583 punktus, bet gulus pozicijā pārsteidza valsts komandu, kuŗā piedalās olimpiadā paredzētie šāvēji, ar 599 punktu rezultātu no iespējamiem 600 punktiem. Sacensības Bērzainē vadīja O. Zvirgzdgrauds ar palīgiem.

J. Treijs

Mūsu diplomātu sanāksme Parīzē

Laikā no 20. līdz 23. augustam Parīzē notika Latvijas diplomātiskā dienesta pārstāvju brīvajā pasaulē sanāksme, kuŗā, sūtniecības Vašingtonā vadītāja Dr. A. Dinberga aicināti, piedalījās pārstāvji K. Bērends Parīzē, T. V. Ozoliņš Londonā, A. Skrēbers Ženēvā un J. Tepfers Stokholmā.

Sanāksme vispusīgi iztirzāja un izvērtēja svarīgās politiskās un ekonomiskās pārmaiņas Eiropā un visā pasaulē, kas notikušas pēdējo divu gadu laikā kopš iepriekšējās sanāksmes Ženēvā.

Blakus kontaktu izveidošanai ar citu valstu ārlietu resoriem, sevišķu vērību pievērsīs sadarbībai ar mūsu sabiedriskām organizācijām un pārējo Baltijas valstu diplomātiskām pārstāvībām. **A. S.**

DV Kanadā un DV ASV sporta sacensības

TĀS NOTIKS 22. SEPTEMBRĪ KIČENERĀ

DV Kanadā rīkotās šaušanas sporta meistarsacīkstes ar DV ASV sportistu piedalīšanos notiks 22. septembrī Kičenerā, vietējās DV nodaļas izkārtojumā. Vakarā turpat sarīkojums ar ugunskura noskaņu, dziesmām un dejām. Sarīkojumu vieta atrodas skaistā St. Jacob rajonā. Sacensību laukumu robežo Gonestāgo upe, bagāta zivīm, dodot iespēju sarīkojumu apmeklētājiem izmēģināt savas makšķeres, lai iekļautos DV Kanadā izsludinātās makšķernieku sacensībās par lielāko zivi.

Laukums spēj ērti uzņemt ap 1000 personu. Tajā ērta automašīnu novietošana. Waterloo Rod — Gun Club īpašumā atrodas ērtas un gaumīgs kluba telpas, otra ēka sarīkojumiem. Īpašumā dejas laukums un ugunskura vieta, otra dejas vieta telpās, piemērota dažādu programmu sagatavošanai. Raugoties no kluba ēkas uz dzidro upi, tā liek atcerēties Gauju pie Siguldas, citās vietās ainavas pie Cēsīm.

DV Kanadā šaušanas sporta sacensības iekrīt DV organizācijas 30 gadu jubilejas priekšvakarā, tāpēc sarīkojuma programma būs plašāka nekā parasti. Visi šāvēji, kas piedalīsies DV Kanadā un pēc tam sacensībās ar DV ASV komandu, maksā tikai vienu dalības maksu. Sacensību apbalvojumos pirmo reizi parādīsies DV mākslinieka I. Magona zīmētie sporta diplomi. Balvas paredzētas visās klasēs un atsevišķās disciplīnās. Rīkotāji un DV Kanadā sporta saime ielūdz visus tautiešus šajā vienreizējā sarīkojumā.

Sarīkojuma apmeklētājiem, kam būtu neskaidrības ceļa jautājumā, jāsazinās ar DV Kičeneras nodaļas pārstāvi A. Taubi: 1 Rothay Ave., Kitchener, Ont., N2B 2Z9 vai zvanīt vakaros, tālr. 743-4412. DV Kičeneras nodaļas darbinieki rūpēsies par ceļa zīmju izlikšanu nogriezienos uz tuvākajiem sarīkojumu vietas ceļiem.

J. Treijs,
DV KV sporta noz. vad.

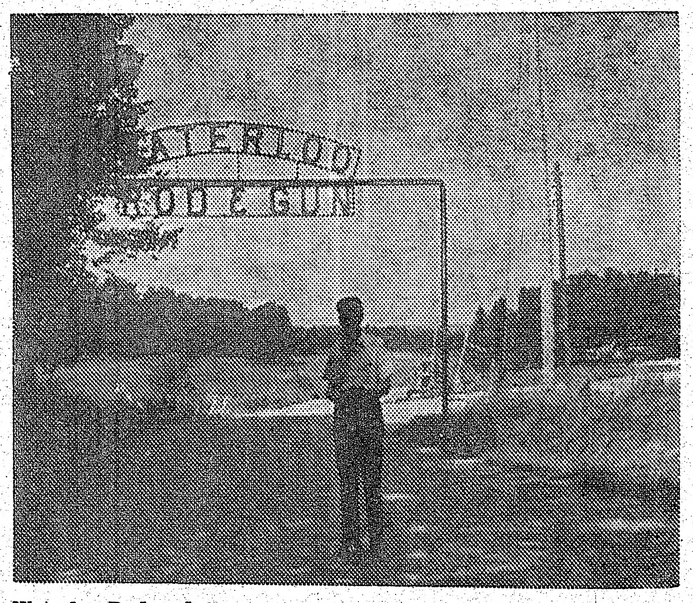

Waterloo Rod and Gun laukums, kur 22. septembrī risināsies DV Kanadā meistarsacīkstes šaušanā. Pie vārtiem redzams E. Straumeris no Kesvikas nodaļas.

J. Treijs

JAUNA DOKUMENTĀRFILMA..

No Ņujorkas ziņo, ka CBC un PBS American Broadcasting System), 25. septembrī pl. 22 izrādīs filmu Krievu sakari, kas uzņemta KGB terroristu apmācības nometnēs. Jau sen zināms, ka tādas pastāv un darbojas kā Pad. savienībā, tā Austrumvācijā, Lebanonā un Sirijā. Daļu no filmas iegādājis kāds PLO (Palestīnas atbrīvošanas organizācijas) terrorists — pārbedzējs.

et

VAI TAS TO VĒRTS?

No Londonas ziņo, ka zelta cena par vienu unci (tā to vēl mērī) sasniegusi rekorda līmeni. 3. septembrī tā bija 322.90 amerikāņu dol. 1977. g. zelta cena bija 136 dol., 1978. g. 167 dol. un 1979. gadā 116 dol. Nu jādzied dziesma — Ēda, dzēra, danci sāca, kamēr ūdens plūdi nāca. et

KRIEVI ATKAL KUBĀ

Reitera ziņu dienests no Vašingtonas ziņo, ka nedēļas nogalē ASV slepenais dienests atklājis, ka Kubā atrodas no 2000 — 3000 vīru stipras krievu kaujas vienības ar apbruņojumu un pat artileriju. Krievi, protams, visu noliedz, bet viņi nevar noliegt, ka Mozambikā partizāni nošāvuši piecus sarkanarmijas virsniekus, kā to ziņo Dienvidafrikas laikraksts. Tie esot pirmie, kas nogalināti Afrikas dienvidu daļā. **et**

Laikraksts
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.,
kā arī spiestuvē

Tiesas izmeklēšana pabeigta

ASV DV VALDES SĒDE ŅUJORKĀ

ASV DV valdes sēdē 25. augustā DV namā Ņujorkā apskatīja padarīto un pārrunāja nākotnes nodomus un plānus, it sevišķi ASV DV 30 gadu darbības atceres iespējamos sarīkojumus. Kopējā ASV un Kanadas valdes sēde notiks 29. un 30. septembrī Sidrabenē, Kanadā, pie kam pirmajā dienā notiks atsevišķu zemju valdes sēdes, bet otrā dienā kopējā darba sēde.

ASV DV priekšnieks J. Lācis savā ziņojumā minēja, ka beigusies tiesas izmeklēšana pret Vili Hāzneru Albānijā un Kārli Detlavu Baltimorā. Vēl jāgaida tiesas spriedums. Prāvas izdevumi bijuši prāvi, bet tie daļēji nokārtoti.

J. Lācis pieminēja vairākus pasākumus, ko veic latviešu centrālās organizācijas. Drošības konference, kā zināms, paredzēta nākošā gada novembrī Spānijā, Madridē. PBLA valdes loceklis Jūlijs Kadelis, sakarā ar pārkrievināšanas akciju, no Vācijas ieradies ASV. Baltiešu foruma sēde notiks no 22. — 25. novembrim Vašingtonā, Pateicības nedēļas nogalē. PBLA izdos kabatas formāta informācijas brošūru. ASV DV priekšnieks lūdza turpināt vēstuļu rakstīšanu ASV kongresa locekļiem, lūdzot viņu atbalstu baltiešu rezolūcijas 147 virzīšanai uz tautas vietnieku namu.

Finanču nozares vadītājs G. Millers ziņoja, ka 14. jūnija ziedojumu akcijā līdz šim saņemti 3438 dolari. Nolēma nosūtīt uz okupēto Latviju trīs palīdzības saiņus.

Kultūras nozares vadītājs M. Grīns pārcēlies uz Teksasu, bet savas firmas uzdevumus veiks Ņudžersijā, reizē turpinot arī DV valdes locekļa pienākumus. DV kalendārs 1980. gadam būs gatavs izsūtīšanai septembrī. Vairākās vietās sarunātas telpas DV 30 gadu atceres sarīkojumiem, bet nav vēl tuvāk izplānotas sarīkojumu norises.

A. Braunfelds norādīja, ka DV jubilejas sarīkojums Ņujorkā notiks nākamā gada 22. martā. Noīrētas piemērotas telpas Sheraton Inn viesnīcā pie Lagardija lidlauka. DV Bostonas apvienības priekšnieks O. Kutcers aizrādīja, ka vasarā grūti bijis izplānot šī sarīkojuma programmu, jo cilvēki atradušies atvaļinājumā.

Ārējās informācijas nozares vadītājs A. Braunfelds šovasar Garezera vidusskolā runājis un izskaidrojis tematu — Komūnistu mērķi un līdzekļi.

Rakstveida ziņojumus bija iesūtījusi vanadžu priekšniece ASV Anita Hāznere.

DV centrālā valde bija atsūtījusi ASV DV priekšniekam J. Lācim 1500 eksemplārus Latvia and Latvians; no tiem pāri par 1100 eksemplāru savukārt nosūtīti atsevišķām apvienībām.

Piešķīra DV ASV goda rakstu apvienības biedriem Alisei Felzenbergai un Jurim Sproģim, kā arī vokālajam ansamblim Staburadzes.

V. I.

Sīkstais vecums un ziedošā jaunība. Foto: J. Ligers

Latvieši Floridā

Pirmais dievkalpojums latviešu valodā Dienvidfloridā notika 1962. gada 4. martā Redimir luterāņu baznīcā Miami. To vadīja mācītājs A. Veinbergs. Tā paša gada 3. jūnijā nodibinājās Dienvidfloridas latviešu kopa. Tā rūpējās arī par garīgajām vajadzībām, kuras pārzināja Otto Ejups, bet pēc dažiem gadiem J. Dūcis.

Dievkalpojumi pirmajos gados notika pareti, tikai tad, kad ieradās kāds mācītājs viesis. Vēlāk pieauga prasība pēc regulāriem dievkalpojumiem.

1974. gada 12. maijā nodibināja Dienvidfloridas latviešu ev. lut. kopu. Par kopas dalībniekiem varēja būt ikviens, kas vēlas lūgt Dievu latviešu valodā. Līdzekļi kopai sastāvēja no biedru naudām, ziedojumiem un sarīkojumu atlikumiem. Kopas valdes priekšnieka pienākumus uzņēmās R. Gelzis, bet kasiera J. Pluksis ar 45 dolariem kasē. Dāmu komitejas priekšniece bija R. Kozlovska.

Pirmā kopas valdes sēde notika J. Petrovska mājā. Lai paplašinātu tās darbību, nolēma griezties pie pārējiem tautiešiem, aicinot tos iesaistīties kopējā darbā. Aicinājums guva labus panākumus: no 31 dalībnieka sākumā uz 1975. gada 20. aprīli kopai bija jau 55 locekļi. Drīz kopu pārdēvēja par Dienvidfloridas Latviešu ev. lut. draudzi, izstrādājot draudzes statūtus un ievadot inkorporēšanu. Tautieši bija ļoti atsaucīgi un uzdāvināja draudzei 50 dziesmu grāmatas. Draudzi inkorporēja 1976. g. 26. martā. 1977. gadā draudzei jau bija 73 locekļi, bet kasē uz 1978. g. janvāri 3.572 dol., dāmu komitejas kasē 840 dol. Draudzes priekšn. A. Griķis, sekretāre T. Pētersone, kasieris J. Pluksis.

1977. gada 15. maijā kopa sarīkoja 15 gadu darba atceri ar programmu. Svētkos runu teica J. Pluksis. Atmiņās par kopas darbību pakavējās O. Bodnieks. Kokļu mūziku sniedza F. Elksnītis. 1978. gada 20. janvārī kopai bija 79 biedri, kasē 1667 dol.. Latvijas brīvības fondam ziedoti 1.000 dol. Kopai ir arī deviņi dalībnieki, kas sastāv par mūža biedriem Amerikas latviešu apvienībā. Latv. brīvības fondu vēl palielināja Jānis un Ņina Plukši, iemaksājot 500 dol, tāpat E. Maliko — 500 dol. ar kopējo Dienvidfloridas latviešu devumu 2.000 dol. Nodibināts arī Dienvidfloridas Latviešu nama fonds.

Lielākā daļa latviešu, kas apmeklē Floridu, varbūt vēl nav apskatījuši Koraļļu pili pie Homstedes, ko 26 gadu laikā izveidojis latviešu jauneklis Edvards Liedskalniņš, kas iecelojis Floridā 1921. gadā. Viņš izracis, apdarinājis un pārveidojis 65 klinšu bluķus, kopā 420. tonnas. Daži no tiem svēruši 35 tonnas. Rezultātā radusies divstāvu koraļļu bluķu ēka, ko ieslēdz vēl 6 pēdas augsta bluķu sēta.

Netālu atrodas 10 m augsts koraļļu bluķu tornis un saules pulkstenis. Visus gadus Liedskalniņš gaidījis savā Koraļļu pilī iecerēto līgavu, ko jaunais liktenis viņam liedzis.

1951. gada decembrī, kad viss Koraļļu pils darbs jau bijis paveikts, Liedskalniņš aizbraucis uz Miami slimnīcu, jo sajutis, ka šīs zemes gaitas būs izbeidzamas.

Krišjānis Ozoliņš

Prātulas, dzeja, proza

LPB KANADAS KOPAS BIEDRU VAKARS

Latviešu preses biedrības Kanadas kopas pēdējais internais biedru un viesu vakars notika augusta beigās Izoldes un Edgara Krūmiņa mājā Toronto. Septiņpadsmit dalībnieku vidū bija arī viešņa Velta Zante no ASV, kas nolasīja Intas Purvas dzejoļus un izvilkumus no savas poēmas par reliģiski filozofisku tematu.. Divpadsmit prātulas lasīja Lidija Lideka-Norīte, bet dzejoļus par Visbijas dziesmu svētkos gūtajiem iespaidiem Indra Gubiņa.

Savus pēdējā laikā rakstītos dzejoļus lasīja Izolde un Edgars Krūmiņš, kopas goda priekšniece Biruta Senkēviča un Lolita Gulbe. Prozas darbā reliģisku degsmi pauda Irma Grebzde un vasarīgas diendusas illūzijas Irma Liepsala, kas tikai nesen no ASV pārcēlusies uz dzīvi Toronto. Iespaidus par vasaras svētdienu lielpilsētā lasīja Mārtiņš Dērums (Maksis Čulītis), bet aktuālas miniatūras Rūdolfs Norītis, nolasot arī kādu stāstu no sava krājuma Jānis Briedis.

Literāriem lasījumiem mūzikāli patīkamu piedevu deva Maija Vilciņa, uz iegūtās lietuviešu kokles atskaņojot vairākas latviešu tautasdziesmas. Viņa ir viena no latviešu jaunajām māksliniecēm, kas nodarbojas ar kokļu vākšanu savai kollekcijai.

Daudzo lasītāju dēļ šoreiz nenotika nolasīto darbu iztirzājumi, bet raitas pārrunas izraisīja līdzīgu literāru saietu organizēšana nākotnē, ko visi klātesošie atzina par ļoti vēlamu pasākumu. Vienojās nākošo biedru un viesu saietu rīkot Intas un Rūdolfa Purva īpašumā Purvainē 30. septembrī, bet oktobrī pie mākslinieces Valijas Mērnieces, kur viņa iepazīstinās ar saviem iespaidiem, kas gūti ceļojumā tālajos Kanadas ziemeļos.

Pateicības vārdus par viesmīlību rīkotājiem un atsaucību dalībniekiem veltīja LPB Kanadas kopas valdes priekšsēdis R. Norītis. Jānis Traips

Kurzemes cīnītājam septiņdesmit

Kurzemē, Laides pagastā 10. septembrī dzimušajam Fricim Kalniņam aprit 70 mūža gadi. Viņš cēlies no lauksaimnieku lizdas, kuŗā ģimenes galva rentējis vairākas Kurzemes muižas. Pēc Jelgavas lauksaimniecības vidusskolas beigšanas kaŗa dienestā beidzis artilerijas virsnieku vietnieku kursus. Darbojies Aizsargu organizācijā. Paaugstināts par rezerves leitnantu. Studējis veterinārmedicīnu, bet 1944. gadā iesaukts Latviešu leģionā, kur papildus beidzis speciālus Kaŗa skolas kursus. 19. divīzijas sastāvā piedalījies visās Kurzemes lielkaujās, kad pie Anneniekiem smagi ievainots. Veseļošanās nolūkā 8. maijā evakuēts uz Vāciju. Pēc izveseļošanās un apvienošanās ar ģimeni strādājis UNRRA un franču Sarkanā krusta dienestā. No Vācijas izceļojis uz Austrāliju, kur izveidojis savu būvuzņēmumu. 1962. gadā pārcēlies uz ASV, kur līdz aiziešanai atpūtā turpināja darbu būvniecībā. Desmit gadus bijis Ročestras latviešu Krusta draudzes valdes priekšsēdis. Darbojies arī vietējās DV apvienības valdē un revīzijas komisijā.

A. Sed.

Brālis Latvijā
meklē brāli

V. Kānbergu,

kas 1966. g. dzīvojis
Toronto, Laxton Ave.

Lūdz rakstīt Latvijai Amerikā ar norādi

„Brālis"

Man ir vēl mātes valoda,
Tā asina kā galoda,
Kā zelta upe vārdi plūst, —
Sirds tēvu zemei neatlūst.

N. Kalniņš

TLB Sestdienas skola aicina vecākus pieteikt bērnus nākošam mācības gadam. Latviešu skola Toronto pastāv jau 29 gadus. Bērnus uzņem jau no trīs gadu vecuma. Mācības skolā notiek Jesse Ketcham pamatskolas telpās, 61 Davenport Rd., Toronto katru sestdienu, sākot ar 8. septembri. Tuvākais informācijai lūdzu zvanīt 222-2854 vai 491-0560.

TLB Sestdienas skola

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

30. septembrī pl. 17 Latvijas universitātes 60 gadu dibināšanas atcere Latviešu namā.

14. oktobrī Burtnieku draudzes sarīkojumi: pl. 13 Jorkas kapos piemiņas brīdis, pl. 15 Latviešu namā veļu daudzinājums.

14. oktobrī pl. 18 DV namā 3. Jelgavas kājnieku pulka 60 gadu dibināšanas atceres sarīkojums. Svētku akts, DV vīru koris Kanadā.

20. oktobrī pl. 7 vak. Latviešu nama 15. gadasvētki. Programmā jaunmiešu priekšnesumi.

No 26 — 28. oktobrim 9. Kanadas latviešu skolotāju konference Sv. Jāņa baznīcas telpās.

3. novembrī pl. 18 Sv. Andreja baznīcas zālē, Gaujas gaidu vienības Mārtiņvakars.

10. novembrī Latvijas armijas 60 gadu atcere.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS 21. SEZONAS KONCERTS

3. novembrī pl. 20 Ralerscna teātrī Alfrēda Kalniņa 100 gadu atceres koncerts. Apvienotie koŗi, solisti un orķestris.

6. decembrī pl. 20 Town Hall Juris Kuzminovs — čello, Ariāna Goldina — piano.

23. februārī pl. 20 Town Hall Gunārs Larsens — vijole.

27. martā pl. 20 Town Hall Anda Zirnīte — piano.

LATVIEŠU APRIŅĶIS

15. septembrī pl. 19.30 Latviešu lauksaimniecības biedrība rīko Šelburnā, Leģiona lielajā zālē Pļaujas svētkus un biedrības 20 gadu darbības atceri. Piedalās māc. A. Dūmiņš, vīru dubltkvartets Kalvis. E. Zakuļa mūzika.

SV. KATRĪNAS

8. septembrī pl. 20 101 Garnet St. Mednieku un makšķernieku kluba eksterno šaušanas sacīkšu noslēguma balle. Spēlēs Runči.

KIČENERA

22. sept. pl. 18. Waterloo Rod & Gun kluba īpašumā, R.R. 1., St. Jacobs Kanadas DV šaušanas sacīkšu noslēguma sarīkojums ar ugunskuru, mūzikāliem priekšnesumiem un deju. Runču orķestris.

MILTONA, ONTARIO

15. septembrī no pl. 10 — pl. 19 Tautību festivāls. Piedalās arī latvieši Irmanta Zamlovska vadībā.

MONTREALA

Montrealas koklētāju un dainotāju ansamblis, kas piedalījās 3. Latviešu jaunatnes dziesmu svētkos, atvēlējis Tērvetes bērnu vasaras nometnei mūzikas audzinātāja atalgošanai 200 dol. un atbalsta savas saimes dalībnieku piedalīšanos 17. Divreiz divi nometnē, Labrenča kalnos, Kvebekā, ar 100 dol. stipendiju.

Tērvetes bērnu vasaras nometnes finansēšanai saziedots 2.500 dol., pie kam lielākie individuālie ziedojumi pa 100 dol. saņemti no J. Mazuša un V. Hūna.

Montrealas latviešu sabiedrības vecākajam loceklim Jānim Šleseram nesen piepildījās 103 mūža gadi. Cildeno vecumu jubilārs atzīmēja savu tuviniekų saimē Montrealā.

M. Z.

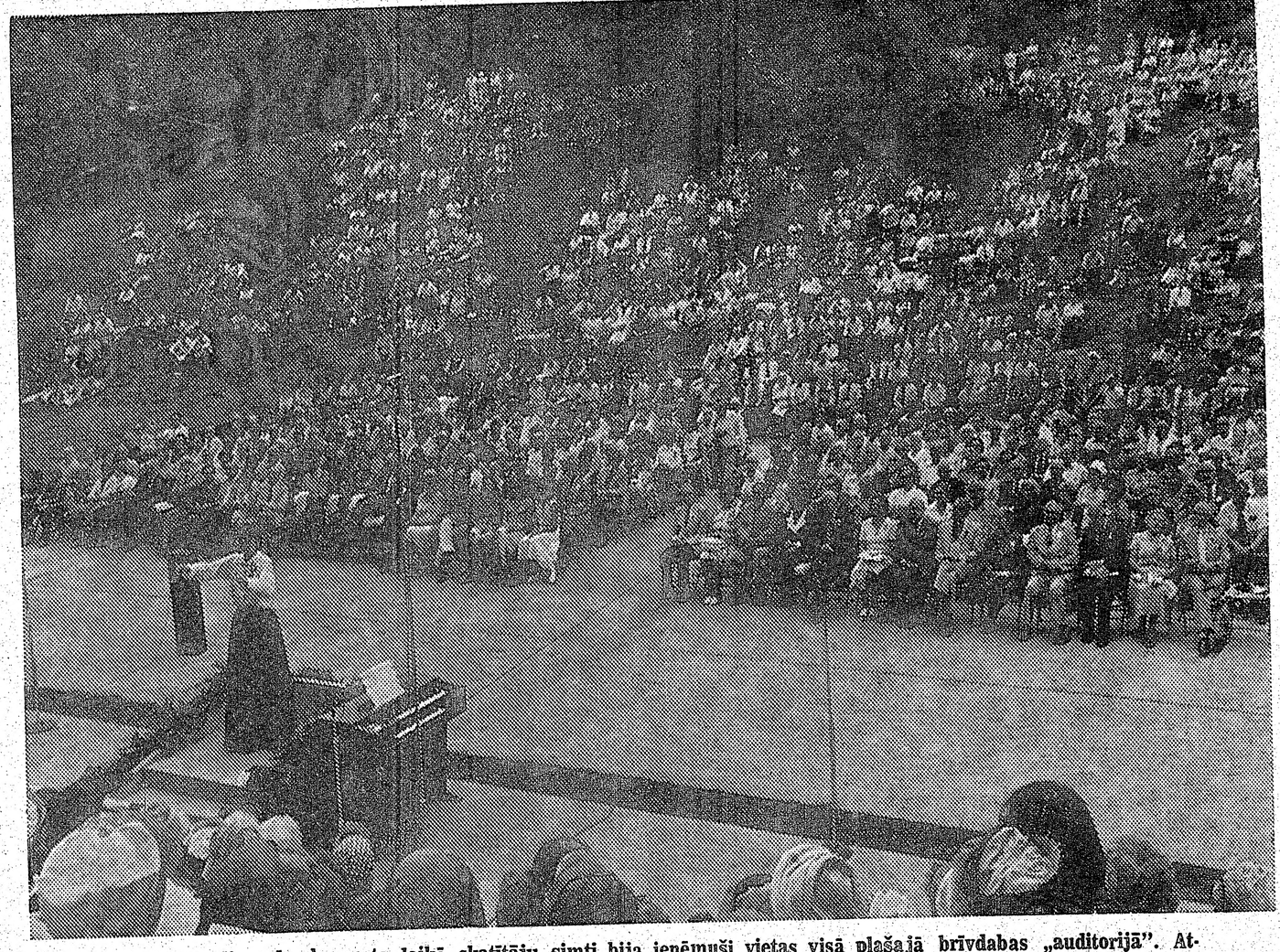

Gaŗezera 6. Dziesmu dienu kopkoncerta laikā skatītāju simti bija ieņēmuši vietas visā plašajā brīvdabas „auditorijā". Attēlā daļa no šiem simtiem. Pie diriģenta pults Dace Galēna no Kalamazū. Foto: V. Namatēva

Staļina lielākā vēlēšanās

Sakarā ar Molotova un Ribentropa līguma 40. gada dienu, Dēvids Floids ievietojis Londonas The Daily Telegraph 23. augusta izdevumā rakstu — „Kad Hitlers griezās pie krieviem", kur analizē 1939. gada nolīgumu un sekas. Pēc viņa domām, Molotova un Ribentropa līgums toreiz devis vairāk Hitleram nekā Staļinam, kas ļoti vēlējies šo nolīgumu un kā draudzības žestu Hitleram pat nomainījis savu žīdu izcelsmes ārlietu ministru Maksimu Ļitvinovu ar Molitovu. Staļins arī apņēmies piegādāt Hitleram dažādus izejmateriālus kara vajadzībām, nolīgstot 1940. g. februārī attiecīgu vienošanos.

Pēc Molotova un Ribentropa līguma parakstīšanas Staļins esot pacēlis glāzi uz Hitlera veselību, jo viņš redzot, „cik ļoti vācu tauta savu vadoni mīlot." Staļins pat līka apcietināt 570 vācu komūnistus, kas bija mekļējuši pie viņa glābiņu, un izdeva Hitleram. Tajā pašā laikā Staļins pacentjes sagrābt pēc iespējas vairāk no Hitlera kara laupījuma — Baltijas valstis, Austrumpoliju, Besarabiju un Ziemeļbukoviņu.

„Viens no līguma parakstītājiem, Ribentrops, ir sen miris, sodīts par kara noziegumiem. Otrs, Molotovs, ir vēl dzīvs un bauda pensionāra dzīves labumus savā Maskavas dzīvoklī," nobeigumā raksta Floids.

L.

Nāve ezerā

Boltonas un apkārtnes Anglijas latvieši ir lieli makšķernieki. Tie nedēļas nogales labprāt pavada laivās tuvējos ezeros un upēs. Arī 5. augustā četri Boltonas latvieši, J. Eglītis, A. Kancāns, A. Baumanis un J. Bagātais devušies makšķerēt divās noīrētās laivās. Kad ap plkst. 19.30 divi pirmie makšķernieki atgriezušies malā, tie velti gaidījuši Baumani un Bagāto. Pēc vairākām stundām policija izvilkusi krastā kādu laivu, kas atrasta peldam ezerā, apgāzusies un tukša. Noskaidrojies, ka tā ir abu latviešu īrētā. Abi makšķernieki atrasti tikai pēc divām dienām 30 pēdu dziļumā, kur tos uzgājuši ūdenslīdēji. Jānis Bagātais bija 52 un Augusts Baumanis 66 gadus vecs, abi DVF Boltonas nodaļas biedri. Baumanis bija arī DVF Boltonas nodaļas dibinātājs un vīru koŗa Dzintarzeme dalībnieks.

A. L.

OTAVA

Latvijas universitātes dibināšanas 60 gadu atcere 28. septembrī ir viens no ievērojamākiem notikumiem mūsu kultūras vēsturē. Gada svētku akts Otavā notiks 29. septembrī pl. 19.30 Otavas universitātes telpās, inženierzinātņu fakultātes auditorijā, Colonel By Hall. Akademisko runu teiks Rietumontario universitātes profesors Aleksis Dreimanis: Latvijas derīgie izrakteņi. Runu papildinās ar slīdītēm. Pēc akadēmiskā akta sadzīve un pārrunas fakultātes kluba telpās, 7. stāvā. Otavas latviešu akadēmiskā saime aicina visus Otavā dzīvojošos latviešus šo sarīkojumu apmeklēt.

Ak.

Atraitne, 55. g. v.,

slaida tumšmate,
vēlas iepazīties ar
nopietnu kungu līdz 62 g.v.

Rakstīt Latvijai Amerikā
ar norādi

„Atraitnei":

INDIANAPOLE

Pirmās lut. draudzes gans māc. Tālivaldis Gulbis, kuŗa pastāvīgā dzīves vieta ir Toledo, Ohaijo, pēc divām pārciestām smagām sirds operācijām jau tiktāl atlabis, ka drīzumā atsāks draudzes gana pienākumus. 9. septembŗa dievkalpojumā šeit spredikoja no Latvijas izlaistais māc. Grīvāns, kas dzīvo Zviedrijā, bet patlaban ciemojas pie brāļa šajā krastā.

Jauna skolas pārzine

Par Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas pārzini izraudzīta Milda Matīsa. Skolas pārziņa vieta bija vakanta kopš līdzšinējā pārziņa J. Ozola atteikšanās no amata ar aizvadīto mācības gadu šinī pavasarī. Jaunā skolas pārzine uzņemsies amatu ar jauno mācību gadu 8. septembrī.

Milda Matīsa dzimusi un augusi skolotāja Šteina ģimenē. Audzinātājas gars un vēlēšanās kopējā darbā strādāt tautas izglītības druvā bijis tuvs viņām četrām skolotāja Šteina meitām, kas izvēlējušās skolotājas darbu. Milda Matīsa sāka strādāt Latgales novadā, kam ir sena vēsture, bet tas arvien nopostīts lielajos kaŗa gājienos Baltijā. Ar lielu degsmi un apņēmību viņa veica audzinātājas darbu skolā, rosīgi darbodamās līdz arī sabiedriski kultūrālā un draudzes dzīvē. Viņas audzinātājas talantu drīz pamanīja skolu vadība, un jau 22 gadu vecumā tai uztic Kārsavas 6-klasīgās pamatskolas vadību, kuŗu veic 9 gadus, darbodamās arī sabiedrisko organizāciju vadībā. Līdz ar Latvijas brīvības zaudēšanu viņa zaudē arī savu vīru.

Milda Matīsa

Bēgļu laikā Vācijā Milda Matīša strādāja bēgļu nometnes bērnu dārzā, tad 2 gadus nostrādāja bēgļu galvenajā mītnē Ambergā. Pēc iecelošanas Kanadā sākumā pārzināja Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolu Toronto, uzņemoties arī Toronto latviešu biedrības Sestdienas skolas noorganizēšanu un vadību, piecus gadus veicot pārzines pienākumus, kad darbu skolā bija spiesta pārtraukt, paplašinoties pienākumiem eksistences darbā. Pēc 25 nostrādātiem gadiem bērnu slimnīcā Milda Matīsa pensionājās kā virsgrāmatvede. Novārtā nav bijis atstāts arī sabiedriskais darbs, darbojoties LNAK padomē, Toronto latviešu biedrībā, Sv. Jāņa draudzē u. c.

Uzņemoties no jauna TLB sestdienas skolas vadību, Milda Matīsa uzsver: „Mana sirdsdedze ir latviskā mantojuma kopšana, saglabāšana un veidošana brīvai un laimīgai Latvijai."

J. B.

Latvijas krāsas Vestminsteres katedrālē

Ziedu svētkos Vestminsteres katedrālē Londonā ar ziedu sakārtojumu piedalījās arī latvieši, kam bija uzticēta Vestminsteres Sv. Dievmātes tēla izgreznojums. To sārtiem un baltiem ziediem bija sakārtojusi Elza Kaša, lūgšanas soliņa greznojumam lietodama ziedus mūsu nacionālās krāsās — baltos un sarkanos. Viss katedrāles dekorējumu iespaids bija grezns. Galveno eju rotāja tikai baltie ziedi. Šie ziedu svētki bija ievērojami tajā ziņā, ka to laikā šajā katoļu dievnamā pirmo reizi vēsturē ieradās Anglijas karaliene — anglikāņu baznīcas galva. Ar ziedu veltēm piedalījās ļoti daudzas organizācijas un biedrības; ieejas maksu un programmu pārdošanas ienākumi novēlēti Starptautiskā bērna gada pasākumiem.

Par latviešu ziedu velti rūpējās Latviešu nacionālā padome Lielbritanijā un DVF. Līdzdalības izkārtojumu veica DVF Londonas nodaļas vanadze Anna Lomane, kas ir arī Katoļu sieviešu līgas dalībniece.

A. L.

Tradicionālā 6. Lielgaidu un roveru nometne, kas notiek ik katrus divus gadus, šogad bija rīkota no 18. līdz 25. augustam Halibortonā, Ont. Piedalījās vienības no Toronto, Ņujorkas, Sv. Katrīnām, Hamiltonas, Kalamazū, Čikagas un Ročestras. Nometne bija rīkota uz 50 pēdu augstas klints, pie ezera, neapdzīvotā apvidū, kur visi vajadzīgie piederumi un pārtika bija jāuznes. Nometnes komandanti bija Juris Līvītis un Ilze Prikule. 6 lielgaidas nodeva solījumu, ko pieņēma latviešu gaidu priekšniece Morela Vilka. Augšējā attēlā nometnes dalībnieki .

(I. P.)

Pēdējie atvadvārdi audzinātājai

Toronto pēkšņi mirušo ilggadējo skolotāju Alīsi Cēberi 29. augustā no Sv. Andreja baznīcas uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja mācītāji Ā. Čops un J. Cālītis. A. Cēbere bija sagatavojusies arī šogad strādāt latviešu skolās. Sv. Andreja draudzes svētdienas skolas, kuŗas vadītāja bija nelaikā A. Cēbere, audzēkņi Pēteris Olte un Pēteris Rudzītis lasīja svētos rakstus, ērģeļu mūziku spēlēja Edite Timermane, čello solo čellists Juris Ķeniņš un vienu ērģeļu solo Astra Ikše-Vītola. Piedalījās ap 200 pavadītāju. Kapsētā atvadvārdus teica Sv. Andreja draudzes svētdienas skolas audzēknis Bertrams Šteinmanis un TLB sestdienas skolas absolventu klases skolēns Arnolds Legzdiņš. Sv. Andreja draudzes vārdā atvadījās draudzes priekšnieks J. Pētersons, TLTA ģimnazijas — direktrise V. Slaviešа, TLB sestdienas skolas — pārziņa vietniece S. Pogule, Toronto latviešu biedrības priekšnieka vietnieks L. Ozols, LNAK — izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, korporācijas Philyronia — seniors E. Sprogis. Sv. Andreja dāmu komiteja bija izkārtojusi bēru mielastu baznīcas zālē.

—lm—

SAVIENOTAS VALSTIS

INDIANAPOLE

● Abu luterāņu draudžu kopējie kapu svētki Floralparka kapsētas latviešu nodalījumu bija pārvērtuši greznā puķu dārzā. Visi bija centušies atcerēties savus aizgājējus. Dievvārdus teica mācītāji E. Rūsa, P. Nesaule un viesis Ziemeļkalifornijas DV garīgais aprūpētājs māc. G. Kņezs-Kņezinskis, kas teica arī sprediķi. Pēc dievkalpojuma iesvētīja kapakmeņus J. Lagzdiņam un prof. V. Nesaulei.

● Community slimnīcā joprojām vēl ārstējas Fricis Antons, kam amputēta kāja, un Marija Jansone, kuŗa, būdama veiniece, ilgāku laiku bez palīdzības ar lauztu gūžas kaulu nogulējusi mājās uz grīdas, kamēr paziņas to atraduši.

● Uz pastāvīgu dzīves vietu Indianapolē ar ģimeni pārcēlies no Padomijas izlaistais ukraiņu disidents Georgs Vinss, kuŗu kopā ar 4 citiem disidentiem Pad. savienība maijā iemainīja pret ASV notvertiem diviem komūnistu meistarspiegiem, bet Vinsa sievu, 4 bērnus un māti krievi neizlaida. Pateicoties Indianapoles baptistu mācītājam Paulim Voroņevam, kas pats ir komūnistu upuris un nemitīgi rakstīja iesniegumus ASV valdībai un atklātus protestus par padomju necilvēcību, jūlijā brīvību ieguva arī Vinsa piederīgie. Tas tikai pierāda, ka sistēmatiska un aktīva iestāšanās pret padomju varu pa laikam vainagojas panākumiem.

vgs

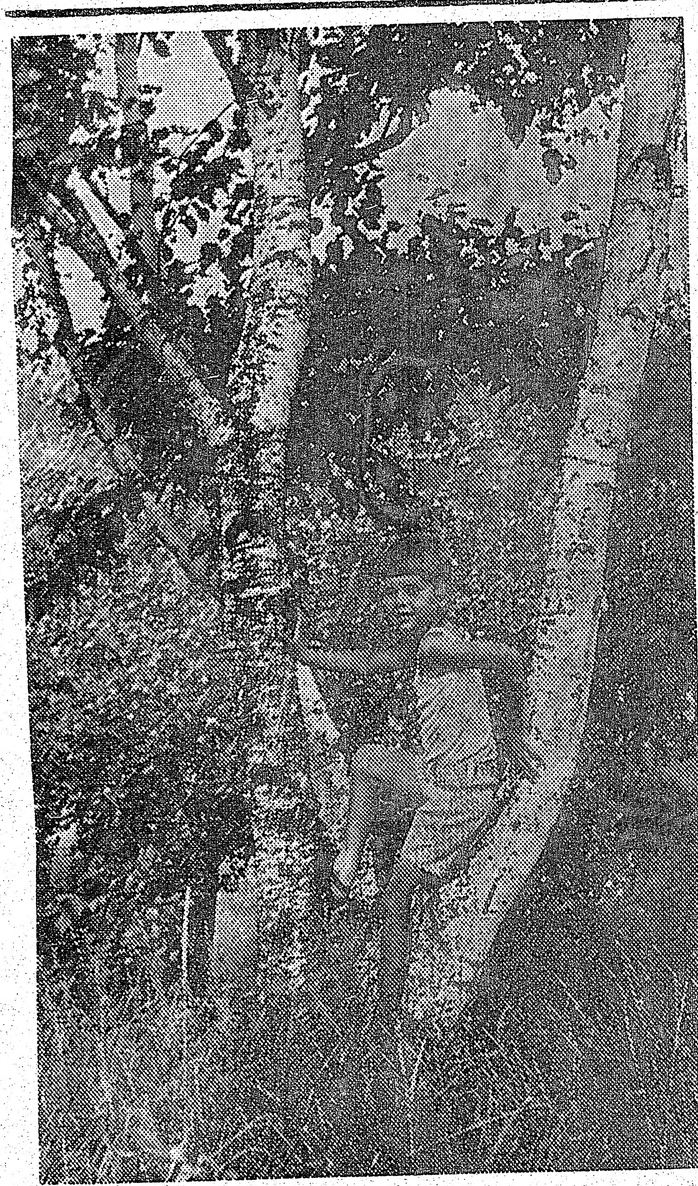

Baltie bērzi katra latvieša sirdij tuvi. Tie atsauc atmiņā dzimtenes balto bērzu birzis. Ja pie savrupmājām redzam bērzus, zinām, ka tur dzīvo vai kādreiz dzīvojuši latvieši.

Foto: J. Ligers

ČIKAGA

● Olgai Strazdai nesen apritēja 90 mūža gadi. Viņa dzimusi 1889. gadā Kalētu pagastā mežziņa ģimenē. Pēc apprecēšanās pārcēlusies uz dzīvi Liepājā. Uzaudzinājusi divus dēlus un vienu meitu. Agri zaudējusi ģimenes apgādnieku. 2. Pasaules karā viens dēls kritis, bet otrs palicis Kurzemē un pēc 20 gadu soda izciešanas Sibirijā ar sabojātu veselību atgriezies dzimtenē. Meita ar māti 1950. g. iecelojusi ASV, apmetoties Čikagā. Jubilāre savas vecumdienas tagad vada meitas Veras un znota Hugo Riekstiņa ģimenē. Viņai ir divi mazbērni un divi mazmazbērni. Jubilāre saņēmusi arī ASV prezidenta apsveikumu. DV Čikagas apvienība pasniedza aploksni.

A. Zaube

1200 dol. latviešu skolai Valodiņa

Starptautiskajā Bērnu gadā bērniem Kanadā piešķirts 1 milj. dolaru. Pēdējais piešķīrums ir ap 450.000 dol., kas sadalīts 270 projektiem — izglītībai, atpūtai un kultūrāliem sniegumiem. Vislielāko daļu no piešķīrumiem saņems Ontario province — pāri par 250.000 dol. 125 dažādiem projektiem. Toronto latviešu skolai Valodiņa piešķirts 1200 dol.

Mīlestības lieciniece

Skolotājas Alīses Cēberes tieši pirms trīsdesmit gadiem sāktais ceļš uz Kanadu, atstājot Vāciju, izbeidzās 29. augustā Toronto, Latviešu kapos. Kaut arī daudz nesūdzējās, trimdu viņa pārdzīvoja ļoti smagi, sevišķi pēc sava vīra Kārļa nāves 1967. gadā. Pēdējos divpadsmit gadus viņa dziļā mīlestībā dzīvoja tikai sava vīra piemiņai un latviešu bērniem.

Alīse Cēbere nebija ieguvusi profesionālu paidagoģisko izglītību, bet viņai bija visas īstai skolotājai vajadzīgās dotības, par visu vairāk — bērnu mīlestība. Tā, apvienota ar vēlēšanos arvien pašai mācīties un ar stingru pienākuma apziņu, vainagojās sekmīgā audzinātājas darbā. Viņai nebija disciplīnas problēmu. Mīlestība, smaids un cenšanās bērnus saprast un viņiem palīdzēt radīja savstarpēju uzticību un skolotājas autoritāti. Viņa bija ideāliste, kristiete, garīgu vērtību un skaistuma meklētāja, kam vismīļākā bija baltā krāsa. Viņa centās dzīvot savā garīgā pasaulē, vairīdamās no zemes lietu skarbuma un ēnas pusēm, kaut arī liktenis viņu netika saudzējis.

Alīsei Cēberei šeit nebija neviena tuvinieka, bet daudz, daudz draugu. To lielākā daļa bija iegūta pāri par divdesmit gadu skolotājas darbā: skolēni, jaunieši, viņu vecāki, kolēģas. Ap divi simti to bija atnākuši Sv. Andreja baznīcā, lai atvadītos un izvadītu viņu uz svešās zemes kapu kalniņu. Tie nāca no latviešu pamatskolas, kur viņa bija šī gada absolventu klases audzinātāja, no draudzes svētdienas skolas un latviešu ģimnazijas. Tur bija arī grupiņa cittautiešu, kam viņa bija mācījusi latviešu valodu. Tās bija līgavas un dzīvesbiedres, kas bija vēlējušās iemācīties savu vīru dzimto valodu.

Tā nu ir beidzies viņas dzīves gājums svešā zemē, tālu no mīļās dzimtenes un tuviniekiem, kas arī paši jau dus dzimtās zemes smiltājā. Daudziem pietrūks viņas draudzības un mīlestības. Paliks tikai gaišas atmiņas un bērnu sirdīs sētā labestības sēkla.

J. Mežaks

Alise Cēbere

Mūsu filistre

DR. MED.

Stefānija Kaulačs

dzim. Šidlovska

aizgājusi mūžībā 1979. gada 15. jūnijā Rīgā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Auroras konvents

Mūžībā aizsaukta

SKOLOTĀJA

Alise Cēbere

Viņu piemin

Toronto Latviešu Tautas Augstskolas ģimnazija

Mūsu brālēns

Jānis Kļaviņš

dzimis 1903. gada 15. oktobrī Ventspilī, Latvijā,

miris 1979. gada 12. jūlijā Buenosairesā, Argentīnā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Kārlis un Edgars Kļaviņi ar ģimenēm Kanadā, Zviedrijā un Latvijā

Eleonora Šmēmanis

dzimusi 1909. gada 28. septembrī,

mirusi 1979. gada 17. augustā Toronto.

Sv. Jāņa ev.lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

Nāve uz lielceļa

52 g. vecais Jānis Duļskis no Grand Hevenas Mičigenā, braucot atvaļinājumā, lai apskatītu Viskonsinu, Minesotu un dotos tālāk uz rietumu krastu, ietriecies smagajā mašīnā ar baļķu kravu. Viņam līdz braukusi Lilija Einika no Grand Rapidiem. Netālu no Minesotas notikusi nelaime. Pa priekšu braucošā smagā mašīna ar baļķu kravu uz salijušā ceļa sākusi slīdēt. Duļskis nav varējis savas mašīnas gaitu samazināt un ietriecoties baļķu krāvā nogalināts, bet līdzbraucējai lauztas abas kājas un nodarīti citi smagi miesas bojājumi. Viņa nesamaņā nogādāta Sanluisas pilsētas slimnīcā.

Traģiskā nāvē mirušo 24. augustā ar lidmašīnu pārveda uz Grand Rapidiem, kur par viņa apbedīšanu rūpējās L. Einikas meita. Nelaiķi 27. augustā izvadīja no Egebīnes bēru nama uz Vudlavna kapsētas latviešu nodalījumu, izvadot māc. J. Mednim.

J. Duļskis Grand Hevenā kādā ādas rūpniecības uzņēmumā bija nostrādājis 25 gadus, bija DV biedrs un Grand Hevenas latviešu ev. lut. draudzē. Bija 2. Pasaules kara dalībnieks. Viņam paliek tēvs, māte, divas māsas dzimtenē un radiniece Kanadā.

V. Z.

Triju klubu sacīkstes

Hamiltonas Mednieku un makšķernieku klubs 25. augustā rīkoja savā īpašumā Lielupē 3 klubu eksternās šaušanas sacīkstes, piedaloties arī Toronto un Sv. Katrīnu klubu šāvējiem. Sacensībās ar mazkalibra šauteni piedalījās 9 šāvēji, tās vadīja N. Ozoliņš. Viņš bija dāvājis šīm sacensībām arī godalgas. N. Ozoliņš uzvarēja „A" grupā (iesp. 600 p.) ar 571 punktu. Otrā vietā O. Zvirgzdgrauds (Toronto — 553), trešā V. Krauklis (Hamiltona — 536). „B" grupā E. Višķers (Toronto — 522), Z. Upīte (Hemiltona — 515), J. Ozoliņš (Hamiltona — 501). Komandu šaušanā uzvarēja Hamiltonas klubs (N. Ozoliņš, V. Krauklis un L. Ozoliņš 1633 p.).

Individuālā māla baložu šaušanā (iesp. 50 p.) „A" grupā uzvarēja O. Ivanovskis (Hamiltona — 50). Seko V. Krauklis (49) un Z. Upīte (48). „B" grupā: A. Māliņš (Hamiltona—48) un torontieši Z. Sproģis (45) un A. Tropiņš (45).

Dubultbaložu (iesp. 50) „A" grupā: V. Krauklis (44), R. Mierkalns jun. (Hamiltona — 41) un Z. Upīte (40). „B" grupā: A. Mackars (Toronto — 39), R. Zilgme (Hamiltona — 37 un O. Ivanovskis (37). Ar priekšā došanu (iespē. 25): J. Beitiņš (Toronto — 22), A. Māliņš (22), V. Krauklis (19). Komandu sacensībā uzvarēja Hamiltonas kluba šāvēji (O. Ivanovskis, V. Krauklis, Z. Upīte, R. Mierkalns jun. un A. Māliņš) ar 242 baložiem. Otrā vietā Toronto komanda (J. Muskats, H. Leitis, Z. Sproģis, J. Beitiņš, A. Tropiņš) ar 226 baložiem.

Māla baložu šaušanas disciplinās piedalījās 24 šāvēji. Sacensības vadīja Hamiltonas kluba priekšnieks R. Mierkalns. Viņš ar agrāko kluba priekšnieku Z. Upīti pēc sacīkstēm pasniedza uzvarētājiem balvas.

Kluba sabiedriskā mājā saviesīgajā vakarā par deju mūziku rūpējās Viktors Leonovs. Darbojās arī loterija. Pārsteiguma balvas bija ziedojuši G. Geske, Elza Mierkalne, Zigrīda Mierkalne un Maija Upīte. Bufetē rosījās Olga Kurmīte, E. Mierkalne un M. Upīte.

Sacīkstēs bija ieradies tāls ciemiņš, neredzīgais kara invalīds Herberts Lazdiks ar dzīvesbiedri Valiju no Osnabrikas, Vācijā. Viņi pašreiz ciemojas pie piederīgajiem un draugiem.

Pēdējās šīs sezonas 3 klubu šaušanas sacīkstes rīko Sv. Katrīnu klubs 8. sept. Gun Club šautuvē ar sekojošu saviesīgu vakaru.

O. K.

PATIESĪBAS FONDA INFORMĀCIJA

Patiesības fonda valde savā 19. augusta sēdē Ņujorkā konstatēja, ka uzkrātie līdzekļi triju gadu laikā izsikuši advokātu honorāros un juridisku jautājumu samaksai. No fonda līdzekļiem segta tikai daļa izdevumu.

Advokāta ieskats ir, ka divas lietas patlaban ir pabeigtas. Iesniegti pēdējie dokumenti, un tagad jāgaida tiesnešu spriedums. Trešā apsūdzētā nopratināšana Ņujorkā turpinās.

Fonda valde pateicas visiem individuāliem un organizāciju ziedotājiem, it sevišķi pieminot vanagu un vanadžu atbalstu, jo bez sabiedriskās atsaucības apsūdzētajiem pensionāriem nebūtu iespējams sevi pienācīgi aizstāvēt. Valdē izpaudās ieskats, ka fonda darbībai izbeidzoties, varbūtēji neizlietotās summas nodomāmas kultūras pasākumu atbalstīšanai.

Nākamā fonda sapulce paredzēta oktobŗa beigās. Tuvāku informāciju par fonda darbību interesenti var saņemt no fonda pārstāvjiem.

Chr.

Kopēju braucienu uz

URNU IZVADI KATSKIĻOS

ar autobusu 6. un 7. oktobrī organizē O. Grikis.

Pieteikties līdz 20. septembrim, zvanot

Toronto 699-1678, no pl. 17.00 — 23.00.

Pāvesta apmeklējumi ASV

Pāvests Jānis Pauls II nolēmis neapmeklēt Ziemeļīriju, kur dzīvo pus miljons katoļu, sakarā ar atentātā nesen nogalināto lordu Mounbatenu. Paziņojums noticis pirms pāvesta paredzētā ceļojuma uz Īriju un ASV, kas būs viņa trešais lielākais ārzemju ceļojums, 10 dienās apmeklējot Īriju, ASV un Apv. Nācijas. Pāvests 29. septembrī ieradīsies Dublinā, no turienes 1. oktobrī izlidos uz Bostonu, kur daudz katoļu un īru izcelsmes iedzīvotāju. No 2. — 3. oktobrim pāvests viesosies Ņujorkā un Apv. Nācijās, piedaloties vairākās sanāksmēs, pēc tam ieradīsies Filadelfijā, lai vadītu lielu brīvdabas mesu, bet 4. oktobrī ielidos Demoinā, Aijovā. No 4. — 6. okt. pāvestu sagaidīs Čikagā, kur viņš vadīs mesu, uzrunās valsts bīskapus plēnārsēdē un noklausīsies garīgu koncertu katedrālē. 6. oktobrī pāvests ielidos Vašingtonā, kur apmeklēs Sv. Mateusa katedrāli, Balto namu un Immaculate Conception svētnīcu, kā arī vairākas stundas pavadīs pontifikālā universitātē, kas ir vienīgā šāda universitāte ASV. Pirms izlidošanas uz Romu Jānis Pauls II apmeklēs Kapitolu un pie Vašingtona pieminekļa vadīs brīvdabas mesu.

★ Polijā pēc vairāk nekā 30 gadiem agrāk apcietinātais poļu žurnālists Lezeks Mozuļskis pārņēmis poļu disidentu kustības iniciātīvu. Viņš ar saviem atbalstītājiem atklāti paziņojis pirmās neatkarīgās Polijas kustības izveidošanu. L. Mozuļska atbalstītāji 1. septembŗa vakarā pārsteiguši Varšavu ar gājienu pa galvaspilsētas ielām, prasot brīvību un neatkarību Polijai.

Smagi cietušas trīs Ņujorkas latvietes

Katskiļu kalnos, nepilnas 100 jūdzes no Ņujorkas pilsētas, 22. augustā trīs latvietes cietušas autokatastrofā. Viena mirusi, pārējās divas ievainotas, ievainoti arī otras mašīnas braucēji.

Nogriežoties no 214. ceļa uz 28., 77 g. vecās Annas Puķītes vadītai automašīnai sānos iekrējusi kāda cita mašīna. No ievainojumiem mirusi 79. g. v. Elvīra Zālīte, Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes lauku īpašuma priekšnieka Valtera Zālīša māte no Bergenfīldas, Ņudžersijā.

Smagi ievainotā mašīnas vadītāja Anna Puķīte no Bērsvillēs ievietota Kingstonas slimnīcā ar lauztu kakla skriemeli, ribām u.c. Līdzbraucējai Ainai Martinsonei no Bronksas ievainota auss un acs.

Puķītes vadītā mašīna nav it kā pieturējusi pie „stop" zīmes.

Elvīra Zālīte bija viduskolas matēmatikas skolotāja Latvijā un ASV. Vasaras viņa parasti pavadījusi Katskiļu kalnos. Aizgājējai veltīts piemiņas brīdis notika 26. augustā; pārpelnota 27. augustā. Vk

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

491 College St., Toronto, Ontario M6G 1A5. Tālr. 922-2551
Birojs atvērts no otrdienas — piektdienai no pl. 10 rītā — 7.00 vakarā. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 pēcp.

Nodaļas:

TORONTO
1539 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A5. Tālr. 533-9415.
Atvērts no pirmdienas līdz piektd. no pl. 10 rītā līdz pl. 7 vak.
Sestdienās slēgts.

HAMILTONĀ
16 Queen Street N., Hamilton, Ont. L8R 2T8. Tālr. 527-4344.

LONDONĀ
R. Bērziņa mājās. Birojs atvērts trešdienās no pl. 7 — 9 vak.

„SAVINGS" NOGULDĪJUMA KONTS
Maksā 9% gadā, procentus aprēķina par katru dienu no mazākās summas kontā un izmaksā mēneša beigās.

ČEKU KONTS
Par brīvu var rakstīt neierobežotu skaitu čekus, kā arī saņemt mēneša pārskatu, līdz ar izlietotiem čekiem.

ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $1000 min. par 10% gadā. Procentus izmaksā par gada ceturkšņiem.

TERMINĒTI NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $2000 min. par 10,25% gadā. Procentus izmaksā pēc noguldījuma termiņa izbeigšanās.

PENSIONĀRU NOGULDĪJUMS
1 gada noguldījums $1000 min., par 10% gadā, procentus izmaksā katra mēneša beigās.

RRSP UN RHOSP. Par pakalpojumiem nav nodevu, un var viegli pārskaitīt no citām vietām.

HIPOTĒKĀRIE AIZDEVUMI līdz $100,000.-

PERSONĪGIE AIZDEVUMI līdz $10,000.-.

Tuvāku informāciju par augšminētiem un vēl daudz citiem pakalpojumiem var saņemt, sazinoties ar kādu no kreditsabiedrības birojiem.

LAIKRAKSTAM LATVIJA AMERIKĀ

125 BROADVIEW AVE., TORONTO ONT. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $30.00
☐ 6 mēnešiem $16.00
☐ 3 mēnešiem $ 8.50

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čeku lūdzu rakstīt uz:

LATVIJA AMERIKA PUBLISHING, LTD. vārdā

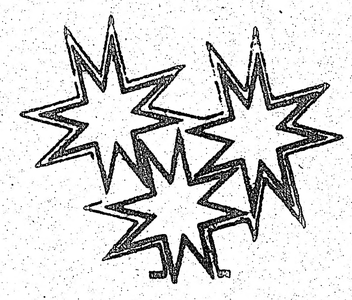

Kanadas Latviešu Centrs Toronto

IZIRE:

zāles — sarīkojumiem, sanāksmēm, privātām viesībām;

biroja telpas — komerciālu vai organizāciju vajadzībām.

Erta auto novietošana. 4 Credit Union Drive, Toronto.
Uzvanīt: Z. Grundmanis Centrā 759-4900, mājās 244-3244.

SPĒLĒJIET LĪDZ PROVINCIĀLAJĀ LOTERIJĀ
VAIRĀK LIELU LAIMESTU NEKĀ PARASTI

PLAY THE PROVINCIAL NOW

MORE BIG PRIZES

5 EXTRA CHANCES AT $100,000.
LOOK FOR THE NUMBER OVER THE SUN
IT GIVES YOU 5 CHANCES AT $100,000 FOR ONE DRAW, THE MONTH YOU BUY YOUR TICKET

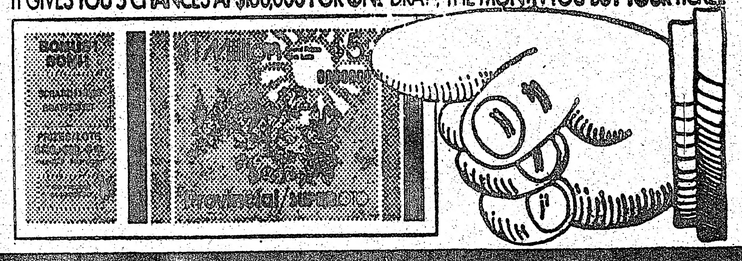

PLUS 10 CHANCES AT $1 MILLION AND $1,000 ON-THE-SPOT SUPER PRIZES. ON-THE-SPOT CASH PRIZES OF $100, $20 AND $10, TOO. AND THOUSANDS OF FREE TICKETS.

NEXT DRAW
SEPTEMBER 30th

The Provincial
A better chance for everyone.
ONTARIO LOTTERY CORPORATION

$5 COULD MAKE YOU A MILLIONAIRE!

Izloze 30. septembrī

PAR PIECIEM DOLARIEM JŪS VARAT KĻŪT MILJONĀRS

Dienvidamerikas latvieši apvienojas

San Paulo, Brazilijā, jūlija beigās risinājās Dienvidamerikas latviešu apvienības 2. kongress, kurā piedalījās delegāti no Venecuēlas (8) un Arģentīnas (2), protams, liels skaits pašu draudžu un organizāciju pārstāvju, gan kā oficiāli delegāti, gan kā organizāciju pārstāvji — novērotāji.

Tā kā kongress notika pirmo reizi Novo Odesas pilsētas draudzes baznīcas sabiedriskās telpās, tad vairumā bija baptistu draudzes locekli, kas ar uzmanību noklausījās delegātu ziņojumos un noskatījās arī filmu un slīdīšu demonstrējumus.

Kas bija kongresa centrālais jautājums? Vispirms — ziņojumi, ka Dienvidamerikas latviešu apvienība ir reģistrēta Venecuēlā un apvienības nodaļa Brazilijā ar nosaukumu: Latviešu kultūras centrs Brazilijā, bet Arģentīna nav reģistrējusi jaunus statūtus; tur nodaļa darbosies esošās Arģentīnas Latviešu savienības paspārnē, kas ir reģistrēta. Kā vienā, tā otrā organizācijā darbojas tie paši biedri, vienīgi izraugot katrai savu valdes priekšsēdi, pēdējā sēdē ievēlot Ilgvaru Zaltu. Brazilijā par valdes priekšsēdi jau bija ievēlēts Rudolfs Ķīvīts no Nova Odesas un par viņa vietnieku prof. Dr. Normands Alēns no San Paulo. Māc. J. Mekšam bija uzticēts kopīgi ar Dr. Alēnu izstrādāt statūtus, kas atbilst Dienvidamerikas latviešu apvienības garam. To arī abi izdarīja līdz kongresa sākumam.

Kongresa delegātos izskanēja doma, ka uzsāktais ceļš, apvienot Dienvidamerikas latviešus kopīgiem pasākumiem, jau ir labi veicies, sevišķi jaunatnes nometnes sarīkošanā un no Latvijas izlaistā māc. J. Šmita apmeklējumā. Iecerēts svinīgos valstssvētku aktos aicināt runātājus no citām valstīm.

Sāpju bērns Dienvidamerikā ir latviešu skolu jautājums, jo visu laiku tāda darbojas tikai Karakasā, Venecuēlā ar apm. 20 audzēkņiem. Skolu atbalsta vecāki, un skolotāji saņem nelielu atlīdzību. San Paulo skola darbojusies nerēgulāri un pat laiku darbību pārtraukusi, jo bērni skolas vecumā dzīvo ļoti izklaidus un vecākiem ir problēma tos atvest uz draudzes centru Bruklīnā, archibīskapa Grīnberga piemiņas namā.

Aktīva visās valstīs ir jauniešu grupa, kuru koordinē Guntars Gedulis, kas dzīvo Venecuēlā. Braziliešu grupu vada Daina Gūtmane, Arģentīnas — Anita Zalta.

Brazilijas apvienība, kā viņu saucam pieraduma dēļ, jau saņēma apbūves gabalu no Ķlaviņu ģimenes, kas daļu no sava lauku īpašuma sadalījusi nelielos gruntsgabalos. Pastāv iespēja, ka Ķlaviņu ģimene nodomāto gabalu palielinās, tā ka tur varētu ierīkot ir apvienības mītni, ir izbūvēt telpas jaunatnes nodarbībām un sanāksmēm.

Par visa kongresa raitu norisi rūpējās Dienvidamerikas apvienības valdes priekšsēdis Vilis Vītols un mājastēvs māc. Andrejs Ceruks. Par dienišķo maizi gādāja dāmu komiteja, kurā darbojas gan baptistu, gan luterāņu dāmas. Sestdienas vakarā delegātus un viesus speciālā cienastā uzņēma Venecuēlas delegācija. Nākošais kongress 1981. gadā, arī Brazilijā.

J. M.

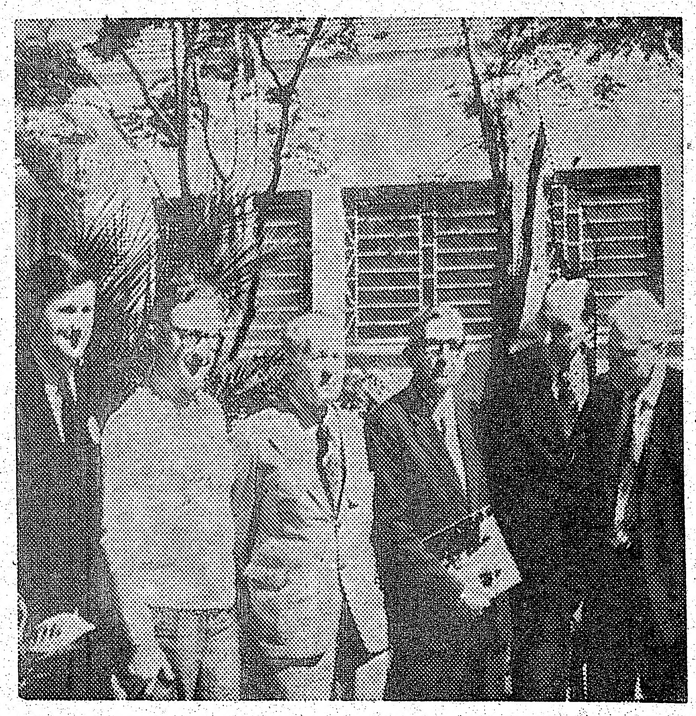

Dienvidamerikas latviešu apvienības vadība ar viesiem Nova Odesas kolonijā Brazilijā. No kreisās: — Apvienības valdes priekšsēdis Vilis Vītols, Arģentīnas nodaļas priekšsēdis Ilgvars Zalts, Brazilijas nodaļas — Rūdolfs Ķīvītis, zemes gabala dāvinātājs Brazilijas nodaļas vajadzībām Teodors Ķlaviņš, mājas tēvs māc. Andrejs Ceruks un apvienības ierosinātājs mācītājs Jēkabs Mekšs.

MIRUSI PĒS 12 GADIEM IZSŪTĪJUMĀ

23. jūlijā 1. Rīgas slimnīcā mirusi bijušā Latvijas kara ministra J. Baloža atraitne Elvīra Balode 76 g. vecumā.

12 izsūtījumā pavadītie gadi bija atstājuši jūtamas sekas. Vājinātā redze pēdējos dzīves gados prasīja speciālas acenes. Novājinātais ķermenis beidzot nespēja pretoties un sadziedēt arī pleca ievainojumu.. Pēdējais mēģinājums sagādāt zāles māca par vēlu.

Nelaikes gara možums palika līdz galam nebojāts, un naidu un cerības viņa paņēma līdz Meža kapu smiltājā.

Pēc oficiālās versijas viņa mirusi ar plaušu karsoni.

D.

☆ Ēģiptē arestēti komūnistu partijas 56 locekļi, sakarā ar sazvērestības atklāšanu, lai gāztu prezidentu Anvaru Sadatu un izveidotu komūnistisko valdību Ēģiptē. Apcietināti arī 6 advokāti, 4 žurnālisti un agrākais parlamenta loceklis un prominents Ēģiptes žīdu sabiedrības loceklis. Ēģiptes komūnistu partijai ir nodaļas Londonā, Berlīnē un Parīzē. Ēģiptiešu policija atradusi iespiestas skrejlapas, kas izdalītas arī ārzemēs, lai celtu neslavu Ēģiptes valdībai.

☆ Holivūda neierauga kinozvaigzni Džēnu Fondu viņas kreisās politikas dēļ, bet Pad. savienības acīs viņa ir brīvības cīnītājas simbols ASV, līdzīgi melnai aktīvistei Anželai Dēvisai, rakstīja padomju jaunatnes laikraksts Komsomoļskaja Pavda. Džēnas Fondas vārds atrodoties Amerikas „melnajā sarakstā." Pentagons, FBI un CIA novērojot Fondu. Viņa esot līdzīga Žanai de Arkai, un amerikāņi draudot viņai ar tādu pašu likteni. Garajā rakstā vēl minēts, ka Fonda nevarot piedalīties filmu uzņemšanā.

Ribentropa un Molotova pakts anullējams

DV Kanadas valdes ārējās informācijas daļas vadītājs Pēteris Vasariņš DV ārējās informācijas darbiniekiem 16. augustā izsūtītā rakstā atgādināja, ka 23. augustā paiet 40 gadu kopš Hitlers iztirgoja Staļinam Baltijas valstis, kad Ribentrops un Molotovs parakstīja noziedzīgo paktu. Viņš aicināja informācijas darbiniekus censties panākt pakta gada dienas atzīmēšanu presē, radio un televīzijā, piegādājot redakcijām un raidītājiem pievienoto preses informāciju.

Visiem Kanadas parlamenta locekļiem piesūtītajā informātīvā vēstulē, kurā bija pievienoti pakta un tā slepeno papildus protokolu teksti, P. Vasariņš bija lūdzis parlamentāriešus atbalstīt prasību par pakta anullēšanu. Vēstulē parlamentāriešiem norādīts uz Ribentropa un Molotova nolīgumu, kas ievadījis agresiju un 2. Pasaules karu. Norādīts arī uz Polijas sadalīšanu, kas deva Pad. savienībai brīvas rokas uzbrukt Somijai un okupēt Igauniju, Latviju un Lietuvu. Suverēnu tautu liktenis izšķirts ar vienkāršu „zirgu andeli" (horse trading) divu diktātoru starpā, teikts vēstulē. Hitlers un Staļins miruši, viņus nosodījusi visa pasaule, ieskaitot pašu nācijas, bet viena no līgumparakstītājām pusēm to vēl joprojām uztur spēkā — padomju armija tur Baltijas valstis okupācijā bez jebkāda morāla un legāla attaisnojuma.

Par spīti denacifikācijai un destalinizācijai, Ribentropa un Molotova paktu Vācija un Pad. savienība nav anullējušas. Vēstule nobeidzas ar vārdiem: „Mēs lūdzam jūsu atbalstu prasībai, lai vācu un padomju 1939. gada līguma parti atzīst to par spēku zaudējušu arī attieksmē uz trim Baltijas valstīm, tāpat kā Pad. savienība to jau darījusi 1941. gadā attieksmē uz Poliju." Beigās vēl piebilsts, ka īsts miers un drošība Eiropā nav panākami, iekām šis bēdīgi slavenais pagātnes mantojums nav pilnībā izlabots.

LATVIJAS KARA SKOLA

Latviešu Virsnieku Apvienības prezidijs, sakarā ar Latvijas Kara Skolas dibināšanas 60. gadu atceri, izdod grāmatu „LATVIJAS KARA SKOLA". Vēsturiskos materiālus un bijušo kadetu atmiņas sakārtojuši Vilis Hāzners un Elmārs Sprogis. Grāmatai būs ap 400 lapas pušu un 100 illustrāciju. Tā ietvers visus izlaidumus, rezerves virsnieku kursus, kā arī L.V.A. darbību pēc 2. pasaules kara. Izdevums parādīsies atklātībā š. g. rudenī ierobežotā metienā.

Grāmatas cena: iepriekš pasūtinot (subskribentiem) un samaksājot — $17.00; parastā tirgus cena — $20.00. Kanadā — Kanadas dolaros; ASV un pārējās zemēs — ASV valūtā. Subskribentiem pasūtinājumi un samaksa izdarāma līdz š. g. 1. septembrim pie:

Ervins Ziplāns, The Summerhill, Apt. 1106,
Toronto, Ontario, Canada. M4T 1E3,
vai
Jānis Āboltiņš, 11 Maxwell Avenue,
Toronto, Ontario, Canada. M5P 2B4.

Romāns par latviešu leģionāriem

IN THE SHADOW OF FREEDOM

by Egils Kalme — Manor Books $1.95.

Pieprasāms ASV un Kanadā visos veikalos, kur ir brošētu grāmatu stends. Veikalos nonāk tikai „bestselleri" un tās grāmatas, kuŗas pircēji pieprasa, tādēļ ir svarīgi, lai latvieši šo grāmatu pieprasa daudzos veikalos. Nenokavējiet! Brošētas grāmatas ātri izņem no stendiem, lai dotu vietu jauizdevumiem. Atkalpārdevēji šo grāmatu var pasūtināt: MANOR — Book Mailing Service, P. O. Box 690, Rockville Centre, N.Y. 11571, USA.

Andrejs M. Stikuts
B.A., LL.B.
ADVOKĀTS
17 QUEEN STREET EAST, #701
Toronto, Canada M5C 1P9 Tel.: (416) 364-6970

PAVASARA LE 1-7353
DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA
361 Roncesvalles Ave. *Īpašnieks K. Kedzierski*

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ātri nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību. — Zvaniet pēc izvēles.

Vald. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
3688A Victoria Park Ave., Scarborough
759-4236 759-2771

Arnolds Bērziņš
Barons Realty Ltd.
72 Northdale Rd.,
Willowdale, Ont. M2L 2M1
445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2160 Dundas St. West, Toronto
533-8553

Andrejs Šteinbachs
6368 Drummond Road
Niagara Falls, Ontario
354-1258

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedrisko pasākumu.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Celsmes dienas Saulainē

IMPRESIJAS

Skaistajā mežu ielokā, jaukās „indiāņu upes" krastā (kā to bija nosaucis prof. Ed. Šmits) Saulainē aizvadīta atkal vesela nedēļa. Skaistas, bagātas dienas, ko šo ticības celsmes dienu dalībnieki vēl ilgi paturēs atmiņā. Dievs visas dienas bija piešķīris siltas un saulainas. Lai gan šad un tad naktī pa jumtu grabināja lietus lāses, rīts atnāca atkal jauks un silts. Celsmes dienu dalībnieki, kas bija sapulcējušies no ASV un Kanadas, pārbrauca mājās garīgi bagātāki, gudrāki dažādos jautājumos, dažādos aspektos. Vairāk tuvojāmies Dievam, mūtu radītājam, un Jēzum Kristum, mūsu Pestītājam. To darījām ar slavas dziesmām, lūgšanām un Dieva vārda apcerēm.

Tas, šķiet, bija arī abu mūsu teologu māc. Ivara Gaides un Jura Cālīša, šo Celsmes dienu organizētāju, mērķis. Lai viņiem visu dalībnieku sirsnīgākā pateicība! Daudz bija iegūts un paturēts. Kā beigās dzirdējām, Celsmes dienas kā garīgi, tā materiāli labi beigušās. Programmas izvēles un satura ziņā bija visas bagātas. Ticīgo cilvēku dvēseles pēc Dieva gaismas izslāpušas vienmēr.

Vairāki Celsmes dienu dalībnieki bija ieradušies pat no Vācijas, arī mācītājs Celms, kas tik daudz svētības ienesa ar lielo praviešu apceri, kā arī raksturojot portretus mūsu ticīgo rakstnieku darbos. Ar savu sirdsdegsmi un dziļi reliģisko pārliecību viņš bagātināja klausītājus. Skaists bija jaunatnes dievkalpojums, kas daudz deva jaunajām ticībā degošām sirdīm. Tās liesmoja tāpat kā degošās svecītes, kas veidoja mirdzošo krustu tumšajā naktī. Aizkustināta bija arī vecākā paaudze. Mēs varam pateikties Dievam, ka aiz mums paliks dievticīga, garīgi stipra jaunā audze.

Celsmes dienu dalībnieku skaits varēja būt ap 100 katru dienu. Sadalot to atsevišķās grupās, lektoru sniegums bija labāk uzņemams, lai iegūtu atbildes uz dziļiem ticības jautājumiem. Visi lektori bija izcili teologi, kuru vidū darbojās tādas autoritātes kā prof. Edmunds Šmits un arhibīskaps Arnolds Lūsis. Nevar nepieminēt arhibīskapa dziļo mūsu ticības apliecības izskaidrojumu visos aspektos, kā tā radusies un tās nozīmi mūsu baznīcā.

Beigu svētrunā prof. Ed. Šmits izzīmēja dažādas garīgās sejas, kādas mēs sastopam dzīvē attieksmē pret svētiem rakstiem. Spēcīgs garīdznieks ir Hamiltonas Kristus draudzes mācītājs K. Kuškevics, kā to redzējām viņa referātā, apskatot ticību, tāpat paneldiskusiju izskaidrojumos. Mācītājs Žanis Kristbergs vadīja lekciju ciklu. Nevar nepieminēt arī diriģentu J. Barušu un viņa Celsmes dienām veltīto jauno dziesmu — Slavēsim Jēzu, ko korim īsā laikā iestudēja pats komponists. Te darbojās līdz arī ģimenes locekļi: abas meitas — jaunatnes dievkalpojumā, dzīvesbiedre — kristīgo sieviešu stundā, piepalīdzot arī citur. Skaisti bija brīži, kad satikās vecie Draudžu dienu dalībnieki, kas kopā bijuši jau agrākajās sanāksmēs. Starp vecākās paaudzes pārstāvjiem bija arī, kas tuvojas jau astoņdesmitajiem mūža gadiem.

Pirmo reizi notika sieviešu sanāksme ar dziesmām un lūgšanām. Iepriecina sadarbība ar baptistu baznīcu, piedaloties par lektoriem mācītājiem Ukstiņam no Klīvlandes un Arājam no Toronto. Celsmes dienu mēr-

(Turpinājums 17. lp.)

Savu namu cēlis uz klints

Tāpēc ikviens, kas šos manus vārdus dzird un dara, pielīdzināms gudram vīram, kas savu namu cēlis uz klints.

Mateja ev. 7, 24

Mēs Tevi lūdzam, labais Gans un ceļa Rādītājs visiem, kas grib palikt Dieva bērni laikā un mūžībā, nāc pie mums, esi ar mums un dod mums sava Svētā Gara spēku un palīgu, lai mūsu ticība augtu lielāka, lai mēs labāk izprastu Tavu prātu un lai mēs Tev kalpotu ar svētīgu prieku un pateicību.

Kungs, Tu zini, kādā laikā mēs dzīvojam. Tu pazīsti šī laika noskaņas. Tu zini mūsu problēmas. Tev nav svešas šaubas, kas nomāc cilvēku sirdis. Tu saredzi tumsu, kāda aizvien vairāk gulstas pār cilvēku dzīvi, vairojot netaisnību, garīgu kūtrumu un bezdievību.

Tāpēc mēs lūdzam Tevi, esi ar mums un svētī mūs, jo bez Tevis mēs ne nieka nespējam darīt.

Svētī mūs mājā, darbā, draudzē un trimdas kopībā.

Vairo mūsu ticību, lai mēs spētu dzīvot brīviem cilvēkiem un apzinīgiem kristiešiem cienīgu dzīvi.

Esi ar mūsu brāļiem un māsām, kas izkaisīti pa daudzu zemju robežām.

Palīdzi tiem, kas cieš. Mierini tos, kas raud, īpaši tos, kas raud par mīļu cilvēku zaudējumu. Dod spēku piekusušiem. Atgriez grēciniekus. Mazini ļaunumu, ko izraisa Tavu ienaidnieku un Tavu pretinieku darbi.

Un liec, lai pasaulē reiz valdītu dievbijīgu cilvēku brīvība un dievbijīgu cilvēku miers.

Tā svētī mūs un palīdzi mums!

Archibīskaps Arnolds Lūsis

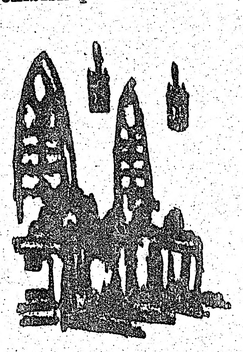

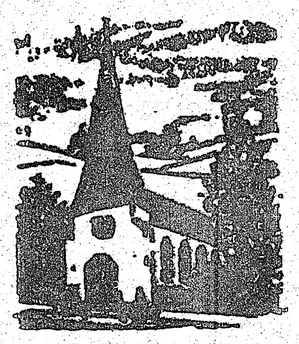

Baznīcas ziņas

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, Ont. M4V 1J6, tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaide jūlijā un augustā nebūs draudzes kancelejā noteiktās stundās, bet sastopams pēc iepriekšējas sazināšanās pa tālruni: mājās 766-5525 vai Saulainē, 1(705) 424-1118.

9. septembrī pl. 11 Kapu svētku dievkalpojums Jorkas kapsētā.

16. septembrī pl. 11 dievkalpojums.

23. septembrī pl. 11 dievkalpojums.

30. septembrī pl. 11 dievkalpojums.

7. oktobrī pl. 11 Kopbaznīcas svētdienas dievkalpojums. Programma. Aicināti arī citu draudžu locekļi.

14. oktobrī pl. 11 Pļaujas svētku dievkalpojums. Pēc tam draudzes pēcpusdiena ar loteriju. Dievkalpojumā un sarīkojumā atzīmēs draudzes dāmu komitejas 30 gadu darbību.

21. oktobrī pl. 11 jaunatnes svētdienas dievkalpojums.

28. oktobrī pl. 11 Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-5743, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālītis vasaras mēnešos neatradīsies kancelejā noteiktās stundās, bet būs sasniedzams mājās, tālrunis 482-5743 vai Sidrabenē, 1(416) 335-2030.

9. sept. pl. 11 Jorkas kapsētā Kapu svētki.

16. sept. pl. 15 dievkalpojums ar dievgaldu.

23. septembrī pl. 11 dievkalpojums.

30. septembrī pl. 15 dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tel. 757-2739. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

9. septembrī pl. 11 Kapu svētki Toronto latviešu kapos Jorkas kapsētā.

16. septembrī pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

23. septembrī pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā. **Bramptonā.**

30. septembrī pl. 13 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu Sv. Barnaba baznīcā. Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdiena baznīcas zālē.

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Dievkalpojumi katru svētdienu.

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456.

Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pulksten 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30—21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

9. septembrī pl. 10.30 Bērnu dievkalpojums, svētdienas skola. Bībeles klases iesākums. Pl. 11 — draudzes dievkalpojums.

16. septembrī pl. 10 dievkalpojums angļu valodā, kopā ar igaunu draudzi. Pl. 11 draudzes dievkalpojums. Pl. 12 — pieteikšanās iesvētes mācībai.

23. septembrī pl. 10.30 Bērnu dievkalpojums, svētdienas skola. Bībeles klase. Pl. 11 draudzes dievkalpojums.

30. septembrī pl. 16 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu, koris, dziesmu lapiņas. Pl. 17.30 draudzes vakars.

7. oktobrī pl. 10.30 — Bērnu dievkalpojums, svētdienas skola. Bībeles klase. Pl. 11 draudzes dievkalpojums.

BAFALO

Māc. Artūrs Dūmiņš, P.O. Box 655 Port Colborne, Ont. L3K 5X8. Tālr. (416) 834-6081 North Park Lut. baznīcā Starin un Vingate, Buffalo, N. Y.

MONTREALĀ

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trisvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

9. septembrī pl. 13.30 dievkalpojums.

16. septembrī pl. 13.30 dievkalpojums.

23. septembrī pl. 13.30 dievkalpojums.

30. septembrī pl. 13.30 dievkalpojums un iesvētes mācības sākums.

7. oktobrī pl. 13.30 dievkalpojums ar dievgaldu. Pļaujas svētki.

9. oktobrī pl. 13.00 draudzes namā pensionāru sanāksme un Bībeles stunda.

14. oktobrī pl. 13.30 dievkalpojums.

21. oktobrī pl. 13.30 dievkalpojums.

26. oktobrī vakara dievkalpojums sakarā ar LELBA pārvaldes sēdi.

28. oktobrī pl. 13.30 Ticības atjaunošanas dievkalpojums

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Septembrī dievkalpojumi nenotiks.

Latviešu misijas radio raidījums „BRĪTIŅŠ AR DIEVU" nepārtraukti 28 gadu gājumā

Katru svētdienas rītu no plkst. 9 — 9.30

Viļņa 1270 AM

No Niagaras WILD raidītāja

Vadītājs A. Lukasmanis

108 Dorset Rd. Scarboro, Ont. tālr. 261-4218

PRIEKA VĒSTS

Kristīgo latviešu radio raidījums

katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WILD raidītāja

Viļņa 1270 AM

Vadītājs Dāvids Hilpelsons, 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-6832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 28. stac. 100 Hunting St., Toronto,

no pirmd. — piekt. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Buffalo TV stac. 29, 760 ĶHz, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakarus

Radio FM CKN 107.1

24 stundas Tel. 889-8180.

Klausaities latv. radio raidījumu katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WILD raidītāja. Viļņa 1270.

„Cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no katra vārda, kas iziet no Dieva mutes". Mateja ev. 4—4.

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts

Ziedputekšņi (Pollen)

Peru pieniņš (Royal Jelly) no

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel 534-0563

Lotus FLOWERS

792 Bathurst St.,
(Pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
Tel. 533-3884

PUĶES - GRĀMATAS

DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtinājumu izpildīsim nekavējoties. Ināra un Arvīds Tīrumi

GRĀMATAS DĀVANAI UN PAŠU PRIEKAM

Latvijas pilsētu apraksti	$11.50
Latvijas iekš. droš. nostiprināšanās vēsture	$9.50
J. Šķirmants — Dievs un cilvēks, esejas	$7.00
L. Ozolkalne — Ugunī, dienas grāmata	$12.50
A. Aizsilnieks — Dzīves šūpotnēs, atm.	$14.00
Jūl. Roze — Latvijas īrtausmā, saulrietā, atm.	$10.50
Ed. Šmugajs — No Rīgas līdz Putlosai, atm.	$7.50
A. Gailītis — Brīvības dziesma, rom.	$9.00
J. Širmanis — Brīnumi un brīnumiņi, pasakas	$7.00
K. Ķezbers — Alkazars, rom.	$11,00
H. Moors — Rītdiena nekad nenāks, rom.	$9.70
A. Voitkus — Redzi, mēs dzīvojam, rom.	$12.00
Es ticu, velt. archib. A. Lūsim	$10.50
Jānis Rainis, dzejoļu izlase	$2.50
H. Enzelinš — Valmiera un apkārtne	$9.50
T. Budiņa-Lazdiņai—Teach Yourself Latvian	$9.00
Dr. V. Mežezers — The Herrnhuterian Pietism in the Baltic	$6.95
K. Bachmanis - Latvieši Ukrainā (1917-1919)	$10.00
A. Voitkus — Ogles pelnos, rom.	$9.00
V. Kārkliņš — Vientulības kalns, rom.	$12.00
M. Vētra — Rīga toreiz, atm.	$11.00
A. Michelsons — Klibā skroderа iela, rom.	$8.50
A. Bērziņš: Pazīstamas sejas	$8.50
A. Daugulis — Viļņu dziesma, st.	$4.50
L. Cauka — Meklējot balto ceļu, dz.	$5.00
V. Hāzners — Laiks, telpa, ļaudis III	$26.00
A. Dzērvīte — Latvju raksti	$25.00
Omars Heijams	$13.00
Pravietis	$15.00
A. Niedra — Mana bērnība un puikas gadi	$10.00
Valmiera pulka vēsture	$18.00
J. Babre—Jēzus Nācarietis, mīl. der. II d.	$12.00
V. Hāzners Varmācības torņi, atm.	$24.00
P. J. Babris — Silent Churches	$19.50

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College St. ,Toronto, Ont. M6G 1A5

Tālr. 921-7121

Darba laiks darbdienās no plkst. 12 — 7.30 vak., sestdienās no plkst. 9 — 1 dienā. No 15. jūn. līdz 15. sept. sestdienās slēgts.

Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

HELLO WORLD Travel Ltd.

1843 Avenue Rd., Toronto,
Ontario, Canada, M5M 3Z4
Tel: (416) 789-5304

Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojuma jautājumos sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto telefonu.

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI

LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI

ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Veikals atvērts ceturtdienu vakaros līdz pl. 20.

Māra Gugāns-Lūsis

KALUPE
JEWELLERY LTD.

● DIMANTI ● PULKSTEŅI

● LATVISKAS ROTAS

Zeltkales

ALDONAS KORMS

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125

College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

DIEVS UN CILVĒKI

(Patiesība darīs jūs brīvus)

J. Šķirmanta esejas Kristus mācības labākai izpratnei. Danutes Šķirmantes vāks, cena $7.00, dabūjama grāmatnīcās un Jāņa Šķirmanta apgādā, 848 Hinman Ave., Evanston, Ill. 60202, USA.

RM

ROSAR-MORRISON

FUNERAL HOME LTD.

Thomas L. Morrison — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA

APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Dāmu un kungu

DREBNIEKI

šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes.

Runā vāciski

Old Mill Tailors

7 Riverview Gardens—769-9535

pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane.

A. Kalniņa . . .

(Turpinājums no 5. lp.)

ērģeļu uzbūves stūri, gatavs tulīt atkal mukt lejā. Alfrēds Kalniņš sēdēja uz ērģeļu sola un vērās manī ar laipnu smaidu un sirsnīgu skatu. Kautrība piemirsās, es droši devos pie viņa un sāku sarunu.

Liekas, ka viņš reizēm patiesi garlaikojās dižajā ērģeļu luktā un priecājās par sarunām, arī, ja atnācējs bija tikai gaužām zaļš jauneklis. Nezinu vairs atstāstīt, ko šais vakaros runājām. Atmiņā pačalojumi par dziedoņiem, ko A. Kalniņš bija pavadījis, koncertos, par Amerikas mūzikas dzīvi, kuŗas novērtējumos A. Kalniņš maigi korriģēja manus ļoti nepilnīgos ieskatus. Tagad gribētos pašam sevi izplaukāt par visu, kas toreiz palika nejautāts, neizrunāts. Bet diezin vai šīs sarunas vispār būtu tā risinājušās, ja man toreiz būtu bijis jautājams viss tas, kas šodien.

Dažas reizes es nebiju vienīgais A. Kalniņa viesis ērģeļluktā. Tur reizēm uzturējās arī kāda padrukna jaunava brūnganā mētelī (citu personu no šiem vakariem pie labākās gribas nevaru atcerēties). Viņa mācījās dziedāt, konservātorijā vai citur, neatminos. Dievkalpojumu laikā viņa nostājās luktas malā tai vietā, kur parasti stāvēja solisti, un, atlaidusi vaļā brūno mēteli, dziedāja korāļus. Alfrēds Kalniņš man paklusām teica, ka esot jau viņu aicinājis nodziedāt kādu solo gabalu draudzei, taču viņai neesot vēl dūšas. Es tātad nebiju vienīgais kumelēns, ar ko A. Kalniņam tika būt kontaktā. Acīm redzot viņš mūsu zaļajā sabiedrībā it kā izklaidējās, jutās labi. Varbūt pat labāk nekā konservātorijas profesoru senātā?

Jēkaba Poruka grāmatā Ciemošanās ievietotais attēls rāda A. Kalniņu raksturīgā pozē pie ērģelēm. Tur tikai nav saskatāms liclais humāni intellektuālais pulsējums, ko izstaroja A. Kalniņa persona. Man šķiet, ka literāri visai efektīgajā savas grāmatas nodaļā par A. Kalniņu, autors ir aizrakstījies stipri vien gaŗām īstajam Alfrēdam Kalniņam. Vai nu J. Porukam trūka antennas šīs personības viļņa uztveršanai, vai arī A. Kalniņš dažu priekšā sevi aizslēdza kā . . . ērģeļluktas durvis.

(Turpinājums sekos)

Latkraksts

LATVIJA

AMERIKĀ

atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā

491 College St., kā arī apgādnē

Iesaistāmi arī jaunatnes koŗi

VEIDOJAS DIŽENS DARBINIEKU PULKS 7. ASV VISPĀRĒJIEM DZIESMU SVĒTKIEM

Milvokos 1983. gadā rīkojamo 7. Vispārējo dziesmu svētku rīkotāju prezidija 30. augusta sēde Milvoku latviešu baznīcas sabiedriskās telpās ieināja, ka prezidija locekļi saviem pienākumiem pieiet mērķtiecīgi un ar entuziasmu. Sanāksmē turpinājās pārrunas par lielsarīkojuma programmas galīgo izveidojumu un atsevišķajiem sarīkojumiem, bet visvairāk — par lielā darba un daudzo pienākumu veikšanai nepieciešamajiem darbiniekiem. Daudzi pienākumos jau iesaistīti un sarunāti, bet vēl daudzi būs vajadzīgi.

Prezidija priekšsēdis Ē. Krūmiņš ziņoja, ka piedalījies Koŗu apvienības darba sēdē nesenō Gaŗezera dziesmu dienu laikā un ka apvienība pievienojusies milvokiešu izstrādātajam galveno sarīkojumu projektam. Pēc Koŗu apvienības ieteikuma, prezidijs iekārtos laiku un vietu trim kopkoŗu mēģinājumiem, līdzšinējo divu mēģinājumu vietā.

Arī Tautas deju apvienības priekšniece Zariņa pievienojusies sarīkojumu kalendāram un tautas deju lieluzvedumam izraudzītajam laikam un paziņojusi, ka lieluzvedumu vadīs čikagietis V. Dzelme.

Ē. Krūmiņš informēja, ka jau ievadītas sarunas ar dziesmu svētku sarīkojumu vietas tuvumā esošās Marketes universitātes vadību par studentu mītņu un universitātes viesnīcu izmantošanu par ļoti lētām un pieņemamām cenām. Varēs īrēt arī istabas tuvējā YMCA namā. Par svētku sarīkojumu dekorātīvo ietērpu rūpēsies A. Kreišmanis, bet reliģiskos sarīkojumus kārtos visu triju Milvoku draudžu mācītāji — A. Kalnājs, Kr. Valters un V. Rumpēteris.

Pēc mūzikas nozares vadītāja V. Aparjoda ieteikuma, par nošu sagādes vadītāju apstiprināja H. Misiņu. V. Aparjods arī informēja par nesenajā diriģentu sanāksmē Gaŗezerā dzirdēto komponista A. Jansona ieteikumu, ka turpmāk kopkoŗu koncertos būtu iesaistāmi arī pastāvošie jaunatnes koŗi un ansambļi. Visi sēdes dalībnieki šai domai bija ļoti atsaucīgi. Pārrunāja arī veidus, kā varētu materiāli atbalstīt jauniešus, lai līdzekļu trūkums tos nekavētu svētkos piedalīties. Pieskaŗoties kopkoŗu koncerta programmas jautājumiem, V. Aparjods norādīja, ka arī šais svētkos nevarēs iztikt bez kantātes Tēvijai, pretēji dzirdētiem iebildumiem, ka tā jau „pārāk veca", jo mums jaunas, labākas un piemērotākas kantātes nav. V. Aparjods informēja arī par vairākām iespējām, kā varētu tikt pie jaunas oriģinālas kantātes. Prezidijs uzdeva mūzikas nozarei šo problēmu izlemt līdz nākamai sēdei.

Fananču nozares vadītājs J. Kozulis informēja, ka nozares darbā iesaistīti: S. Skurulis, T. Ēķe, Ē. Kore, I. Kozule, U. Muižnieks, A. Muižnieks, J. Skurulis, E. Čakāns, A. Stāks, Karina Ozoliņa, Ingrīda Kitta, Normunds Upīte, J. Rozīte un Dz. Eimane.

Administrātīvās nozares vadītājs U. Inveiss paziņoja, ka svētku sarīkojumos apgaismošanas sistēmas pārzinās E. Ritsiks, bet Informācijas nozari vadīs J. Inveiss. Svētku vadoni rediģēs R. Čaks ar R. Prūsi un E. Peniķi, bet citos informācijas nozares pienākumos iesaistīti P. Tocups, V. Jaunkalnietis, Irene Ince, Maija Peniķe, Rota Miezīte un Alda Avena.

Par ievadītiem priekšdarbiem vēl ziņoja izstāžu nozares vadītājs J. Mintiks, teātŗa izrāžu — J. Valters un prezidija sekretārs R. Prūsis un U. Kākulis.

Bez jau minētiem darbiniekiem svētku rīkošanā vēl iesaistīti: G. Blaumanis, E. Brusubārdis, Ildze Rudzīte, Ilga Inveisa, G. Raits, Daina Vecīte, J. Klaustiņš, A. Mundeciems, V. Kore, I. Strautmanis, I. Raugulis, P. Avens, H. Šamils, Dr. I. Gailāns, A. Kore, Ligita Saulīte, E. Venta, I. Miezītis, G. Briedis, Ē. Gebauers, Ilga Reke-Andersone, Dace Blaumane, J. Ozols, J. Ozoliņš, J. Bēdelis un O. Ozoliņš.

R. Č.

AUTOMAŠĪNAS RAŽO CIETUMNIEKI

Britu dienvidu apgabala elektrības pārvalde augusta sākumā ziņoja, ka nolēmusi iegādāties padomju ražotās automašīnas materiālu pārvadāšanai par 80.000 angļu mārciņām. Kā attaisnojums šim lielajam darījumam minēta mašīnu lētā cena — 4000 mārc gabalā, labā kvalitāte un izturība.

Žīdu sieviešu organizācija Britanijā laikrakstā The Daily Telegraph tagad paskaidro, kādēļ padomju ražojumi tik lēti. Šo mašīnu daļas izgatavotas padomju spaidu nometnēs un cietumos. Ja cietumnieks savu noteikto normu neizstrādā, viņš zaudē to pašu mazo pārtikas papilddevas mazumiņu, kas nepieciešams dzīvības uzturēšanai.

Katrs Volgas stūres rats esot pagatavots spaidu darba nometnēs, ar cietumnieku rokām, kas cieš savas ticības vai pārliecības dēļ. Ja Elektrības pārvalde patiesi domā izdot britu nodokļu maksātāju naudu tādas iekārtas atbalstam, kas vergu darbam izmanto cilvēkus, kuŗu uzskati atšķirīgi no padomju valdības, tad tas pierādot nevērību pret britu brīvības un taisnības izjūtu, saka žīdu sieviešu organizācijas Britanijā priekšsēde Margareta Rigala. L.

PADOMJU CIETUMĀ IEKĻŪT VIEGLI

Diviem britu jūrniekiem — 18 g. v. Stefanam Tomasam un 17 g. v. Mārtiņam Šiplejam šinīs dienās bija jāstājas padomju tiesas priekšā Grūzijas pilsētā Batumā. Abi apvainoti „huliganismā". Viņu kuģis tos atstājis krastā, kad padomju milicija abus apcietinājusi. Paši „vainīgie" apgalvo, ka krastmalas ļaužu drūzmā saskrējušies ar kādu pāri zem lietussarga, bet tūliņ atvainojušies. Taču milicijai ar to nepietiecis. Tagad abiem britu jaunekļiem draudot 5 gadi spaidu darbu nometnē. Britu konsuls Maskavā Holms un vicekonsule Dogertija pielaisti tiesas sēdē. Spriedums sagaidāms drīz. L.

Celsmes . . .

(Turpinājums no 15. lp.)

ķis un guvumi varētu izpausties archibīskapa A. Lūša svētīšanas vārdos. Tajos archibīskaps 15 minūtēs pateica vairāk nekā būtu pateicams veselos aprakstos, atstāstot kādu īsu epizodu savā ikdlienas dzīvē, proti, pastaigājoties mežā, kādu dienu viņa mazdēliņi atnesuši kādu ļoti neglītu kāpuru, lai izjautātu vectētiņu, kas tas ir, ko viņš dara? Ar koku lapām barots stikla traukā, pēc dažām dienām kāpurs pārvērties kūniņā. Tas turējies gandrīz neredzamā stīdziņā, it kā miris. Tad pēkšņi no kūniņas izniris pasakaini skaists tauriņš.. Tas, brīdi pasildījies plaukstā, izlidojis pretīm saulei, un pazudis debess dzidrumā.

Tādi nepilnīgi tauriņi mūžīgā Dieva priekšā esam arī mēs, teica archibīskaps. Tikko aizvadītās Celsmes dienās arī cilvēki veidojās par šādiem skaistiem tauriņiem, lai sildītos Dieva plaukstā, kad pārkāpsim mūžības slieksni.

E. Alka-Gaigala

Aizsaulē aizgājusi mūsu sirmā māmuļa — omīte un māsa

Ķērsta Pirktiņš

dzimusi Ūdris,

dzimusi 1899. gada 4. septembrī Rucavas pagastā,
mirusi 1979. gada 26. augustā Leikvudā, Ohio, ASV.

Tā jauna zeme rītā būs
Uu jaunas debesis,
Un grūtais gājums laime kļūs,
Kas mūžam nezudīs.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
piederīgie Kanadā, ASV un Latvijā

Daugavas Vanagu Toronto nodaļas vanadze

Māra Ciņa

dzimusi 1926. gada 2. janvārī Jelgavā,
mirusi 1979. gada 28. augustā Toronto.

Ak retākas rindas
Ik gadus mums tiek . . .

Sēro
DV Toronto nodaļas saime

Olģerts Šēfers

dzimis 1908. gada 23. septembrī,
miris 1979. gada 21. augustā.

Sv. Andreja ev.-lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

Daniels Kivlis

dzimis 1914. gada 2. augustā,
miris 1979. gada 7. augustā.

Sv. Andreja ev.-lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

Ja esat nodomājuši iegādāties

JAUNU 1980. GADA AUTOMAŠĪNU

apmeklējiet mūsu skates telpas

CITATION
CHEVROLET **OLDSMOBILE**
CHEVELLE **OMEGA**
CAMARO **CHEVETTE**

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

Hans Plaude **Tālr. HO 6-1131**

Robertsons Motors Ltd.

1555 Danforth Ave., Toronto, Ont.

dāvanu veikals

The Silver Lantern

kristals · sudrablietas · keramika

DON MILLS CENTRE · 939 LAWRENCE AVE, E.

445 4043 ausma magons

FOAM-TECH

INSULATION CONTRACTOR

Namejs BATRAKS — (416) 274-3938

TAUPIET — izolējiet savu māju un vasarnīcu griestus un sienas, kā arī treileŗus. Speciālistu darbs ar vislabākiem izolācijas materiāliem. Aprēķini bez maksas.

P. O. Box 1, Station A, Mississauga, Ont. L5A 2Y9

Labo visāda veida automašīnas

CREST MOTORS CUSTOM SERVICE

Latviešu uzņēmums, īpašnieks S. MIĶELSONS

253 Merton Str. (starp Yonge un Mt. Pleasant),

Tel. 485-5537

Sestdienās strādā līdz 12.00.

LATVIEŠU VĒSTURES MŪZEJS

meklē dažādus priekšmetus, kas liecina par latviešu dzīvi, ģimeni, darbu un kultūru.

Informācijai — A. Brumelis, 210 Kirk Dr., Thornhill, Ont. L3T 3L8, Canada.
Tel. 1-416-889-0472

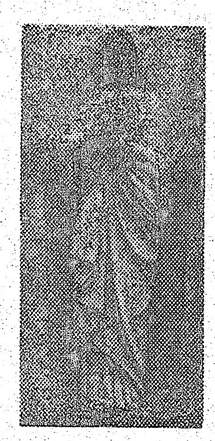

Gatavo pieminekļus un skulptūras

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.
Port Credit, Ont.

Tēlnieks P. POLNA
16 Bowden Street,
Toronto, Ont. M4K 2X2
Tel. 466-7580

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu.
sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5

Tālr. 531-3098

DALT'S HONDA

2343 Eglinton Ave. W., (pie Caledonia)) Toronto, Ont. M6E 2L6. Tel. 789-4161

Vecākā un lielākā HONDA auto pārstāvība Kanadā

Iegūvusi apgrozīto atzinību Kanadā par klientu ieciņu apkalpošanu. Esot DALT'S HONDA pārstāvis, ceru uz tautiešu tādu pašu uzticību un atsaucību, kādu tie man parādījuši manos ilgajos darbības gados, strādājot EATON firmā. Tel. mājās 742-0363. Nikolajs (Nick) Mednis

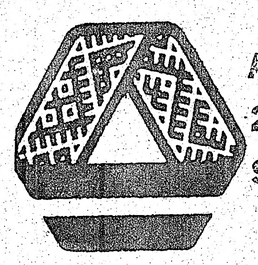

AUSTRĀLIJAS LATVIEŠU 29. KULTŪRAS DIENAS SIDNEJĀ

GRUPA IZLIDO 15. DECEMBRĪ

Atgriešanās pēc patikas.

MARŠRŪTS: Jūsu dzīves vieta — Honolulu — American Samoa — Fiji salas Sydney — uz mājām.

CENA: sākot no US$ 545.00

TRAVEL SERVICE - L. V. CLUB
Tel. (206) 255-6082

12636 S.E. 161 St., Renton, Wash. 98055, U.S.A.

IETEICAMA AGRĪNA REĢISTRĒŠANĀS.

Informācijai un reģistrācijai sazināties:

Pārsāvis Kanadā:
Mr. P. RATNIEKS — DV BOOKSTORE,
491 College St., Toronto, Ont., Canada M6G 1A5
Tel. (416) 921-7121

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011

Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dziļas, vietējās un ārzemju; aužamās dziļas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu gatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:

Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak.;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

SV. KATRĪNAS

Pēc vasaras pārtraukuma SV. Katrīnu Daugavas vanadzes 19. augusta pēcpusdienā pulcējās savos tradicionālajos dārza svētkos. Kopas priekšniece Milija Zvejniece ar krāšņu rožu ziedu sveica viešņu — vanadžu priekšnieci Kanadā Ilgu Breikšu, kas nekad nav atteikusies aicinājumam ciemoties pie Sv. Katrīnu vanadzēm. Bija liels prieks apsveikt arī vienu no kopas jaunajām vanadzēm — Janu Konrādu, kas gan dzīvo un strādā Toronto, bet bija atvedusi pasērst savu pirmo bērniņu Kristīni, ko vanadzes bagātīgi apdāvināja. Sv. Katrīnu vanadžu kopai ir jauka tradicija: visas jaunās vanadzes izvadot tautās, palīdz tām pūru pielocīt. Tā arī šoreiz sagaidīja pirmo atvasi ar „dāvanu lietu". Bija patīkami redzēt un sveicināt vanadžu pulkā Zigrīdu Masīti — DV Kanadas valdes locekli, kas pēc ilgākas ārstēšanās atkal atgriežas vanadžu darbā. Jautrā pēcpusdiena beidzās ar vanadžu vingrotāju grupas vadītājas Andas Šternbergas un vanadzes Veltas Pavlovas nodejoto grotesko deju piemērotos tērpos. Vanadzes šķīrās vēlā novakarē.

— x —

Pensionārs vēlas iepazīties

ar tautieti līdz 58 gadu vecumam, lai kopēji pavadītu laiku mājā, pilsētā, izbraukumos.

Vēlama nesmēķētāja ar labu veselību un labi saglabātu augumu.

Lūdzu rakstīt šim laikrakstam ar norādi

„Pensionārs".

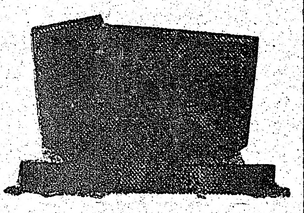

PIEMINEKĻI

437-2167, vakaros 445-8855

Kvalitātes darbs un elastīgu cenu

Igaunu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.
2919 Yonge St., Toronto
Starp Eglinton un Davisville

Prasīt pēc E. J. Kapp

B & V Installers

IERĪKO, PAPILDINA UN IZLABO APKURES IERĪCES

Zvanīt vakaros

V. Ivāns **R. Rudovs**
762-3374 **638-5478**

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., ieņk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektdienāsun sestdienās no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

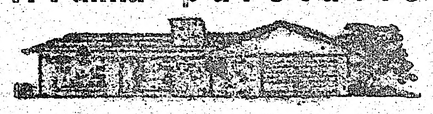

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nē saistošai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

RATAS
— IGAUŅU OPTIĶIS
274 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm.
Zeiss ● Rodenstock ● Crist Dior rāmji.
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft).
Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.
Latviešiem atlaide

Alcan Building Products Authorized Dealer

Māju īpašnieki!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem
Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING:

1) Ietaupa darbu un laiku
2) Instalācijas un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

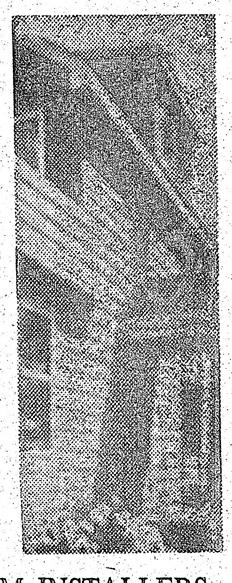

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

A. Egītis — TV RENTALS
1708 Queen St. W., Toronto M6R 1B3
Tel. 537-1401

Vasara aizsteidzas - atmiņas paliek

BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2 (416) 863-1166

LATVIEŠU NAMS
IZĪRĒ
TELPAS
491 College St.
KLĀJ
VIESĪBU
GALDUS
Tel. 922-2931

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

Plašā izvēlē
latviska un modernā keramika, skulptūras, sienas segas
Pieņem pasūtījumus brokastu un pusdienu traukiem (īpaši latviski medus dzeltenā un zaļā).
ZIGFRĪDS JURAŠEVSKIS — ZIGFRĪDS ART POTTERY
142A Bloor St. W., Toronto M5P 1L6, tālr. 532-0169

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

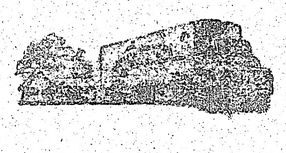

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

M. LUNSKY, O.D., M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R. O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikšanās 470 College St. (Pie Bathurst)
Tālr. 921-3924 Toronto M5G 1A5

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlēcu un zarā. Liela izvēlē eiropiešu acenu rāmji.
1598 Bloor St. W. Toronto, viena bloku no Latviešu kroģiem, Dundas - Bloor nodaļas. Telef. 535-0892.

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

Latviska dāvana
SVĒTKOS
un vienmēr
Laikraksts Latvija Amerikā
Latvija Amerikā Publishing, Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese .....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu: .....

Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazemināto maksu $22.

.....
(Vārds un uzvārds)

Adrese .....

Ikdienišķās ainas okupētajās Baltijas valstīs.Augšējā attēlā čekisti aizved kādu „noziedznieku" pret padomju iekārtu okupētās Lietuvas galvaspilsētā Viļņā. Arī tur ir savas „Stūŗa mājas", tāpat kā mūsu Rīgā.

Kā rietumnieki jutisies Maskavā

Sakarā ar olimpiskām spēlēm, nākamā vasarā Maskavā gaida ierodamies vismaz 300.000 ārzemju viesu, starp tiem apmēram 15.000 no Lielbritanijas. Kas gan sagaida šos rietumniekus Maskavā? Džēms Kūts, The Daily Telegraph korespondents, atbild: garlaicība un garlaikošanās!

Vislielākās grūtības šiem viesiem nesagādāšot valodas neprašana vai neērtā satiksme, bet gan garlaicība. Tā visvairāk mocīšot veselos un spraigos rietumu sportistus, kas spēļu priekšvakarā cīnīšoties ar šaubām — uzvara vai zaudējums?

Tiem nepieciešama izklaidēšanās, un par šo jautājumu Britu olimpiskā apvienība esot ļoti norūpējusies. Tā griezusies pēc palīdzības pie attiecīgām nacionālām organizācijām un pat pie Britu vēstniecības Maskavā. Tie, kas neesot bijuši Maskavā, nevarot nemaz iedomāties, ka tā esot pilsēta bez jebkādām vieglākas izklaidēšanās iespējām. Un kā gan citādi tas varētu būt, ja katrā viesnīcas stāvā, katrā ēdamzālē, pie katras ieejas un ik pa 100 jardiem uz ielām esot milicijas novērotāji?

Olimpiskais ciems līdz šim visās spēlēs esot bijis jautra un priecīga noskaņojuma vieta, ar kino izrādēm, moderno mūziku un citām vieglās izklaidēšanās iespējām. Bet Maskavā nebūšot ne mazākās iespējas noskatīties tādas filmas kā „Sestdienas vakara drudzis" vai pat Džēmu Bondu. Pēc britu diplomātu ieskatiem, daudz ticamāk esot sagaidīt trejāda veida filmas: dokumentārās, nopietni dokumentārās un vēl nopietnākas dokumentārās! Ļoti iespējams, ka šīs filmas būšot „dublētas" šausmīgā angļu valodā. Liekoties, ka tikai mazs procents no Olimpiskā ciema iedzīvotājiem būšot baletomāni vai klasiskās mūzikas cienītāji, tomēr arī tie nevarēšot ik vakaru apmeklēt „Bolšoi" beleta izrādes vai Valsts simfoniskā orķestŗa koncertus, pat ne slaveno Maskavas cirku.

No Olimpiskā ciema nospiestības nebūšot iespējams izbēgt, pat apmeklējot ēdnīcu Maskavā, lai baudītu labu ēdienu, mazliet iedzertu un, galvenais — atpūtinātu nervus. Vienīgās vietas, kur varētu paēst, esot Maskavas viesnīcas. Jau tagad, parastajā tūrisma sezonā, neesot iespējams viesnīcās tikt pie maltītes bez ilgas gaidīšanas un rindām.

Olimpisko spēļu laikā gan esot apsolītas sevišķas kafejnīcas un restorāni, bet tie noteikti būšot tik pārpildīti, ka tur dabūt galdiņu būšot tikpat liels sasniegums kā sportā izcīnīt zelta medaļu!

Secinājumā jāatzīst, ka olimpiskās spēles Maskavā būs zaudējušas savu gadsimtu ilgo pamatu: brīvas, draudzīgas sporta sacensības visu tautu starpā, kur sportisti ne tikai sacenšas, bet arī iepazīstas un iedraudzējas.

A. L.

Svarīgākais noklusēts

„Agrākais Kanadas ministru prezidents Džons Dīfenbēkers cildināts par savu neatlaidību, drosmi un vīziju. Savādi, ka viņa lielākais sasniegums noklusēts, proti, ka viņam bija drosme Apvienotās Nācijās prasīt cilvēka tiesības Baltijas valstīs un citām Austrumeiropas tautām," raksta V. Cinis lasītāju vēstulē laikrakstam The Toronto Star 30. augusta numurā. „Dīfenbēkers prasīja izbeigt krievu kolonializmu Austrumeiropā laikā, kad Pad. savienība izmantoja pretkoloniālismu kā ieroci, ar kuŗu sasist rietumvalstis — Angliju, Franciju un Portugali. Interesanti, ka visas agrākās kolonijvalstis ieguvušas neatkarību, bet komūnistiskā Krievija turas pie Austrumeiropas kolonijām un pastiprina tur savu kultūras apspiešanas politiku. Dž. Dīfenbēkers 1960. g. septembrī pacēla šo jautājumu Apvienotās Nācijās, kas rādīja Kanadas nostāju cilvēka tiesību jautājumā. Tāpat var jautāt arī tagad: Kā ir ar Lietuvu, Igauniju un Latviju, Ukrainu un daudzām citām Austrumeiropas tautām? Starptautiskā politikā nedrīkst būt dubultstandarts.

Pad. savienības apspiestajām tautām dodamas brīvas vēlēšanu tiesības, lai tās pašas varētu noteikt savu valdību, kādu vēlas brīvos apstākļos."

V. Ciņa vēstules Toronto laikrakstos parādās visai bieži.

Zinātnieki sūdzas

Pieci Nobela prēmijas ieguvēji zinātnieki vaino padomju čeku, ka tā liedz izciliem zinātniekiem apmeklēt ASV. Izcili padomju zinātnieki tiekot diskvalificēti politisku iemeslu dēļ, un uz konferencēm sūtot zinātniekus ar vidējām kvalifikācijām un spējām.

Šo sūdzību pret čeku cēluši Dr. Kristians Anfisens, prof. P. Florijs, Dr. O. Čemberlēns, Dr. M. Delbruks un Dr. E. Mekmilens žurnālā Zinātne (Science). Šie pieci zinātnieki bija staro tiem 2400 amerikāņu zinātniekiem, ka šī gada martā paziņoja, ka atsacīsies sadarboties ar Pad. savienību zinātniskā laukā, pēc tam kad fiziķi Juriju Orlovu un matēmatiķi Anatoliju Ščaranski notiesāja.

Čekas majors un divi padomju prokurori esot pavadījuši astoņas stundas, kratot un pārmeklējot farmaceita Dr. Viktora Nekipelova dzīvokli Maskavā. Nekipelovs ir Helsinku cilvēka tiesību grupas loceklis. Čeka atradusi un paņēmusi 117 dažādus dokumentus, starp tiem ziņojumus par psīchiatrisko metožu lietošanu apcietinātiem.

L.

★ Amerikas lietuviešu padomes prezidents Čikagā Kazis Sidlauskas izteicies laikrakstam Chicago Tribune par Ribentropa un Molotova paktu, kas novedis visas trīs Baltijas valstis Pad. savienības okupācijā. Minot arī 45 baltiešu drosmīgo paziņojumu, Sidlauskas norādījis, ka Pad. savienība skandalozi pārkāpusi 1975. gada Helsinku vienošanos, neatļaujot Baltijas tautām pašām izvēlēties savu valsts iekārtu un dzīves veidu. Amerikāņu laikraksts piebilst, ka Lietuvas, Latvijas un Igaunijas 45 pilsoņi izsnieguši rietumu reportieriem preses informāciju par nodevīgo Ribentropa un Molotova paktu tieši tā 40. gada dienā, ar kuŗu Baltijas valstis nodeva Pad. savienībai.

MIRIS PROF. J. RĪTERIS

Savā dzīves vietā Indianapolē atrasts bez dzīvības 43 g. v. prof. Jānis Rīteris, kuŗam tuvākajās dienās vajadzēja runāt Harvarda universitātes medicīnas fakultātes jubilejas aktā. Priekš 20 gadiem viņam Bostonā „pārstādīja" dvīņu brāļa Andreja (tagad advokāts Milvokos) nieri. Šo gadījumu toreiz plaši pieminēja, jo tas bija pirmais pasaulē, kad šāda nieŗu operācija sekmīgi izdevusies.

Rīteru ģimene no Vācijas pārcēlās uz ASV 1950. gadā un apmetās Milvokos, kur J. Rīteris beidza universitāti. Pēc maģistra grada iegūšanas Indiānā, viņš bija Indianas (Purdue) universitātes filozofijas fakultātes mācībspēks, kopš 1977. g. dekāns. Viņš publicējis vairākus zinātniskus darbus un tā speciālitāte bija medicīnas ētika.

Aizgājējs bija korporācijas Selonijas piederīgais trešajā paaudzē. Viņa vectēvs inž. J. Rīters bija Latviešu un Lietuviešu biedrības vadītājs, bet tēvs inž. O. Rīteris aktīvs Baltiešu studentu kustības (SELL) darbinieks. Nelaikis atstāj dēlu Ēriku, brāli Andreju, māsu Dagniju un vecākus Olģertu un Dr. Tamāru Rīteri. Nelaikis miris ar sirds slimību un jau agrāk ārstējies slimnīcā.

K. V.

PATEICĪBA

Dziļi izjustu pateicību izsaku māc. A. Brieža kungam, ērģelniecei E. Timermanei-Ozola kundzei, DV Toronto nodaļas vanadžu kopai, DV Toronto nodaļai, DV Kanadas valdei, DV Kičeneras nodaļai, Toronto latviešu nama valdei un dāmu komitejai, J. Benjamiņa firmas bijušiem latviešu darba biedriem, Latvija Amerikā darbiniekiem un visiem, visiem pavadītājiem,

MĀRAI CINIS

mūžībā aizejot.

Verners Cinis

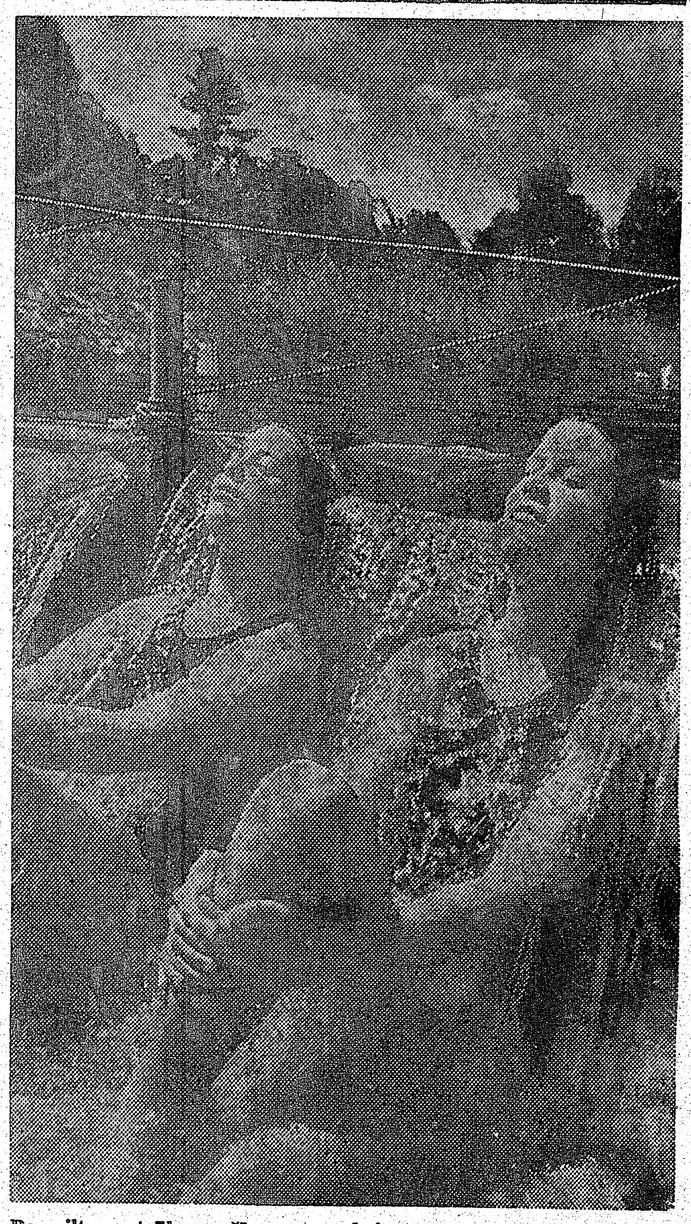

Par siltuma trūkumu šīs vasaras beigās nevarēja žēloties, kad termometrs brīžiem rādīja pāri par 30 Celsija gradiem. Attēlā — tīkama atvēsināšanās Sidrabenes upītē. Kreisajā pusē Rita Miķelsone, labajā Gundega Ozoliņa.

Foto: J. Liģers